ČIKAGĀ TRADICIONĀLĀ **PRESES BALLE** sestdien, 19. janvārī, plkst. 7.30 vak. Čikagas Latviešu namā, 4146 N. Elston Ave. Rakstnieku cēliens 20. I plkst. 2 p.p. turpat. Biļetes abiem sarīkojumiem rezervējamas pa tālr. 287-6648 vai DI 2-2324.
Ielūdz — ČIKAGAS un MILVOKU PRESES KOPA.

The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi".
Editor-in-Chief: ALEKSANDRS KUNDRATS.
Editorial and Business Office: 123 Huron St. Toronto, Ontario, Canada.
Telephones: EM 8-0792, EM 8-3239.
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. IRBE, 37 Ellwood St., New York 40, N. Y., USA. Telephone LOrraine 7-6470.
Chicago: Editor — K. ĶEZBERS, 2727 Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., USA.

WEDNESDAY, JANUARY 16, 1963.

LATVIJA AMERIKĀ

5. n-rs. TREŠDIEN, 1963. GADA 16. JANVĀRĪ 13. GADS

„AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA, AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH".

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi".
REDAKTORS: ALEKSANDRS KUNDRATS
Redakcija un kantoris: 123 Huron Street Toronto, Ontario, Canada. Telefoni: redakcijai — EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792 vakaros tālrunis — 766-2001.
Nujorkas redakcijas vaditājs red. V. IRBE, 37 Ellwood St., New York 40, N. Y., USA. Tālrunis LOrraine 7-6470.
Čikagas redakcijas vaditājs red. K. ĶEZBERS 2727 N. Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., USA. Tālrunī: DI 2-2324, BR 8-8681.

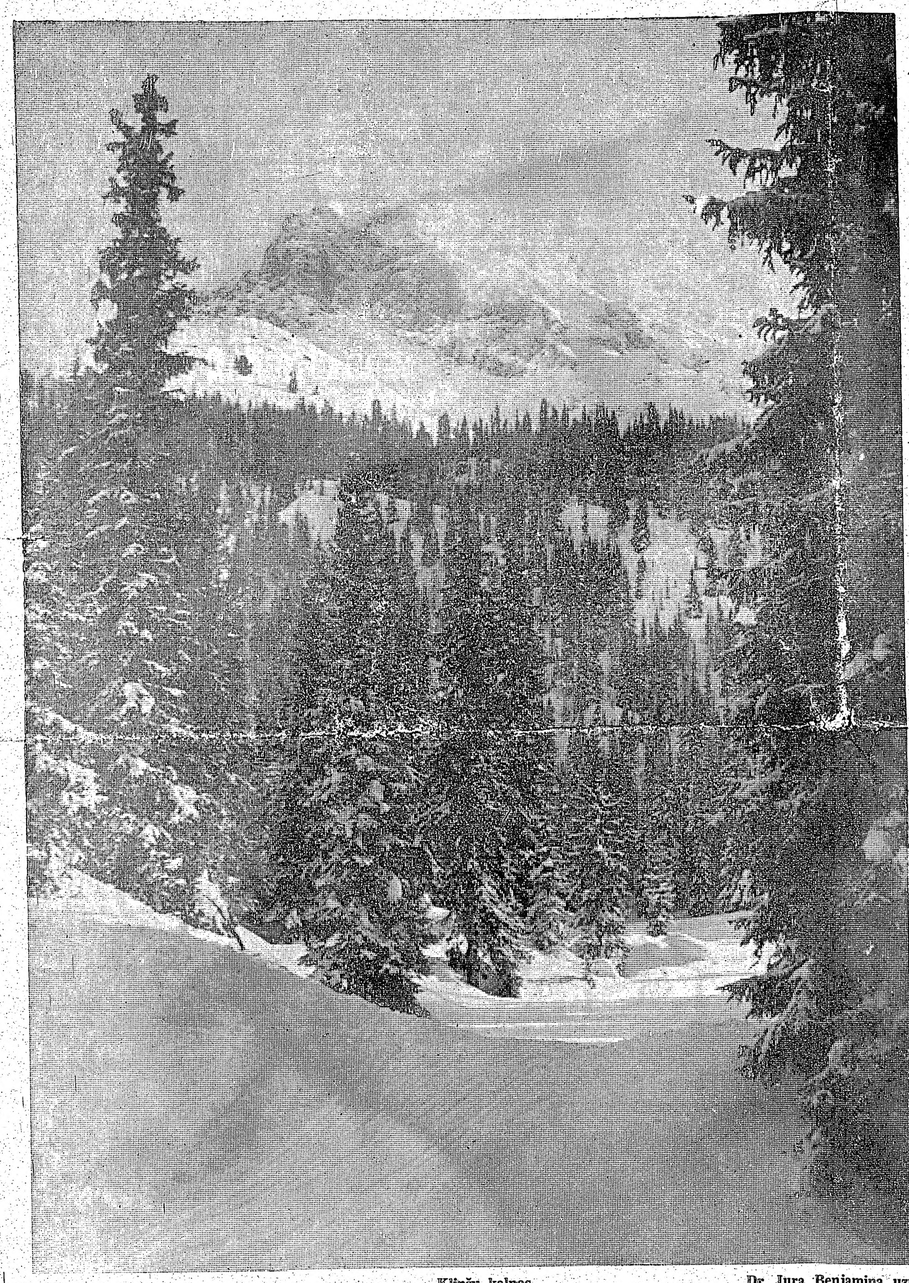

Kiinšu kalnos. Dr. Juŗa Benjaminŗa uzņ.

Pirsons prasa atomieročus Kanadai

OPOZICIJAS VADĪTĀJS MAINA NOSTĀJU ATOMIEROČU JAUTĀJUMĀ. JAUNAS POLARIS ZEMŪDENES SAV. VALSTU KARA FLOTEI. CHRUŠČEVS IERODAS AUSTRUMBERLĪNĒ. INDIJAS PARLAMENTS IZSKATĪS ROBEŽSARUNU JAUTĀJUMU AR KOMŪNISTU ĶĪNU. APVIENOTĀS NĀCIJAS BRĪDINA KATANGAS PREZIDENTU ČOMBI. SAV. VALSTIS UN PADOMJU SAVIENĪBA DEBATĒ ATOMIEROČU MĒĢINĀJUMU PĀRTRAUKŠANU.

Pagājušās nedēļas nogalē, uzrunājot Jorkas - Skarboro liberāļu apvienību, opozicijas vadītājs Pirsons deklarēja, ka Kanadas bruņotiem spēkiem nepieciešami atomlādiņi tādiem ieročiem, kas bez šāda apbruņojuma nav efektīvi sava uzdevuma veikšanai.

Tikai nedēļu pēc Jurora, kādu radīja no amata aizejošā Ziemeļatlantijas organizācijas virspavēlnieka ģen. Norstada piezīmes, Pirsons izmantoja valdības apjukumu, un, pilnīgi atkāpdamies no savas agrākās nostājas, uzsvēra atomieroču svarīgo lomu kā Ziemeļamerikas kontinenta, tā Rietumeiropas aizsardzībai.

Vīpsnājot, ka viņš tagad palīdzot konservatīviem izšķirties par aizsardzības politikas maiņas nepieciešamību, Pirsons likās saprast, ka viņš nedomā, ka Kanada būtu jāapbruņo atomieročiem, kādus Sav. Valstis lietotu atmaksas uzbrukumam pret Padomju Savienību. Toties tādi atomlādiņi, kādi paredzēti Kanadas resp. Ziemeļamerikas kontinenta pretgaisa aizsardzībai un Rietumeiropā stacionētiem Kanadas gaisa spēkiem, būtu jāakceptē bez kavēšanās. Tikai šādā ceļā Kanadas valdība var turēt Sav. Valstīm doto solījumu.

Noraidot parastos protestus, ka Kanada uz savas zemes neatļaus Sav. Valstu kontrolētus atomlādiņus, Pirsons izteicās, ka kontroli mierīgi varētu atstāt Sav. Valstu rokās, kamēr par to lietošanu kaŗa apstākļos noteikšana būtu Kanadas valdībai.

Atomlādiņi Kanadas bruņotiem spēkiem jau ilgu laiku ir bijis ļoti, ļoti delikāts jautājums, kuŗu līdz šim kā liberāļiem, tā konservatīviem vienmēr paticis apiet. Tas, bez šaubām, ir pašreiz kontroversālākais jautājums visā Kanadas politikā. Akceptējot atomieroču nepieciešamību, opozicijas vaditājs Pirsons ir uzņēmies lielu risku savai partijai nākamās vispārējās vēlēšanās. Ja viņam izdodas pārliecināt Kanadas tautu, ka ģenerāļiem Norstadam un Folkem ir taisnība, tad pēc nākamām vēlēšanām Kanada var puslīdz droši rēķināties ar liberāļu valdību. Bet ja caurmērā cilvēks vienmēr būs skaitliskā pārākumā — paliek pie līdzšinējiem uzskatiem, pie uzskatiem, ka padošanās Savienoto Valstu atompolitikai apdraud Kanadas neatkarību, tad Pirsona spēlēšanās ar atombumbām var novest pie smagas vēlētāju atspēlēšanās un liberāļu deputātu skaita mazināšanās.

Prezidents paskaidroja, ka krievu raķešuzbrukums var sagraut amerikāņu pilsētas, sagraut rūpniecību u. t. t., bet šāds uzbrukums nespēj iznīcināt dziļos pazemes bunkuros noslēptās starpkontinentālās raķetes. Kaŗa sākuma brīžos Pad. Savienībai nebūtu nekādu ceribu nogremdēt amerikāņu super-bazes kuģus, kas atrodas nepārtrauktā kustībā visās pasaules jūrās, un galvenais, Pad. Savienībai nav tādas varas, ar ko tā varētu pieķļūt ar Polaris raķetēm apbruņotām amerikāņu atomzemūdenēm.

Sav. Valstu kaŗa flotes vadība Vašingtonā paskaidro, ka nedēļas nogalē ūdenī nolaistas divas jaunas atomzemūdenes, pēc skaita sešpadsmitā un septiņpadsmitā. Trīs citas tiks pabeigtas jau vistuvākā laikā. Tikl dz Portsmutas kuģu būvētavā viena zemūdene stājas kaŗa flotes rindās, kīlis tiek likts kādai citai.

Visas septiņpadsmit amerikāņu atomzemūdenes apbruņotas ar Polaris atomraķetēm, kuŗas zemūdenes spēj izšaut neiznīcstot. Katras zemūdenes arsenālā ir sešpadsmit Polaris raķetes, kuŗu radiuss sasniedz 1500 jūdžu. Jaunākā tipa Polaris pēc izšaušanas spēšot ceļot vairāk k 2000 jūdžu.

Pag. gada decembŗa konferencē Nasavā, kur prezidents Kenedijs oficiāli paziņoja Skybolt raķetes norakstīšanu zaudējumos, pēdējais iepazīstināja Anglijas premjēru ar Polaris plānu Ziemeļatlantijas organizācijai.

(Nobeigums 8. lpp.)

MIRIS LATVIEŠU DRAUGS

Svetdien Toronto 58 gadu vecumā miris pazīstamais kanadiešu rakstnieks un radio komentētors John Collingwood Reade.

Viņš runāja mūsu vārdā. Savos radio raidījumos nelaikiz vienmēr apsūdzēja Kremli un prasīja brīvību Baltijas valstīm.

Dziļās sērās un pateicībā lai pieminam J. C. Reade šķiršanos no šīs dzīves.

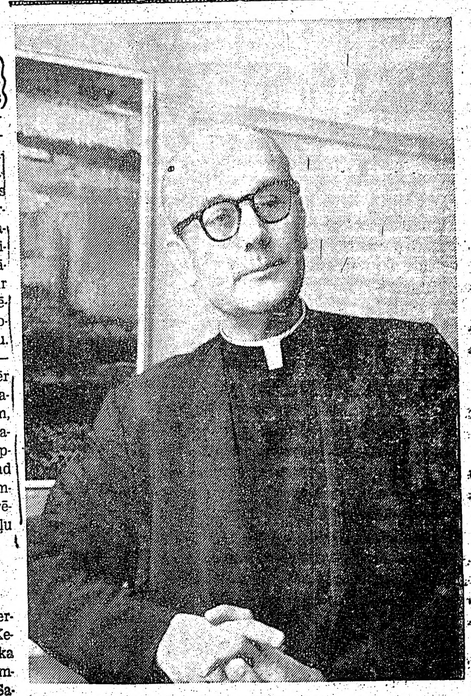

Prāvests N. Trepša.

MUDINĀSIM SAVUS DĒLUS UN MEITAS!

To latviešu sabiedrisko darbinieku vidū, kas cīņu par brīvības atkaŗošanu okupētai Latvijai uzskata par mūsu trimdas galveno uzdevumu, katoļu prāvests N. Trepša ieņem nozīmīgu vietu. Prāvesta uzskati, kā šo mērķi reālizēt, ne vienmēr saskan ar vairākuma domām, bet savu nostāju N. Trepša vienmēr aizstāvējis ar viņam tik raksturīgo nepiekāpību un dedzību.

Pag. nedēļā prāvests N. Trepša bija ieradies Toronto, lai kārtotu dažus jautājumus, kam sakars ar viņa vadīto apgādu. Kā zināms, prāvests ir ne vien Nujorkas latviešu katoļu draudzes garīgais vaditājs, bet arī katoļu žurnāla Dzimtenes Balss redaktors.

Mūsu laikraksta līdzstrādniekam bija dota izdevība satikties ar prāvestu un uzklausīt viņa domas dažos mūsu sabiedriskās dzīves jautājumos.

„Esam paredzējuši izdot lielā formāta grāmatu — Svēto dzīves. Šo grāmatu mūsu apgāds nodevis salikšanai un drukāšanai Toronto," sarunas ievadījumā pastāsta Nujorkas viesis. „Jau 18. gadu publicējam katoļu žurnālu Dzimtenes Balss. Nupat iznāca šī mēnešraksta 200. numurs. Ar gandarījumu jāpiemin, ka izdevumu atbalstījuši daudzi labvēļi. Apgāda darbā bijuši labi un arī pagrūti gadi. Šogad, lai vēl tālāk nostiprinātu žurnāla saimniecisko pusi, rīkojam loteriju. Tajā būs daudz vērtīgu laimestu. Sevišķi atsaucīgi bijuši mūsu mākslinieki, ziedojot loterijas vajadzībām savus darbus. Esam pateicīgi mākslinieksm G. Hermanovskim, A. Upelniekam, J. Gailītim, A. Nulītim, J. Dekšnim un citiem. Tāpat lai pateicība par bagātīgo devumu šim mērķim mūsu lietišķās mākslas pārstāvjiem."

Tālākā sarunā prāvests N. Trepša apliecināja, ka viņa galvenais darbs šodien ir veltīts Nujorkas katoļu draudzes garīgai aprūpei, bet mūsu sabiedriskās dzīves aktuālie jautājumi allaž bijuši viņam tuvi. Prāvesta uzskatiem šajos jautājumos var piekrist vai arī ne, bet viņa paustām domām ir daudzi apstridētāji un tikpat daudzi piekritēji.

Visnotaļ prāvests N. Trepša uzsver patiesas vienotības nozīmi un viņš pateicībā piemin kā centrālo iestāžu, tā arī atsevišķo organizāciju un tautiešu panākumus cīņā pret mūsu šīsdienas ienaidnieku komūnismu.

„Visas iespējas tomēr vēl nav izsmeltas," norāda prāvests N. Trepša, „ un mēs nekādā gadījumā nedrīkstam samierināties ar jau sasniegto. Mūsu trimdas galvenais uzdevums ir cīņa par brīvu Latviju. Mums jārespektē ikviens sabiedrisks darbinieks, kas darbojas šajā virzienā."

„Ja mūsu pretkomūnistiskais darbs būtu vēl vairāk koordinēts, panākumi būtu vēl lielāki. No vārdiem ir jāpāriet uz rīcību, bet šai rīcībai ir jābūt saskaņotai."

Tālākās prāvesta N. Trepšas domas ir ierosinošas, jo pēc viņa uzskatiem līdztekus mūsu vēlētām centrālām pārstāvniecībām esot jārada latviešu lietpratēju padomdevēju iestādījums, kuŗā būtu pārstāvēti baznīcu, un laicīgu organizāciju pārstāvji; prāvests N. Trepša domā, ka šajā pārstāvniecībā būtu aicināmi arī visi kādreizējie mūsu brīvās Latvijas politiskie darbinieki un valdības locekļi.

(Nobeigums 8. lpp.)

AMERIKĀŅIEM JAUNAS ATOMZEMŪDENES

Kādā nesenā televizijas intervijā Sav. Valstu prezidents Kenedijs pārliecinoši izteicās, ka kaŗa gadījumā, arī pēc padomju atomuzbrukuma, atlikušie Savienoto Valstu spēki būs pietiekami, lai pilnīgi iznīcinātu Pad. Savienību.

Posisimies DZIESMU SVĒTKIEM Klīvlendā Š. G. NO 30. AUG. LĪDZ 2. SEPT.

LATVIJA

5. n-rs. TREŠDIEN, 1963. GADA 16. JANVĀRĪ

Tās maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.

Jumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 - $ 6.40 par vienas collas slejas teilpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

JAUNAS SPIEGU MEDĪBAS LATVIJĀ

SPIEGOŠANĀ APVAINOTI MĀKSLINIEKI ZVIEDRS UN VIĻUMANIS

Pad. Savienības valdības oficiozs Izvestija 5. janvāra numurā inscenējis jaunas spiegu medības Latvijā. Smagi apvainojumi vērsti pret Stokholmas latviešu kolonijas locekļiem, kas nodarbojoties ar spiegu vervēšanu un nosūtīšanu uz dzimteni. Vārdā nosaukti Nacionālā fonda valdes priekšsēdis Dr. V. Ginters, arch. Gunārs Bērziņš, Dagnija Šleiere, Leonīds Siliņš, Roberts Šmitmanis un Stanislavs Boriss. Vairākus Zviedrijā sagatavotus spiegus esot apcietinājušas padomju drošības iestādes. Piem. Arnīti un Zandi, kas trīs mēnešus atpakaļ uz dzimteni. Par Arnīti zināms, ka viņš bija notiesāts un izsūtīts spaidu darbos uz Sibiriju. Šakarā ar spiegošanu minēti arī Rīgas mākslinieki Zviedrs un Vilumanis, kā arī ķīmiķis Edgars Zariņš un Rīgas jachtkluba direktors Jansons, kas 1956. g. vasarā ar luksa jachtu viesojās Stokholmā. No viņiem E. Zariņš esot padevies Stokholmas „spiegu vervētāju vilinājumiem" un saņēmis naudu.

Cik sagudrota Izvestijas sensācija, to liecina tikai tas, ka par arch. G. Bērziņa adresi minēts dzīvoklis, kur dzīvo latviešu jūrnieks Gotfrīds Bērziņš, kas no latviešu sabiedrības aizgājis.

Zviedrijas ārlietu ministrija paskaidroja, ka esot saņēmusi attiecīgu notu no Pad. Savienības vēstnieka Stokholmā. Stokholmas drošības šefs paskaidroja, ka viņam par Izvestijas rakstu neesot nekas zināms.

Nacionālā fonda valdes priekšsēdis Dr. Ginters izteicās: „Kā redzams, apvainojumu faktu padomju iestādēm ļoti maz, tādēļ viss tas tiek sagrozīts juku jukām. Izvestijas kokteilis pirmkārt sagatavots, lai bridinātu Latvijas iedzīvotājus no sakariem ar ārzemēm; otrkārt, lai diskriminētu latviešu trimdiniekus Rietumos."

Par šo gadījumu plašāk ziņosim nākamajā numurā.

LIELISKI IZDEVUSIES PRETKOMŪNISMA SKATE

4000 APMIERINĀTU APMEKLĒTĀJU UN TIKAI 2 CIETUŠIE KRAISTČĒRČĀ

ZIŅAS NO JAUNZĒLANDES SALĀM

Apspiesto Eiropas nāciju asamblejas (ACEN) Amerikā iekārtotā pretkomūnisma skate, kuŗai dots nosaukums Padomju impērija no 1917. līdz 1958. gadam, nule piedzīvoja triumfālu izdošanos Jaunzēlandes latviešu lielākajā centrā Kraistčērčā, kur izstādi apmeklēja 4000 cilvēku un no tiem tikai divi sevi var uzskatīt par cietējiem: vienu „miera mīļotāju" skatē piepļaukāja, un otrs, protestēdams pret šādas izstādes rīkošanu, atteicās no amata Kenterberijas mākslas galerijā, kur izstāde bija iekārtota. Vietējā prese skates aprakstam veltīja pāri par 1000 rindu. Latviešiem, kas bija pretkomūnisma izstādes galvenie rīkotāji, par šādu izdošanos ir liels gandarījums, un jo sevišķi tāpēc, ka skate notika tieši 18. novembŗa priekšvakarā.

Starp 4000 apmeklētājiem bija ļoti daudz studentu u. c. jauni ļaudis. Dažu ģimnaziju vecāko klašu audzēkņi skolotāju vadībā ieradās pat mācību laikā. Komūnisti un to līdzskrējēji centās sarīkojumu jaukt, organizējot incidentus, plēšot reklāmas plakātus un iebaidot aicinātos runātājus, jo skates laikā notika arī referāti un filmas izrādes. Jaunzēlandes federālā parlamenta loceklim, strādnieku partijas deputātam H. Dž. Vokeram, kas bija viens no runātājiem, piedraudēja ar „atspēlēšanos" nākamajās vēlēšanās, bet viņš šos draudus ignorēja. Izstādi atklāja pilsētas pirmais pilsonis — Kraistčērčas pilsētas galva G. Manings, kas ir arī strādnieku partijas loceklis, un piedzīvoja pārmetumus no savas partijas biedriem. Vienīgais, kas no komūnistu draudiem nobijās, bija noliktavu un saiņotāju arodbiedrības prezidents R. T. Ņūmens. Viņš pēdējā brīdī pēkšņi mainīja savas runas tematu, nestāstīdams nevienu vārdu par komūnistiem un arodbiedrībām aiz dzelzs priekškara, kā bija lūgts, bet runāja par arodbiedrību kustību brīvajā pasaulē, sevišķi izceldams Jaunzēlandi. Kad vēlāk viņam jautāja, kāpēc tā darīts, R. T. Ņūmens teica: „Par arodbiedrībām aiz dzelzs aizkara es neesmu informēts. Mani interesē tikai īstas demokratijas."

Galvenais incidents notika izstādes ievadījuma dienā, kad zinātniski lietpratīgu bridinājumu pret komūnistu briesmām jaunzēlandiešieim deva Kenterberijas universitātes angļu valodas un literātūras profesors J. C. Garets. Kāds vīrs pēkšņi viņu pārtrauca ar starpsaucieniem. Profesors teica, ka parunās ar viņu vēlāk, bet tas starpsaucienus nepārtrauca. Grupa jauniešu tad viņu iepļaukāja un pa aizmugures durvīm izmeta laukā. Izrādījās, ka sanāksmes traucētājs ir zinātņu fakultātes maģistrs Markss Sadlers, kas teica, ka pats kādreiz klausījies lekcijas pie profesora J. C. Gareta. Viņš to līdz šim esot pazinis kā angļu valodas un literātūras lielisku speciālistu, bet nezinājis, ka profesors denuncējot komūnistus. M. Sadlers saka, ka viņš nesastāv nevienā kreisā novirziena organizācijā, bet tikai atbalstot tādu kustību, kas cīnās par miera saglabāšanu pasaulē.

M. Sadlers tūlīt pēc tam, kad viņu izmeta no izstādes telpām, devās sūdzēties uz policijas iecirkni, jo „tik trakas lietas demokratiskā zemē nevar notikt." Policijai un vēlāk preses ļaudīm viņš rādīja ievainotu seju un teica, ka tam uzbrukuši ap 10 jauniešu, galvenokārt studenti un vienu no šiem studentiem viņš zinot. M. Sadlers pēc tam žēlojās presei par policijas pasivitāti. Policijas ierēdnis viņam esot teicis: „Mācieties saturēt savu mutiti!" Cietušais turpina meklēt gandarījuma dabūšanas iespējas, bet policija notikumu nekomentē un saka, ka lietu izmeklē.

Starpgadījuma rezultātā, pēc paša vēlēšanās, radās arī otrs cietušais: no Kenterberijas mākslinieku biedrības viceprezidenta amata atsacījās E. Dž. Doudnejs, protestēdams pret pretkomūnistiskās izstādes sarīkošanu šīs biedrības galerijā. Viņš saka: „Pretkomūnisma izstādei nav nekāda sakara ar mākslu, kamēr ķīniešu komūnistu izstāde galerijas telpās bija ievērojams mākslas sasniegums."

Pēc notikuma ar M. Sadleru, izstādē nākamajā dienā kad runāja arodnieks R. T. Ņūmens, ieradās 4 policisti. Pirms referāta viens no policistiem teica apmeklētājiem: „Katru, kas traucēs šo sarīkojumu, izraidīs no telpām. Domstarpības var vēlāk diskutēt savās organizācijās. Vai saprotiet?" Policista uzrunu pavadīja aplausi, un līdz izstādes slēgšanai starpgadījumu vairs nebija.

Pie izstādes noorganizēšanas vislielākie nopelni ir māc. R. Reinfelda aprūpētajai Kraistčērčas ev. - lut. Sv. Māras draudzei. Šīs draudzes priekšnieks O. Pukīte un skates techniskais organizētājs H. Grīnlaubs publicējuši pateicību tautiešiem. H. Grīnlauba pateicībā lasāms: „Laj man ir atļauts izteikt sirsnīgu pateicību visiem, kas ar līdzekļiem, transportu, darbu, palīdzīgu roku un padomu palīdzēja ACEN izstādes sarīkošanā. Sevišķa pateicība Sv. Māras ev. - lut. draudzes dāmu komitejai par puķu dekorācijām un jauniešiem, kas atrada par vajadzīgu atrauties no mācībām un palīdzēt. Tāpat arī paldies tiem tautiešiem, kas atteicās kaut ko darīt, tā parādot savu īsto nostāju šajā jautājumā."

Šie laipnie Kremļa zaldāti sola pasaulei brīvību un mieru.

Iegādājaties pieminai!

3. LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKU KANADĀ SKATU ALBUMU

Cena $2.50 + 6¢ pārsūtīšanas izd. 8½" x 11" formāts.

32 lappuses ar foto attēliem par dziesmu svētku norisi. Jaukā apdarē.

Daugavas Vanagu grāmatnīcā, 123 Huron St., Toronto 2-B.

BEIDZOT NO AMATA ATKĀPIES „SARKANAIS DEKĀNS"

Angļus pārsteidza ziņa, ka savu amatu beidzot nolēmis atstāt Kenterberijas dekāns Dr. H. Džonsons, kuŗš ir pazīstams Anglijā un arī ārzemēs ar savu palamu „Sarkanais dekāns" (The Red Dean) — sākarā ar viņa atklāti izteiktām simpatijām krievu komūnistiem. Pēc Ungārijas nemieru kustības asiņainās apspiešanas daudzi sašutuši angļi prasīja viņa atkāpšanos, bet veltīgi.

Dr. Džonsons ieņēma augstu stāvokli angļu baznīcā: jau 1924. gadā viņš kļuva Mančesteras dekāns, 7 gadus vēlāk Kenterberijas dekāns. Viņš pirmo reizi apmeklēja Krieviju pirms 2. pasaules kaŗa. Kaŗa laikā viņš cildināja Staļinu, saucot to par „labo krusttētiņu Josifu". Pēc kaŗa viņu pieņēma „audiencē pats Staļins". Dr. Džonsona 80 gadu dzimšanas dienā viņu apsveica krievu rakstnieku savienības priedis Surkovs (pazīstams ar savu bēdīgi slaveno lomu Pasternaka un tā draudzenes Ivinskajas lietā), cildinot „sarkano dekānu" kā „nenogurstošu visu tautu draudzības un sadarbības cīnītāju". Vienā no Dr. Džonsona Krievijas apmeklējumiem Kremļa „atzitais" Maskavas patriarchs pasniedza viņam zelta krustu ar briljantiem. Dr. Džonsons ir, protams, arī „Pasaules miera padomes" atbalstītājs un 1949. gadā bija britu delegācijas vadītājs Maskavas miera kongresā. Kaut gan „sarkanais dekāns" apgalvo, ka viņš neesot komūnistu partijas biedrs, viņa komūnistiem draudzīgā uzstāšanās Anglijā ir vairākkārt pamatoti atzīta par skandalozu un ir novedusi viņu konfliktā ar angļu baznīcas vadību. Visilielāko sašutumu izsauca viņa uzstāšanās Korejas kaŗa laikā, kad ķīnieši apvainoja amerikāņus epidēmiju dīgļu izplatīšanā. „Sarkanais dekāns" apmeklēja Ķīnu un pēc tam atklāti apgalvoja, ka ķīniešu izteiktie apvainojumi esot pamatoti; intervijās avīžu reportieŗiem viņš runāja par amerikāņu „bezkaunīgo rīcību". Viņa uzstāšanās tika apspriesta pat angļu parlamentā bieži, nāks jauni apsveikumi un pagodinājumi no komūnistu puses. Pēc sava amata atstāšanas Dr. Džonsons gribot rakstīt savu autobiografiju, uzstāties ar publiskām runām (propagandējot komūnismu, bez šaubām!) un ceļot. Interesanti, uz kurieni vedīs tagad viņa ceļi — uz Maskavu vai Pekingu?

VODKAI VIENMĒR JAUNAS DZIESMAS

KĀ DZĪVO KRIEVIJAS MAZPILSĒTĀS

Par dzīvi Krievijas mazpilsētās maz raksta arī Pad. Savienības galvaspilsētas laikraksti, laikam tāpēc, ka tur viss ir tāpat kā pirms 30 un vairāk gadiem.

Krievu rakstnieks Konstantins Mursidi Maskavas laikrakstā Padomju kultūra apraksta Ribinskas apmeklējumu. Tā ir maza pilsētiņa Volgas augšdaļā, kas ar spēkstacijas dambi pārvērsta lielā ezerā. Mursidi uz Ribinsku braucis ar kādu modernu ātrlaivu, kas ar 80 km ātrumu vizinājusi pasažieŗus pa Volgu. Tikvien arī bijis modernisma kā ātrlaiva. Raķete. Ostā nekādas auto piestātnes. Pa šķībām koka kāpnēm pasažieŗiem ar visu bagāžu jārāpjoties augšā. Tur sastājusies gaŗa rinda gaidījusi autobusu. Kad beidzot, pacietīgi gaidot, pienākusi kārta braukt, tad katrs varot pārliecināties, ka taksametrā iekļūšana neesot tik viegla. Auto durvis esot bez virām. Šoferis saldzis palīdzot auto iekļūt. Auto esot netīrs, izsēdēts. Šoferi lādot gadrāžas vadītāju.

Vienīgā viesnīca saucoties Volga. Bet tur esot iepriekš telegrafiski jāpasūtinot istabas, citādi esot jāpārnakšņojot viesnīcas gaiteņos. Arī tanī reizē, kad Ribinskā ciemojies Mursidi, daudzi biedri un biedrenes pārnakšņojuši gaiteņos. Visi sēdekļi bijuši gulētāju aizņemti. Protams, visi bijuši priecīgi, jo apkārt staigājušas vodkas glāzes.

Ribinskā esot arī restorāns Klints. Tā ēdamzālē karājies plakāts, kas vēstījis: „Sodien apkalpo viesmīļu un apteksņu maiņas, kas sacenšas par komūnistiskā darba brigādes goda titula iegūšanu." Kā šī brigāde darba varoņu nosaukumu pelnījusi, pastāsta Mursidi. Pie blakus galdiņa kāda jauna sieviete no sava boršča šķīvja izzvejojusi koka gabalu un skaļi par to žēlojusies. Piesteidzies viesmīlis un viņu nomierinājis: „Par ko jūs uztraucaties! Varbūt koka gabals ierakrita no citurienes."

Tējas vietā apteksne esot atnesusi kādu brūnu virumu. Rakstnieks gribējis par to sūdzēties galvenajam pavāram, bet tas nenācis. Viņam nekas cits neatlicis, kā žēloties tai pašai apteksnei.

„Vai jūs pati šādu tēju mājā dzertu?" Mursidi viņai pārmetoši prasījis.

„Nē," viesmīle drošsirdīgi atzinusies.

Jau agrī no rīta galvenā iela čumot no piedzērušamies. Tie skaļi dziedot katrs savu dziesmu. Pārējie ejot mēmi gaŗām un nekā nesakot.

„Jā, ko mēs varam darīt?" kāds atzinies, „no rīta neviena kārtības patruļa nestaigā."

Taču ar visām nebūšanām Ribinskā netrūkstot savas „kultūras pils", kur gan pa lielākai daļai uzstājoties paši vietējie iedzīvotāji.

Arturs Voitkus

ZĪMES SMILTĪS

NOVELE

6. turpinājums.

— Kāpēc tieši man? — Laimonis šķietami izbrīnījies jautāja, bet acis smīnīgi urbās Lidijā.

Lidija piesarka, zagšus paskatījās Maijā un tad sāka neveikli laipot.

— Tāpēc — —tāpēc, ka tik ilgi pazīstamies . . . Vai neatceries, ka nometnē vienmēr iztiku tieši ar to, ko IRO piešķīra? Citi visi gāja un prasīja, bet —

Maija māti pārtrauca pusvārdā:

— Nu jau atkal sāksies seno laiku piedzīvojumu cilāšana. Nāciet, iesim, — viņa satvēra Āriju zem rokas un vilka uz dārza durvīm. — Edgar, nāc tu arī.

Laimonis klusēdams vēroja jaunos aizejam. Kad tie bija pazuduši, viņš strauji pagriezās pret Lidiju, bet, pamanījis Ecīti joprojām likājamies ap dzērienu skapīti, aprāvās. Tad viņš likās ko atcerējies.

— Ecīt, — viņš laipni runāja, — es redzu, jūs te nodarbojaties ar garīgām lietām. Man auto uz aizmugures sēdekļa palika tāds mazs sainītis . . . Amerikā darināta Rīgas vodka . . . Volfšmits . . . Vai jūs nevarat to iemest?

— Skaidrs! — Ecītis atliecās taisns, — kas jādara, jādara!

Laimonis acīm izsekoja, kā Ecītis atstāj telpu. Tad viņš strauji pagriezās pret Lidiju un izstiepa viņai abas rokas pretī.

☆

Dr. Paugura dārza ziemeļaustrumu stūrī no vienkāršiem laukakmeņiem bija uzmūrēts dārza pavards. Aldis Paugurs to bija cēlis pats savām rokām u

pojās. Vasaras vakaros viņš, Lidija un arī Edgars ar Maiju pie tā sēdēja un skatījās liesmu rotaļā.

Kad visi jaunie ļaudis no istabas izmācās dārzā, Paugurs jau bija iekūris uguni un sakārtojis desiņu cepjamos iesmus. Pamanījis Maiju, viņš pārtrauca darboties.

— Maija, tu zini, kur māte glabā pārtiku. Tur jābūt arī desiņām.

Maija pagriezās pret Āriju:

— Nenāksi līdzi?

Abas meitenes aizgāja uz mājas otru galu, kur atrodās virtuves durvis. Edgars mirkli šaubījās, vai sekot Maijai, bet tad palika dārzā.

— Kur Leldes kungs? — Paugurs jautāja znotam; kopš Lidija viņu ar Ainu bija atstājusi vienus, viņiem bija aptrūcis sarunas vielas.

— Palika istabā. Sāka ar māti runāt par veciem laikiem.

Aiz nopietni runātajiem vārdiem bija manāms izsmiekls.

Aldis pagriezās pret Ainu.

— Lūk' — jaunie necieš, ka mēs, vecie, runājam par bijušiem laikiem. Vai arī Ārija domā, ka atmiņas cilāt ir kauns?

— Vai es teicu, ka atmiņas ir kauns? — Edgars iesaitās. — Bet Ecītis, piemēram, dzīvo tikai atmiņās. Ar viņu neviena teikuma nevar izrunāt, kad viņš vai nu neatcerētos kādu — protams, visādi pārāku — senu piedzīvojumu, kādu vecu ļaužu gudru pamācību, vai gluži vienkārši nepasaka: mūsu laikos gan tā nebija.

— Vai tad bija? — Aldis iesmējās. — Skaidrs, ka nebija. Katram laikmetam un katrai pasaudzei ir savas īpatnības — un savs skaistums. Redzi tu, Edgar, nesapratīsi tos, kas pašreiz mācās staigāt, — un tie nesapratīs tevi. Bet tu skatīsies atpakaļ uz tām dienām, kad biji jauns, un teiksi — tās bija skaistas. Jaunībai skaistums ir nākotnē, jo viņai tāda ir; mums, vecākajai paaudzei, — pagātnē, kas kādreiz bija mūsu nākotne.

— Bet vai tāpēc jāpalīdz n jāsmādē viss, kas šodien nav tāds, kāds bija agrāk? Ecītim taču nekas nav labs. Ne te zāle aug, kā viņš grib, ne puķes zied viņam pa prātam. Bērziem lapas nav tādas, un ievas nezaŗo. Un kad runā par valsts iekārtu, tad jau viss ir grīstē. Un pie tam katru mēnesi valsts viņam kārtīgi pieauga mājās 65 dālderus. Par ko par to, ka viņš vaspējis sasniegt septiņdesmit gadus un desmit no tiem nodzīvojis Kanadā. Ko viņš no sevis Kanadai devis? Nekā.

— Ir jau taisnība, — Aldis viešņas priekšā jutās neveikli, — tev daudz taisnības, bet — ko lai dara? Ne katram iespējams asimilēties bez lielām iekšējām sāpēm.

Edgars strauji sakustējās, bet iekams paspēja atbildēt, Aina pasteidzās pirmā.

— Vai mēs šo vārdu netulkojam nepareizi? Vismaz man liekas, ka mēs viņā saklausām kādu nelāgu pieskaņu, kuŗas tur nemaz nav. Asimilēties taču vēl nenozīmē pārtautoties. Es šo vārdu tulkoju par iekļaušanos, iedzīvošanos, pielāgošanos. Un — ja mēs gribam dzīvot — mums ir jāpielāgojas. Pie eskimosiem nokļūstot, Āfrikas nēģeris nevarēs staigāt tikai vīģes lapā tērpies.

— Taisnība, Aina. Bet mēs ar šo vārdu parasti apzīmējam ne tikai ārējo, bet arī garīgo pielāgošanos un iekļaušanos. Un to dažs pārdzīvo vieglāk, cits smagāk.

Ārija un Maija atgriezās ar desiņām. Edgars pasniedza iesmus, un Aldis, sagatavojis un saspraudis uz tiem desas, vienu iesmu iedeva Ainai.

— Tā, cep nu. Bet uzmani, lai nesādeg. Neturi pārāk dziļi liesmā.

Pa vārtiņiem no ielas, saini rokās, dārzā ienāca Ecītis.

— Kur tu gadījies? — nācēja soļus izdzirdis, Aldis pagriezās, — domāju, ka esi istabā.

— Man jau lika šo te atnest, — Ecītis pacēla saini, no kuŗa rēgojās divi pudeļu kakli, — inženiera kunga te nav?

— Nē, istabā, Aldis atgriezās pret uguni un pievērsās Ainai. — vai Laimonis bija nobažījies, ka būs jādzīvo sausā?

Aina izņēma iesmu no uguns un pētīja cepjamo.

— Ciema kukulis. — Atceries, kā jūs abi reiz Štutgartē īsto Steinhegeru dzenājāt?

— Atkal atmiņas! — Edgars norūca un sāka ēst; desa gan vēl nebija izcepusi, bet viņam bija pietrūcis pacietības.

— Dod man arī nokost! — Maija pati nebija iesmu ņēmusi un tagad, redzēdama, cik Edgars garšīgi ēd, pievērsās vīram.

— Ņem no manas, — Ārija piedāvāja, bet Edgars viņai aizsteidzās priekšā.

— Jums pašai nepietiks! viņš pasniedza sievai iesmu. — Bet tā jau Maijas mode — sākumā: es negribu, man nevajadzēs, bet tad: dod man no savа!

Ecītis īsu brīdi šaubījās, ko ar nesamo iesākt, bet tad izšķīrās un iegāja pa dārza durvīm istabā. Mirkli vēlāk tur iedegās spuldzes. Gaišajā telpā bija redzami trīs cilvēki — Lidija, Laimonis un tikko ienāku ais Ecītis. Laimonis kaut ko runāja, Ecītis atbildēja un tad sāka izsaiņot ienestās pudeles. Lidija lēni pārsoļoja istabai un kārtoja skaņu plates.

— Labklājība un drošība, — Aldis izdzirda sev blakus Ainas balsi; viņš pagriezās un redzēja, ka arī Aina, pēkšņās gaismas ierosināta, bija vērojusi apgaismoto istabu — kā skatuvi no tumšas zāles.

— Un pirms divpadsmit gadiem mēs vēl katra ģimene dzīvojām vienā mazā, šaurā istabiņā, — viņa turpināja, — mani dažreiz pārņem bailes, ka Dievs pret mums tikai tāpēc bijis tik labs un saudzīgs, lai mūs pārbaudītu.

— Jā? — Aldis vēroja sievu un Laimoni; pa atvērtajām durvīm bija dzirdama mūzika; Lidija bija izmeklējusi kādu senu grāvēju, kas bija modē tajā laikā, kad viņi visi četri vēl ceļoja pa Vācijas dienvidiem.

— Jā; un ka mēs šo pārbaudi neizturam.

— Kāpēc tu domā? Ko mēs atstājam nedarītu? — Aldis atrāva acis no loga, — cik simtu tūkstošiem mēs ik gadus nealzsūtām sainīšos uz dzimteni? Cik dažādas organizācijas nevāc ziedojumus gan grūtdieņiem, gan citādiem mērķiem?

— Es, Aldi, nerunāju par to, ko mēs darām un dodam. Mēs dodam daudz. Bet es runāju par to, ko mēs nedarām un nedodam. Un — mēs nedodam savas sirdis. Ar saviem dālderiem mēs atpērkamies, kā kādreiz ārpirkāmies no Jaungada vizītēm.

— Kas mums, pēc tavām domām, bija jādara? — Aldis Paugurs pavīpsnāja, — jāturpina dzīvot vienistabas dzīvokļi? Jāgērbjas saburzītās, novalkātās drēbēs? Neskūties, negriezt matus? (Turpinājums sekos)

Kārlis Upatnieks

ABSTRAKTĀ MĀKSLA

DAŽAS PSICHO

3. MĀKSLINIEKA PERSO

Valdemārs Dambergs j dziesm sple anos un — iekšējā forma — mākslas iz nojega var re pratnē, ja nemaldos, ieviesa t īs janus bez ip desmito gadu beigās. Visus šos studijām, rāc gadus tas palicis „saucēm balss dziesma autor tuksnesī". Mākslas apcerēt ji ne dziļš domātā kaut ne nav nieskār s inuitīvā ce.ā saucoties uz to, ne kritiski vēr tējot. Ir tikai pāris piezīmju, kī m V. Eglīti garam ejot uzmests skats. šis jaunināju

Mazā ievērība pret šo jēdzienu s sīs arī izskaidrojama ar tā jēgas dz tīrīja par psicholoģisko pamatojumu, kas mākslas izte prasa krietnu iedziļināšanos kā skaņoties mū psicholoģijā, tā mākslas teorijā. Iekšējā for jumos. Varbūt ne tik dz s pēc slaid ko choloģijas grāmatu gadrībās. , vina iekšēji vērojot mākslas darbus, sekojot rādās māks to radītam iespaidam sev smē. No per nav viegli, bet ar zināmu pie tences, spēkr

FILMA PAR JĀNI JAUN UN CITIEM RAKSTN

16 mm skaņu filmu kras palīdzību vīr Jāni Jaunsudrabiņu uzņēmis 50 stundu mežkop bas nž. Jānis Vinters tēs, kuŗas t Vācijā; tā ilgst 13 minūšu. Tekstu ierunājis aktieris Fredis ri, un apmē Kaufmanis, un tā, šķiet, ir vie vi. Ne visur nīgā filma, kas sagatavota izrā ņemt autoru dīšanai. Filmā rakstnieks re tas iznāk dā dzams makšķerējot, baŗojot zi soniskajiem vis upē, pastaigājoties ar dzī uzņemšanas vesbiedri mājas apkārtnē un pie rēdami, dažr mājas. Rādīta viņa darba ista līdzinot pal ba ar rakstnieku pie darba gal gatavotas ko da. Redzamas arī vairākas viņa nav atļāvuš sarakstītās grāmatas, kā arī kā filmu uzņē das 4 gleznas. zācijām, be

Šo filmu cer paplašināt ar kaļ, tā pazī rakstnieka J. Jaunsudrabiņa bē mumus, be ru skatiem, kas gan vēl prasīs mas tagad laiku, jo jāizgatavo kopija un jā kad var izg ieskaņo zināms. Ja kādai Vinters uzņēmis vēl kādu īsu 8 dzei vai g mm filmu kādam ārstam ASV, par Jaunsu bet filmējis arī P. Klāns. Fil- par to varē mas kopiju sagatavojis Gunārs nesī iepriek Āboliņš Takomā. Viņa rīcībā ir ņam, 1254 S arī apmēram 3 stundu materiā- 5, Wash. D li skaņu lentēm, kuŗās Jaunsud- kopija un rabiņš lasa savus stāstus, tēloju- gatavot, ja mus un dzejas. Kopija gan pa- ciņa nemāks gaidām ir tikai 1 stundu gaŗa. mas izgatav

Jau vairāk kā 6 gadus G nars devumiem. Āboliņš ieskaņo skaņu lentēs lat- tu jāmaksā viešu rakstnieku darbus, pašus G. Āboliņ autorus uzņemot krāsu filmās. šu rakstnie Ar daudzu tautiešu un autoru tēs un uzņ

7. turpinājums

Jociga zeme, tiešām jociga zeme, — neti ja galvu Antiņš. Mēbeles taču nav drānas, ka (ja negrib staigāt ar pliku dibenu) laiku pa mas projam. Dzimtenē pat vairākas latvie iztika ar kādreiz apgādātām, no stipra kalte un vectēvu darinātām mēbelēm. Bet Jēru na praktiskie labumi sevišķi neinteresēja, ne tā dzinies uz Nujorku: „Par materiālo iztikšanu Kā redzu, tad tā būs laba. Lez tam kaut ko ar jis. Man tikai ir bažas, vai atliks diezgan lai mesties, tā sakot, ar pilnu krūti latviešu dzīvē. Ka tāda te ir, par to es laikrakstos Diemžēl, ne tikai labu vien. Latvieši Nuj dzenoties pēc pašu mājām, lepniem aut skapjiem un televizijas aparātiem nekā pēc kāņu materiālās kultūras pagalam sama šīs nomaldījušās avis ir jāatgriež uz pareizā rētu kaut ko te līdzēt, jo vientuļgajā la starp vistām un gaiļiem es daudz esmu noda māšanu."

Liepiņš smaidīja un (kā likās) ar redza dzēra tēju: „Tad jums ir jātiek pie sievas."

„Pie sievas?"

„Jā, pie sievas."

FADING PAGES

Gara KULTŪRA!

Kārlis Upatnieks

ABSTRAKTĀ MĀKSLA SKATĪTĀJA UZTVERĒ

DAŽAS PSIHOLOĢISKAS PIEZĪMES

3. MĀKSLINIEKA PERSONĪBA UN IEKŠĒJĀ FORMA

Valdemārs Dambergs jēdzienu iekšējā forma — mākslas izpratnē, ja nemaldos, ieviesa tikdesmito gadu beigās. Visus šos gadus tas palicis „saucēju balss tuksnesī". Mākslas apcerētāji nekad nav pieskārušies saucoties uz to, ne kritiski vērtējot. Ir tikai pāris piezīmju, kā garām ejot uzmests skats.

Mazā ievērība pret šo jēdzienu izskaidrojama ar tā ļēgas dziļi psiholoģisko pamatojumu, kas prasa krietnu iedziļināšanos kā psiholoģijā, tā mākslas jautājumos. Varbūt ne tik daudz psiholoģijas grāmatu gudrības, kā vērojot mākslas darbu, sekojot to radītam iespaidam sevī. Tas nav viegli, bet ar zināmu piepūli pieejams un treniņa skaidrāka — iekšējā forma — mākslas izpratnē, ja nemaldos, ieviesa tikdesmito gadu beigās. Visus šos gadus tas palicis „saucēju balss tuksnesī". Mākslas apcerētāji nekad nav pieskārušies šim jautājumam, bet saucoties uz to, ne kritiski vērtējot. Ir tikai pāris piezīmju, kā garām ejot uzmests skats.

Mazā ievērība pret šo jēdzienu izskaidrojama ar tā ļēgas dziļi psiholoģisko pamatojumu, kas prasa krietnu iedziļināšanos kā psiholoģijā, tā mākslas jautājumos. Varbūt ne tik daudz psiholoģijas grāmatu gudrības, kā vērojot mākslas darbu, sekojot to radītam iespaidam sevī. Tas nav viegli, bet ar zināmu piepūli pieejams un treniņa skaidrāka rājas mākslinieka oriģinālitāte. Katrs mākslinieks nāk ar savu īpatnējo mākslinieciško seju, tā ...ieks ar savas sejas vienreizējiem vaibstiem. Cik neiespējami tos apcerēt tā, lai arī apcerē tie būtu tikpat labi jaušami kā tiešā skatījumā, tikpat neiespējami apcerēt mākslinieciško īpatnību. Ja dažreiz mēģināms to darīt, tad tas nav ...adz pašas izteiksmes, kā mūsu iespaida apcere. Piem., mēs ļoti labi atšķiram Purviša un Liberta ainavas, bet to var konstatēt tikai tiešā pieredzē. Lai neceltos pārpratumi, jāpiebilst, ka izteiksmes īpatnību jēdziens nav identisks iekšējās formas jēdzienam. Iekšējā forma ir vienreizīga, neatkārtojama parādība, turpretī izteiksme, ar kompozīciju, krāsu ziedu, vielas izvēli u. c. — stila jautājums. Izteiksme atkārtojas katrā darbā, bet iekšējā forma katram darbam sava. Tā ir katra darba idejiskā jēga, kas radusies kādas ierosmes dēļ, kad iekustināts mums pazīstamais „psīches mechanisms". Ja dažreiz dzirdam kritikas pārmetumus, ka mākslinieks atkārtojas, tad tas nozīmē, ka vērtētājs laikam būs saskatījis jau citos viņa darbos redzētu iekšējo formu. Tādi gadījumi pielaižami, bet tas gan rāda, ka mākslinieks savam darbam vai nu nav pilnīgi nobriedis, vai kādu iemeslu dēļ neapzināti piekēries vienai idejai. Ar idejisko jēgu jāsaprot tā iziūtamā atšķirība, kas kāda mākslinieka darbus atšķir vienu no otra. Glezniecībā un tēlniecībā tveram skatam dotās ļēgas jeb „idejas", mūzikā — dzirdei, literatūrā — domām un priekšstatiem. Tas ir dabiskais mākslas izpausmes ceļš, jo saskan ar fiziskās pasaules līdzekļiem, kā to redzējām šo piezīmju sākumā.

Bet kāpēc abstraktajās gleznās nevar izpausties personība? Kā jau minēts, katrs mākslinieks nāk ar savu iekšēji skatītu pasauli, ar savu oriģinālitāti, ar savu iekšējo formu, kas saistās ar reāli jaušamo pasauli, ar konfliktu konfliktos samezgloto dzīves plūsmu, un šinīs režģos iežņaugto cilvēka dvēseli. Mākslas

(Nobeigums 3 lpp.)

Andrejs Eglītis

VĒLĒJUMS 1963.

Ko novēlēt, kad atkal dzirdam
jaunā gada zvanu dūnu?
Lai āzes dārznieks nekļūtu un
nebūtu vairs tukšu runu,
Lai vairāk vietās ātrāk jauno
dumpinieku audze nāk —
Tā mūsu sirdu mīļais bērns —
Tāpat kā vecā plēsties māk;
Tai novēlēt mēs mīlestību gribam
vien un labu, labu,
Lai tēvu zemes postu vairāk
saredz tā kā savu nabu.
Un: Ubi bene, ibi patria —
vai tā nav daudziem mums?
To gribas pajautāt —
šo īso vēlējumu sakot jums.

FILMA PAR JĀNI JAUNSUDRABIŅU UN CITIEM RAKSTNIEKIEM

16 mm skaņu filmu krāsās par Jāni Jaunsudrabiņu uzņēmis meķkop bas inž. Jānis Vinters Vācijā; tā ilgst 13 minūšu. Tekstu ierunājis aktieris Fredis Kaufmanis, un tā, šķiet, ir vienīgā filma, kas sagatavota izrādīšanai. Filmā rakstnieks redzams makšķerējot, barojot zivis upē, pastaigājoties ar dzīvesbiedri mājas apkārtnē un pie mājas. Rādīta viņa darba istaba ar rakstnieku pie darba galda. Redzamas arī vairākas viņa sarakstītās grāmatas, kā arī kādas 4 gleznas.

Šo filmu cer paplašināt ar rakstnieka J. Jaunsudrabiņa bērņu skatiem, kas gan vēl prasīs laiku, jo jāizgatavo kopija un jāieskaņo ... zināms. ... Vinters uzņēmis vēl kādu īsu 8 mm filmu kādam ārstam ASV, bet filmējis arī P. Kļāns. Filmas kopiju sagatavojis Gunārs Āboliņš Takomā. Viņa rīcībā ir arī apmēram 3 stundu materiāli skaņu lentēm, kuŗās Jaunsudrabiņš lasa savus stāstus, tēlojumus un dzejas. Kopija gan pagaidām ir tikai 1 stundu gara.

Jau vairāk kā 6 gadus G. Ārs Āboliņš ieskaņo skaņu lentēs latviešu rakstnieku darbus, pašus autorus uzņemot krāsu filmās. Ar daudzu tautiešu un autoru palīdzību viņa rīcībā tagad ir ap 50 stundu materiāli skaņu lentēs, kuŗas ierunājuši paši autori, un apmēram 75 minūšu gara krāsu filma par rakstnieku dzīvi. Ne visur bijis iespējams uzņemt autorus filmā, bez tam tas iznāk dārgi. Viss veikts personiskajiem līdzekļiem, sedzot uzņemšanas izdevumus, aparātu īrēšanu, dažos gadījumos arī atlīdzinot palīgiem. Filmām nav gatavotas kopijas, jo līdzekļi to nav atļāvuši. Dažos gadījumos filmu uzņēmumi aizdoti organizācijām ,bet nav saņemti atpakaļ, tā pazaudējot ne vien uzņēmumus, bet arī līdzekļus. Filmas tagad autors nodod tikai tad, kad var izgatavot kopijas.

Ja kādai organizācijai, draudzei vai grupai būtu interese par Jaunsudrabiņa filmu, tad par to varētu rakstīt vismaz mēnesi iepriekš Gunaram Āboliņam, 1254 S. Grant St., Tacoma 5, Wash. Filmai ir tikai viena kopija un vairāk nav domāts izgatavot, ja vien kāda organizācija nenāks palīgā. Tā kā filmas izgatavošana saistīta ar izdevumiem, tad par lietošanu būtu jāmaksā atlīdzība.

G. Āboliņš cer turpināt latviešu rakstnieku darbus skaņu lentēs un uzņemt autorus filmā. I.

AMERIKAS LATVIEŠU APVIENĪBAS KULTŪRAS BIROJS

STIPENDIJAS

ALA's Kultūras biroja stipendiju komisija informē, ka arī šinī mācības gadā būs iespējams izsniegt vairākas stipendijas latviešu studentiem, kam tās būtu nepieciešamas.

Piešķiršanā būs stipendijas kopsummā par $ 1.000,- Stipendijas devējs Bernhards Klints šogad iemaksājis mirušās dzīvesbiedres Edes Klints piemiņai nodibinātās stipendijas fondā $600. No šīs stipendijas fonda stipendijas piešķiramas tikai medicīnas studentiem un studentēm. Šī stipendija atmaksājama divu gadu laikā pēc studiju beigšanas vai pārtraukšanas. Edes Klints piemiņas fonda stipendiju pirms dažiem gadiem saņēma tagad studijas beigušais Dr. Vidvuds Straumīte, kas, atmaksājot viņam piešķirtos $ 500,-, raksta:

„Nosūtot šo summu Edes Klints piemiņas stipendiju fondam ,lai caur to būtu kādam citam latvju censonim, kuŗš spaidīgos apstākļos, iespēja nobeigt studijas tāpat kā šī stipendija palīdzēja man, esmu arī pateicīgs kā šīs stipendijas dibinātājam, tā ALA'i, kuŗa man šo stipendiju piešķīra tad, kad draudēja studiju pārtraukšana materiālu apstākļu dēļ."

Studējošie, kam stipendijas būtu nepieciešamas un vēlētos tās pieprasīt un saņemt, var iesniegt lūgumus ALA's Kultūras

(Nobeigums 6 lpp.)

Ilma Brīgale

...ĪNS PAR LATVIEŠU TRIMDAS TEĀTRI

...ētera Ē. maņa beidzamā laikā ...si sapņot. Bet kad ...ēta sapņi kavē... izgājušās dienās un notikumos, kas reiz bija īstenība, manējie maldās nepiteiktajā nākamībā.

Tai vakarā aizmigu ļoti noskumusi, jo pirms tam tikām pārrunājuši trimdas latviešu teātŗa likteni, un mani sarunu biedri atzina, ka latviešu mākslas teātris lēnām, bet nenovēršami mirst. Viņi teica, ka, neskatoties uz rosīgajiem amatieŗu pulciņiem, kas droši vien pastāvēs vēl krietni daudz gadu, tā teātŗa māksla, kas tik spoži manifestējās brīvās Latvijas laikā, zudīs. Latvijas profesionālajiem aktieŗiem skatuvi pamazām atstājot. Tas bija skarbs pareģojums, jo apzinājāmies, ka teātŗa māksla nav piel dzināma gāmatai vai gleznai, kas par spīti nelabvēlīgajiem apstākļiem tomēr pārdzīvos šo laiku, lai vēlāk ieņemtu savu neaizstājamo vietu latviešu literātūras vai glezniecības attīstības posmos. Teātris, dzīvā māksla, ir drīzāk rada senajiem buŗamiem vārdiem, ko iespējams pārņemt tikai tiešā mantojuma ceļā, t. i. tuvā saskarē ar tā garu un principiem. Un šai ķēdei nav vairs turpinājuma, ja kāds loceklis pēkšņi iztrūkst.

„Ko gan spriedīs par mums nākotne, ja būsim jāvuši aizmirstībai divu paaudžu darbu? Vai tad patiesi nav veida, kā saglabāt latviešu trimdas teātri?" es saucu laikam mazliet patētiski.

„Ak, šoreiz taču šķēršļi nepārvarami: trūkst līdzekļu algot profesionālu ansambli, trūkst profesionāli izglītotu jaunu tēlotāju, trūkst pastāvīgas skatuves, trūkst attiecīga repertuāra, trūkst . . . trūkst . . . Tas viss jau tik daudzreiz pārcilāts!" skanēja nežēliga atbilde.

Tādēļ tovakar aizmigu noskumusi. Un tad es redzēju sapni.

Atrados kādā telpā, kur it kā notika teātŗa mēģinājums. Pie režijas galda sēdēja sirms vīrs, kuŗā tūdaļ sazīmēju neatkarīgās Latvijas teātŗī izaugušu mākslinieku. Pārsteigta viņu uzrunāju:

„Jūs atkal gatavojat izrādi? Cik atceros, jūs vairs negribējāt šo, tā saukto, donkichotisko cīņu turpināt."

„Jā, tā bija gan. Bet tagad apstākļi mainījušies. Palūkojaties apkārt!" viņš ar īsti teātŗāli plašu žestu norādīja uz pārējiem telpas iemītniekiem. Ieskatījos vērīgāk, bet tomēr nespēju ieraudzīt nekā tik sevišķa, kas attaisnotu sajūsmu sirmā vīra balsī. Tur daža pazīstama, jau kādu gadu izvagota seja un pulciņš jaunu, vēl neredzētu.

„Jums laimējies šai izrādei sarunāt daudz izpalīgu," es sacīju, mēģinādama uzminēt režisora pacilātības iemeslu.

„Tie nav tikai izpalīgi. Tas ir mūsu pastāvīgais ansamblis. Mēs sniedzam mākslinieciski vērtīgas izrādes."

Netic gi vēros viņa sejā: „Tas nevar būt. Jūsu ansambļa jaunie locekļi —"

„— ir profesionālā līmenī," viņš lepni paskaidroja.

„Ak, tad beidzot tie, kas iegu... vuši drāmatisku izglītību šīs zemes skolās, atraduši laiku latviešu teātrim," man balsī laikam ieskanējās tāds kā pārmetums.

„Ir arī tie, jo viņi aptver tās vērtības, ko gūst strādājot pie mums. Šeit tiešā darbā viņi sastopas ar eiropisko pieeju teātŗa mākslai, izkopj klasiķu un laikmetu izpratni un piesavinās attiecīgos izteiksmes līdzekļus, tā paplašinādami savu mākslinieciško varēšanu. Protams, viņi arī apauglo mūsu darbu svaigām idejām, un tas jau ir nepieciešams, lai mūsu teātris neklūtu tikai interesanta pagātnes relikvija. Tas ir pat viņu pienākums, jo mēs, vecie, nespējam pilnīgi izsekot pašreizējiem modernā teātŗa meklējumiem un galu galā esam jau arī cita paaudze, kas savu „vētras un dziņu" laiku pārdzīvojusi, varbūt, vairs negrib iedziļināties laikmetīgos uzdevumos. Tomēr mēs nedrīkstam tos noraidīt, lai neapslāpētu jauno aktieŗu sajūsmu un neapturētu latviešu teātŗa mākslas attīstību. Tikai," ... maidīdama piebilda, „tradīcijas nedrīkst atmest. Kaut ko jaunu un vērtīgu nevar radīt no nekā. Tā, kiet, ir pašlaik amerikāņu teātŗa lielā problēma. Tādēļ, lūk, šeit esam mēs, tie vecie, sirmie un vidējnie. Mums jānodod mūsu dārgais mantojums pienācīgi sagatavotās rokās."

Gribēju gan protestēt, ka daudzi no mūsu neatkarības laika skatuves mākslinieki...em nav vēl ne veci, ne ...ievaini, bet režisors jau runāja tālāk:

„Ne visi jaunie, ko redzat ir apmeklējuši drāmatiskās skolas. Patiesībā, speciāli izglītoto ir mazākumā, jo latviešī laikā ...šumā bijuši spiesti kļūt praktiski laudis. Taču būsit dzirdējuši mūsu iemīļoto parunu, ka darbs dara meistaru. Šie jaunie cilvēki ļoti strādā. Tie kārtīgi ...ojas mēģinājumos un nopietni gatavo savas lomas arī vaļas brīžos mājās. Drāmas teoriju tie apgūst, lasot vai dažkārt pat no-

Nobeigums 6. lpp

TAUTAS BALVA PĒTERIM ĒRMANIM

Preses darbinieku un literātūras cienītāju ierosmē Latviešu preses biedrība sāka līdzekļu vākšanu rakstnieka Pētera Ērmaņa Tautas balvai. Decembŗa sākumā visos latviešu laikrakstos parādījās aicinājums ziedot šim nolūkam, pēc tam biedrības valde izsūtīja ziedojumu saraksstu lapas Latviešu preses biedrības biedriem, labvēļiem un literātūras cienītājiem uz lielākiem latviešu centriem ASV, pie kam dažās vietās to ir vairāk, citur varbūt tikai viena un dažā vietā nav pat tās. Ja visiem rakstnieka Pētera Ērmaņa cienītājiem šie saraksti nebūtu pieejami, veltījumu var piesūtīt tieši Preses biedrības kasierim.

Kanādā ziedojumu saraksti ir tikai dažām lielākām draudzēm un dažiem preses darbiniekiem. Līdzekļus tautas balvai vāc arī Austrālijā, kur Austrālijas preses biedrības kopa izgatavoj si savus ziedojumu sarakstus. Nedaudz sarakstu lapu ir Vac.jā, Zviedrijā un Anglijā.

Ziedojumu saraksti ar savāktiem līdzekļiem sāk nākt atpabalsī. Tur daža pazīstama, jau kā; janvāŗa pirmajā nedēļā to bija apm. 10 proc. Vērojot pirmos rezultātus, redzams, ka Pēterim Ērmanim ir daudz cienītāju. Sevišķi iepriecina, ka ziedotāju rindās ir arī jaunatne. Pateicība Klīvlendas organizācijām, kas arī devušas savu ārtavu.

Piesūta arī atsevišķi tautiešu savus ziedojumus tieši Preses biedrības kasierim. Kādam anonīmam ziedojumam no Davenportas, Aiovā, 10 dolariem pievienots paziņojums: „Tautas balva Pēterim Ērmanim, kas mantuvs.".

Kā ziedojumu listes, tā atsevišķie ziedojumi Latviešu preses biedrībai jāsaņem vēlākais 1. dā 20. janvārim, lai Tautas balvu varētu nosūtīt uz Vāciju. Pētera Ērmaņa 70 gadu jubileja ir 2. februāŗi, kad šo balvu arī pasniegs. Vācijā nodibinājusies rīcības komiteja, ko organizē Latviešu preses biedrības Vācijas kopas priekšnieks J. Sudrabiņš. Ziedojumi un saraksti sūtāmi uz adresi: Viktors Irbe, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y, USA.

V. Irbe

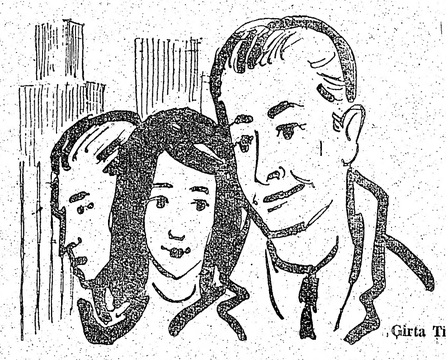

TEODORS ZELTIŅŠ

Antiņš modina Ameriku

Ģirta Tiltiņa viņete.

7. turpinājums

Jociga zeme, tiešām jociga zeme, — neticīgi nogrozīja galvu Antiņš. Mēbeles taču nav drānas, kas novalktas (ja negribi staigāt ar pliku dibenu) laiku pa laikam metamas projam. Dzimtenē pat vairākas latviešu paaudzes iztika ar kādreiz apgādātām, no stipra kaltēta koka tēvu un vectēvu darinātām mēbelēm. Bet Jēru namziņa dzīves praktiskie jautājumi sevišķi neinteresēja, ne tadēļ viņš bija dzinies uz Ņujorku: „Par materiālo iztikšanu es nebēdāju. Kā redzu, tad tā būs labāka ... es tam kaut ko ar... esmu iekrājis. Man tikai ir bažas, vai atliks diezgan laika, lai varētu mesties, tā sakot, ar pilnu krūti latviešu sabiedrskajā dzīvē. Ka tāda te ir, par to es laikrakstos esmu lasījis. Diemžēl, ne tikai labu vien. Latvieši Ņujorkā vairāk dzenoties pēc pašu mājām, lepniem automobiļiem, ledusskapjiem un televizijas aparātiem nekā pēc gara, amerikāņu materiālās kultūras pagalam samulsināti. Visas šīs nomaldījušās avis ir jāatgriež uz pareizā ceļa. Es varētu kaut ko te līdzēt, jo vientuļgajā laikā klusumā starp vistām un gaiļiem es daudz esmu nodarbojies ar domāšanu."

Liepiņš smaidīja un (kā likās) ar redzamu labpatiku dzēra tēju: „Tad jums ir jātiek pie sievas."

„Pie sievas?"

„Jā, pie sievas."

„Man pašam nav vainu nekādu. Bet viņām ir visādas vainas."

„Ne jau nu visām," teica Liepiņš.

„Es arī tā domāju, ka vajadzētu tādu reiz atrast — bez vainas. Bet ne jau tik drīzi. Tas neizdosies tik ātri," atzinās Jērs.

„Kādu tad īsti jūs meklējat?" manāmi sajautrinātā bals. iejautājās skolotājs.

„Nu — tādu kā mana māte."

„Tik vecu?"

„Ne jau tik vecu! Pasargi Dievs! Bet visādi citādi tādu."

„Īsti kādu?"

„Tādu, kas pati prot izcept īstu latviešu maizi, darbdienās rupjo, svētdienās balto. Šai zemē tak maize nemaz nav maize — ar gaišu piepūsta vate. Var kukuli saspiest saujā tik mazu kā putna kumosu."

„Ir Ņujorkas veikalos visādas maizes, vajaga tikai veikalos paskatīties un pameklēt," piebilda Liepiņš, bet Jērs, kad runāja, citus nemēdza klausīties.

„Tātad, viņai ir jābūt spējīgai cept man kārtīgu latviešu maizi, lai, vati ēdot, trimdā es nepaliktu bez zobiem. Un jāprot visu ko vārīt, kā to tik lieliski prata mana māte, pat no pusplikiem vērša kauliņiem celdama galdā visgaršīgāko sakņu viru vai klimpas pienā. Ak, kā garšoja — tās klimpas pienā — piekožot pašceptu rudzu maizi ar svaigu un vēsu biezpienu. To visu es gribu atkal baudīt no paša sievas. Un viņai būs jābūt vēl tādai, kas neapziež seju ar visādām ērmīgām ziedēm un nekrāso lūpas. Tikai ar ūdeni, dzidru un ledaini aukstu avota ūdeni godīgai meitai pieklājas uzziedināt vaigu košumu, tā mana māte allažin teica. Bez tam — es gribu vēl sievu ar bizi, skaistu latviešu sievietes bizi, nevis kaut kādu puikgalvīti īsiem matiņiem, kam jāuzvelk kājās tikai bikses, un netieci vairs gudrs — puisis vai meita."

„Grūti būs atrast, tādu pātiesi grūti būs atrast — ledus ūdenī nomazgātu maizes cepēju ar bizi," kā likās, tad skolotājs beidzot nu sāka atskārst, cik grūti Antiņam būs tikt pie sievas, tādas sievas.

„Sakiet, dodiet man padomu, kur tādu lai meklējat?" brīdi aoklusis sēdēdams, pēkšņi ievaicājās Jērs.

„Arī Ņujorkā jaunieši pa laikam mēdz satikties un sapazīties ballēs, tāpat kā kādreiz Latvijā."

„Lai Dievs mani pasarga no balleniecēm!" iztrūcies sauca Antiņš. „Es esmu par šejienes tautiešu ballēm jau dzirdējis."

„Nu ko tad sevišķu?" brīnījās Liepiņš.

„Tur latviešu jaunatne ķēmojoties pakaļ amerikāņiem —sākusi dejot viņu pustrakās kratīkļu dejas. Un kādas tās ir, es farmā reiz noskatījos saimnieka televizijas kastē. Rādīja kaut kādu padsmitnieku padancošanās vakaru. Un tad arī bija ko redzēt! Man mati uz galvas sagriezās sprogās. Skuķi ar tādām kā zirgu astēm pakausī, kas kratoties lēkāja pa gaisu limpatu lampatu, un stīvģīmīgi puikas zvārstījās stilbiem uzmauktās tievās tūtiņu biksēs kā stārķi, kas pazaudējuši spārnus. Kā viņi tur krut jās, gorīja un tricināja dibenus — kauns bija skatities! Kas tās par meitenēm, kas tā var drebelēt rumpi puikiem pie pašām acīm kā dzīvsudrabu ierijušas? Un dančа mūzikanti laikam bija galīgi apdzērušies, jo pūta tik neciešami ķērcošus meldiņus, ka likās, tiem spoc gi ķeburainajās taurēs kāds sabāzis trakus kaķus pārdurtām rīklēm."

„Tik traki te Ņujorkā latvieši vēl nedejo, kaut arī pagadās pa vidu kādreiz kāds aušgāks triceklis," Liepiņš lūkoja nomierināt Antiņa satraukto prātu. „Bet ja nu uz ballēm prāts jums nenesas, tad varētu padomāt par kori. Tur kādreiz kāds pāris sadziedās kopā uz visu mūžu."

„Jā, dziedātāja sieva nebūtu slikta. Ceptu maizi dziedādama. Nelaime ir tikai tā — es neprotu noturēt melodiņu. Vai mani tādu diriģents ņems preti?"

„Neņems gan."

„Tā jau es domāju."

„Bēdīgi, tad tiešām ir bēdīgi," arī Antiņa skolotājs vairs nezināja padoma un skubināja Jēru doties pie miera: „Ejiet nu gulēt un izgulieties krietni, lai rītu jums būtu skaidra galva, kad iesit uz interviju ar savu nākamo saimnieci."

„Galva man vienmēr ir skaidra, par savu galvu man ... bēdāt," droši apgalvoja Antiņš Jērs, vairs ne tik droši piebilzdams klusākā balsī: „ja tikai kaut kā man laimētos tikt pie mājās sēdošas labas sievas."

...inājums sekos)

Iegādājaties pieminai!

3. LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKU KANADĀ SKATU ALBŪMU

Cena $2.50 + 6¢ pārsūtīšanas izd.
8½" x 11" formāts

32 lappuses ar foto attēliem par dziesmu svētku norisi. Jaukā apdarē.

Daugavas Vanagu grāmatnīcā, 123 Huron St., Toronto 2-B

...KOMŪNISMA SKATE

...I 2 CIETUŠIE KRAISTCĒRCĀ

...SALĀM

...udiem iecirkni, jo „tik trakas lietas desaino- mokratiskā zemē nevar notikt." ...nts R. Policijai un vēlāk preses ļaudīm ...di pēk- viņš rādīja ievainotu seju un telema...tu, ka, ka tam uzbrukuši ap 10 jau...u par- niešu, galvenokārt studenti un ...rībām vienu no šiem studentiem viņš bija zinot. M. Sadlers pēc tam žēlo...biedrī- jās presei par policijas pasīvitā...ē, se- ti. Policijas ierēdnis viņam esot ...i. Kad teicis: „Mācieties saturēt savu ...ēc tā muti!" Cietušais turpina meklēt ...: „Par gandarījuma dabūšanas iespējas, ...izkara- bet policija notikumu nekomen- ...i inte- tē un saka, ka lietu izmeklē. ...as." Starpgadījuma rezultātā, pēc ...ka iz- paša vēlēšanās, radās arī otrs ...kad zi- cietušais: no Kenterberijas mākdājumu slinieku biedrības viceprezidenta ...jaun- amata atsacijās E. Dž. Doudnejs, ...herijas protestēdams pret pretkomūnis...as un tiskās izstādes sarīkošanu šīs ...C. Ga- biedrības galerijā. Viņš saka: ...u pār- „Pretkomūnisma izstādei nav ne...Profe- kāda sakara ar mākslu, kamēr ...r viņu ķīniešu komūnistu izstāde gāleus ne- rijas telpās bija ievērojams mākšu tad slas sasniegums."

...zmugu- Pēc notikuma ar M. Sadleru, ...Izrādī- izstādē nākamajā dienā ,kad ru...tājs ir nāja arodnieks R. T. Nūmens, ...aģistrs ieradās 4 policisti. Pirms referā...a, ka ta viens no policistiem teica ap...ekcijas meklētājiem: „Katru, kas trau...a. Viņš cēs šo sarīkojumu, izraidīs no ...kā an- telpām. Domstarpības var vēlāk ...ielisku diskutēt savās organizācijās. Vai ...a pro- saprotiet?" Policista uzrunu pa...inistus. vadīja aplausi, un līdz izstādes ...s nesa- slēgšanai starpgadījumu vairs ...irziena nebija.

...balstot Pie izstādes noorganizēšanas ...ar mie- vislielākie nopelni ir māc. R. Reinfelda aprūpētajai Kraistcērkas ev. - lut. Sv. Māras draudzei. ...m, kad Šīs draudzes priekšnieks O. Pu...telpām, ķīte un skates techniskais orga...policijas nizētājs H. Grīnlaubs publicējuši pateicību tautiešiem. H. Grīnlauba pateicībā lasāms: „Lai man ir atļauts izteikt sirsnīgu pateicību visiem, kas ar līdzekļiem, transportu, darbu, palīdzību, gu roku un padomu palīdzēja ACEN izstādes sarīkošanā. Sevišķa pateicība Sv. Māras ev. - lut. draudzes dāmu komitejai par puķu dekorācijām un jauniešiem, kas atrada par vajadzīgu atrauties no mācībām un palīdzēt. Tāpat arī paldies tiem tautiešiem, kas atteicās kaut ko darīt, tā parādot savu īsto nostāju šajā jautājumā."

...gad, redzēdama, cik Edgars garšīgi ēd, ...n.

...o manas, — Ārija piedāvāja, bet Edgars ...is priekšā.

...ašai nepietiks! viņš pasniedza sievai iesmu. Maijas mode — sākumā: es negribu, man ...t tad: dod man no savas!

...bridi šaubījās, ko ar nesamo iesākt, bet ...n iegāja pa dārza durvīm istabā. Mirkli ...gās spuldzes. Gaišajā telpā bija redzami ... Lidija, Laimonis un tikko ienāku ais ...is kaut ko runāja, Ecitis atbildēja un tad ...enestās pudeles. Lidija lēni pārsoļoja ista- ...a skaņu plates.

...ba un drošība, — Aldis izdzirda sev bla...si; viņš pagriezās un redzēja, ka arī Aina, ...nas ierosināta, bija vērojusi apgaismoto ...skatuvi no tumšas zāles.

...ns divpadsmit gadiem mēs vēl katra ģi...ni vienā mazā, šaurā istabiņā, — viņa turpi...ni dažreiz pārņem bailes, ka Dievs pret ...tāpēc bijis tik labs un saudzīgs, lai mūs

... Aldis vēroja sievu un Laimoni; pa atvērta...ija dzirdama mūzika; Lidija bija izmeklē...nu grāvēju, kas bija modē tajā laikā, kad ... vēl ceļoja pa Vācijas dienvidiem.

...a kā mēs šo pārbaudi neizturam.

...tu domā? Ko mēs atstājam nedarītu? — ...acis no loga, — cik simtu tūkstošiem mēs ...aizsūtām sainīšos uz dzimteni? Cik dažādas ... nevāc ziedojumus gan grūtdieņiem, gan ...rķiem?

...ldi, nerunāju par to, ko mēs darām un do...dam daudz. Bet es runāju par to, ko mēs ...nedodam. Un — mēs nedodam savas sirdis. ...dālderiem mēs atpērkamies, kā kādreiz at...o Jaungada vizītēm.

...:nums, pēc tavām domām, bija jādara? — ...rs pavīpsnāja, — jāturpina dzīvot vienistabas ...ģērbjas saburzītās, novalkātās drēbēs? Neskū...t matus? (Turpinājums sekos)

Latvieši Kanadā

VEIKTI PRIEKŠDARBI LNAK PADOMES SESIJAI

Kā jau iepriekš ziņots, LNAK padomes sesija notiks 9. un 10. februārī Toronto, Sv. Jāņa draudzes namā, 200 Balmoral Ave. Šinīs dienās visiem ievēlētajiem padomes locekļiem izsūtīti aicinājumi sesijā piedalīties. Darba kārtība aptver 13 punktus ar vairākiem apakšnodalījumiem un tās iztirzāšanai paredzētas divas darba dienas.

Sesija sāksies sestdien, 9. februārī, plkst. 10 rītā ar māc. A. Lūša vadīto svētbrīdi. Sekos vēlēšanu komisijas ziņojums, padomes prezidija vēlēšanas, valdes ziņojums un tālāka darba kārtības norise. Otrās dienas sēdi plkst. 9 rītā ar svētbrīdi atklās māc. A. Cops. Referenti speciālos jautājumos: J. Niedra, V. Upeslācis, J. Lejiņš, J. Mežaks, J. Grīslis, K. Tannis, J. Grodnis un A. Svenne. Sagatavots plašāks LNAK institūciju darbības pārskats, kuru iespiestā veidā padomes locekļiem piesūtīs pirms sesijas.

Šinīs dienās LNAK valde izsūtījusi speciālu apkārtrakstu visām Kanadas latviešu draudzēm un organizācijām; tanī cita starpā organizācijas lūgtas izmantot LNAK statūtos paredzētās tiesības un sūtīt no katriem 50 organizācijas locekļiem, kas ir pilntiesīgi LNAK dalībnieki, vienu padomes locekli. LNAK dalības maksai par 1963. gadu par visiem 50 organizācijas locekļiem jābūt nokārtotai līdz 9 februārim, un izraudzītam padomes loceklim jādod līdz organizācijas vadības apstiprināts mandāts. Organizāciju izraudzītie padomes locekļi šīs tiesības bauda visam ievēlētās padomes laikam. Lai arī organizāciju izraudzītos padomes locekļus varētu apgādāt ar sesijas materiāliem, viņu vārdi un adreses jāpaziņo LNAK valdei laikus. Ja kāda organizācija apkārtrakstu vēl nebūtu saņēmusi, lūgta rīkoties neatkarīgi no tā, izmantojot LNAK statūtos paredzētās tiesības un privilēģijas.

LNAK institūciju darbības pārskatā paredzēts laiks arī citu organizāciju pagājušā gada darbības pārskatiem. Ja kāda šo iespēju vēlētos izmantot, lūgta pārskatu nekavējoties piesūtīt LNAK valdei.

LNAK valde savā apkārtrakstā griežas pie organizācijām ar lūgumu neaizmirst centrālās organizācijas darbu, sadalot noteējušā gada līdzekļu pārpalikumu:

Rudzīti, J. Grāviti un V. Zvaguli. Šī ir pirmā vecāku padome pie Londonas latviešu skolas un tā ir radīta, lai veicinātu sadarbību vecāku un skolotāju starpā skolas darbu sekmēšanai. Londonas latviešu skola ir sekmīgi darbojusies 13 gadus pie Londonas latviešu kopas vēsturnieka P. Dreimaņa vadībā, kurš gadu nastas dēļ ir atkāpies no skolas pārziņa amata. Skolas tālāko vadību ir uzņēmusies jaunā pārzine L. Lukste, kura cer sadarbībā ar skolas padomi kāpināt vecāku interesi par bērnu mājas darbiem un par skolas darbību vispār. Kā skolotāji šinī skolā darbojas: L. Lukste, E. Glinavs, A. Albertiņa un J. Zvagulis. Kopīgais skolēnu skaits, ieskaitot atsācēju klasi, ir 46. Pavisam Londonā apzināti 68 latviešu bērni skolas gados.

HAMILTONA

⊕ DV Hamiltonas nodaļas valde sasauc gadskārtējo pilnsapulci sestdien, 19. janvārī plkst. 6.00 Hamiltonas Latviešu biedrības namā, 16 Queen St. N. Ja minētajā laikā un vietā nesanāktu statūtos paredzētais biedru skaits, tad sapulce notiks plkst. 6.30 vakarā pie jebkura biedru skaita.

Pēc pilnsapulces turpat notiks biedru vakars. Lūgums ņemt līdzi „groziņus", kā arī jautrību un dziesmas.

Būs pārsteiguma balvas un mūzika.

⊕ Tā kā svētdien, 27. janvārī, nolikta arī Hamiltonas latviešu ev. - lut. Kristus draudzes pilnsapulce, HLB pārliek savu pilnsapulci uz š. g. 3. februāri.

Viestura koris 19. janvārī dziedās Toronto.

GENERĀLKONSULS
Mr R N. BRYSON
Toronto, tel. 465-1169,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

V BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS
SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.
TORONTO PL. 9-0268.

TORONTO

⊕ Toronto latviešu biedrība sasauc biedrū pilnsapulci š. g. 27. janvārī plkst. 1 p. p. Ungāru namā 245 College St. Sapulcē pārrunās turpmāko biedrības darbību, kā arī ievēlēs biedrības amatpersonas.

⊕ Toronto Latviešu biedrības Inženieru un tehniķu kopas referātu vakarā DV namā inž. G. Liepiņš stāstīja par atomu sprādzienu iedarbības lauku. Mūs var interesēt tas, ka pēc sprādziena, ja tas noticis ap 20 jūdžu attālumā, ar smilšu maisiem var noblīvēt pagraba telpas un izlietot tās kā patvertni.

Sekojošā filmā rādīja pilsētas evakuāciju pirms gaidāma bumbvežu uzbrukuma.

⊕ DV Toronto nodaļas sarīkojumā inž. - ķīm. J. Kozulis 13. janvārī DV namā referēja par tematu: Pasaules iedzīvotāji un pārtikas problēmas. Referāts notika katoju akadēmiskās kopas referātu cikla ietvaros. Korreferents bija Dr. K. Cakuls.

⊕ Par leģionāru izdošanu Zviedrijā stāstīs atv. vltn. V. Krūmiņš Leģionāru izdošanas atcerē, ko 20. janvārī plkst. 5 p. p. DV namā, 123 Huron ielā riko Latviešu virsnieku apvienība un DV nodaļa. Būs arī priekšnesumi.

⊕ DV Toronto nodaļas un LPB Kanadas kopas rīkoto rakstnieka R. Blaumaņa 100 gadu dzimšanas dienas atceres sarīkojumu ar uzrunu un rakstniekam veltītu dzeju ievadīja LPB Kanadas kopas priekšniece B. Senkēviča.

Dr. P. Vasariņš runāja par R. Blaumaņa darbiem.

Priekšnesumu daļā piedalījās: M. G. Gaike, V. Brastiņš, E. Ābele, V. Vare, I. Purva un DV teātris Kanadā, uzvedot Blaumaņa viencēlienu Sestdienas vakars. Seit jāatzīmē A. Bencones un R. Miglāna skatuves gatavība un nenoliedzamais talants.

Arī pārējie tēlotāji bija savās vietās. Uzveduma sagatavošana bija režisores E. Kalniņas - Znotiņas piedzīvojušās rokās. Paldies rīkotājiem par jauko vakaru.

⊕ Svētdien, 13. janvārī, latviešu slēpētāji satikās Happy Hills parkā, lai nodotos šim sportam svaiga sniega klātajos pakalnos. Latvijas slēpēšanas meistara un parka slēpēšanas instruktora V. Kļaviņa un Latvijas sporta b-bas (Rīgas) slēpētāja V. Liepiņa vadībā apmeklētāji pavadīja patīkami laiku. Pēc tam, stiprinoties pie kafijas un uzkožamiem, pārrunāja un izlēma dibināt Toronto slēpētāju klubu. Ieinteresētie var pieteikties pie O. Kļaviņa — RO 2-7188 vai RO 2-8255.

⊕ Sv. Jāņa draudzes jauniešu grupa par vadītājiem izraudzījusi Gunāru Ozoliņu un Helgu Ozoliņu. Grupas nodarbības turpmāk notiks pirmā un trešā mēneša svētdienā, Trīsvienības baznīcā.

⊕ Radu un draugu pulkā uz aizvadītiem 60 mūža gadiem 5. janvārī atskatījās agrākais Liepājas pilsētas valdes darbinieks Žanis Rāva. Jubilāra dienesta vietas dzimtenē koncentrējās dzimtā pilsētā Liepājā. Pēc obligātā kara dienesta viņš turpina darbu kara būvniecības pārvaldes Liepājas nodaļā, bet vēlāk pāriet pilsētas valdes nodokļu, tirdzniecības un apgādes nodaļu darbā. Ar draudzīgo raksturu iemantojis daudz draugu arī trimdā — Zviedrijā un Kanadā.

Jau jaunībā pievērsies dziesmai un dziesmu draugiem. Dziedājis Liepājas operas korī, „Dzieduoni", Toronto dzied Dainas korī, Kalvī un Sv. Jāņa draudzes korī. Jubilārs savas trimdas gaitas vada kopā ar kundzi Mirdzu, bij. skolu darbinieci. Izaudzinājis dēlu Andri, jubilārs kļuvis jau vectēvs. Viņš dzīvo savā ģimenes mājā Skarboro.

Lai ilgi „kā viņu allaž dēvē draugi", jo dziesmots un laimīgs dzīves turpmākais posms! O. K.

⊕ Pazīstamais skaitu darbinieks vad. Pēteris Plaudis 8. janvārī darbā pēkšņi saslimis un nogādāts Queensway slimnīcā. Tur viņam izdarīta steidzama operācija. Tā izdevusies labi.

LONDONA, ONT.

⊕ Londonā, Ont., 6. janvārī notika Latviešu sestdienas skolas bērnu vecāku pilnsapulce, kurā piedalījās arī vietējo organizāciju pārstāvji. Pilnsapulce akceptēja pagaidu padomes noorganizēto atsācēju klasi bērniem, kuri kaut kādu iemeslu dēļ bija pārtraukuši skolas apmeklēšanu. Šī klase nekavējoši uzsāks mācības un tani ir pieteikušies deviņi skolēni. Tālāk pilnsapulce piekrita ierosinājumam pagarināt skolas mācības laiku par vienu gadu, lai klātnākošā vecākā klasē varētu padziļināt iegūtās zināšanas. Tāpat pilnsapulce piekrita skolas naudas paaugstināšanai uz $ 2 mēnesī, tādējādi rodot iespēju paaugstināt skolotāju algojumu uz $ 1.50 par mācības stundu. Par skolas padomes priekšsēdi ievēlēja Jāni Grāviti un par atsevišķo klašu vecāku pārstāvjiem J. Mikalauski, V.

DV Toronto nodaļa un LPB Kanadas kopa 12. janvārī sv. Andreja baznīcas zālē rīkoja Rūdolfa Blaumaņa 100 gadu dzimšanas dienas atceres vakaru. Attēlā: R. Blaumaņa piemiņas vakara uzveduma dalībnieki un programmas iestudētāja rež E. Kalniņa - Znotiņa (vidū). Foto

Britiņš ar Dievu

Tas ir īss un pazemīgs nosaukums lielam darbam, ko pasaules zviedru tēvocis.

aizliedzīgi veic viena latviešu ģimene Skarboro.

Daudziem tautiešiem Ontario provincē jau būs zināms, ka tas ir svētbrīža raidījums no Ošavas radio stacijas (vilnis 1350) katru svētdienas rītu plkst. 10.30 līdz 11.00. Pirmās 15 minūtes angļu valodā, atlikušais stundas ceturksnis latviski — dievvārdi un dziesmas.

A. Lakšmanis, kas šo raidījumu vada, negrib to saistīt ar piederību kādai baznīcai, tādēļ izvēlējies nosaukumu — Toronto latviešu misija. Šinīs raidījumos ir piedalījušies arī citi runātāji, nevienam neprasot, kādu ticību tie pārstāv. Galvenais ir ticība Dievam un spējas runāt.

Brīnišķīgā kārtā spējas runāt Lakšmaņu ģimenē saistās ar spējām labi dziedāt. Meita Agrida dziedājumus pavada uz klavierēm. Vairākus korāļus skaņu lentē šo raidījumu vajadzībām iedziedājusi māksliniece Maiga Dežardēna un P. Geistauts. Agrīdai Lakšmanei ir patīkami tembrēta balss un, dziedot kopā ar vecāko, tas jau skan kā mazs koris. Nebūs nekāds liels noslēpums, ja atklās, ka raidījuma pirmā daļa ir pilnīgi Agrīdas īpašumā. Viņai ir nevainojams angļu valodas akcents, kādu mūsu vecākā paaudze, pārvaldot citas valodas, nevar pat sapņos iegūt.

Apciemojot Lakšmaņu māju, patīkami pārsteidz iekštelpu glītais un mājīgais iekārtojums. Jūs neredzat nekādus ārējus kristīšanisma simbolus, bet neatvairāmi izjūtat ticības un labestības gaisotni.

Sarunas ievirzās tanī laikā, kad karš postīja Latvijas zemi un brīvības dēļ savas dzīvības atdeva Latvijas labākie dēli. Negribēdami krist austrumu iebrucēju varā, arī Lakšmaņu ģimene mēģināja nokļūt brīvības krastā — Zviedrijā. Atšķirībā no citiem laimīgajiem, kam bija manta, nauda vai vērtslietas, ko dalīt savas dzīvības glābšanai, Lakšmaņu ģimenei bija tikai lūgšanas un nebeidzama paļāvība uz Dieva žēlastību. Un brīnumi notika reizi pēc reizes. Glābēja laiva tika sagādāta un sagaidīta. Tai apstājās motors taisni tajā brīdī, kad nakts tumsā aizslīd pa viļņu galotnēm ienaidnieka patruļlaivas, nesadzirdot bēgļu laivas troksni. Vētrā un viļņos šī laiva ieslīd klinšainā zviedru zemes krastā — taisni vidū starp mīnu lauku un apakšūdens klintīm, — starp drošu nāvi abās pusēs.

„Citi laudis to sauktu par laimi vai nejaušību," bilst Lakšmaņa kundze. „Mums tā ir Dieva atbilde mūsu lūgšanām."

Zviedrijā Lakšmaņu ģimene iepazīstas ar Vasarsvētku draudzes pārstāvjiem. Izrādās, ka pēdējie veic radio raidījumus no Tanzēras raidītāja Ziemeļafrikā. Šī iespēja tiek piedāvāta un ar pateicību pieņemta no mūsu tautiešiem. Raidījumā latviešu valodā sniedz svētrunas, lūgšanas un dziesmas. Nesen mirušā latviešu lauksaimnieka A. Vilumsona bērēs Dundalkā iznācis sastapties ar tautieti, kas nesen iebraukusi no Latvijas. Vina apstiprināja, ka Tanzēras raidījumi labi uztverti Latvijā.

No Zviedrijas līdzi paņemta dziesmu grāmata zviedru valodā un pirmo reizi iznāk noklausīties dziesmu mūsu aizsūtīto kaimiņu mēlē. No turienes atceļojušas arī klavieres, ko mazajai Agrīdai, kas jau toreiz iemīlojusi šo instrumentu, ar aizdevumu palīdzēja iegūt bagāts un labs zviedru tēvocis.

Apmetoties uz dzīvi Toronto, iznāk sastapties ar kādreizējo rīdzinieku presbiterāni O. Šmitu. Toreiz viņš palīdzēja Fetlera baptistu draudzei celt Pestīšanas templi. Ar O. Šmita palīdzību A. Lakšmanis dabū darbu lielajā baptistu Peoples Church — Tautas baznīcā — Bloor ielā kā pērminderis. Vēlāk šī baznīca pārdota par deviņreiz lielāku cenu, un draudze nopērk lielu īpašumu Sheppard avenijā.

Iepazinies ar apstākļiem, A. Lakšmanis meklē iespējas izveidot reliģiskus raidījumus latviešu valodā kādā no vietējiem raidītājiem. Bet maksa par šiem raidījumiem ir tik dārga, ka jāatsakās. Beigās Ošavas raidītājs piedāvā savus pakalpojumus par pieņemamu cenu.

No sākuma dievvārdu laiks ir 15 minūtes. Tad nāk piedāvājums pārņemt vēl 15 min. Cerībā, ka radīsies atbalsts no ārpuses, to arī pieņem. Mazā Agrīda, kas jau izaugusi par slaidu jaunavu, ar dedzību pārņem savu darba daļu angļu valodā.

„Latviešu valodā man tik labi neveicas. Bet tas tādēļ, ka man tik maz laika atliek dzīvot mājās," viņa kautrīgi taisnojas. Tomēr, tā ir tikai kāda nejauša aizķeršanās pie „pasvešāka" vārda. Kaut visi latvieši jaunieši runātu tik labi mātes valodu!

Uz jautājumu, vai nāk arī kāds materiāls atbalsts no klausītājiem, Agrīda priecīgi atsaucas: „Kā nu ne! Pagājušā nedēļā saņēmu no Sav. Valstīm vienu dolaru, un no Toronto — otru."

Lakšmaņa kundze min vairākus gadījumus, ka tieši tad, kad pietrūkst padoma, palīdzība nāk no visnegaidītākās puses. „Dievs ir kā īsts saimnieks, kas nekad nepamet savus strādniekus bez algas. Dažreiz pēdējā brīdī, kad visas cerības izsīkušas, kāds cilvēks pienāk un noskaita summu, kura nav ne centa vairāk vai mazāk kā nepieciešams."

„Es sekoju bībeles padomam, ka viena desmitā tiesa, ko es nopelnu, nav mana. Tā man jāatdod kā pateicības daļa manam Kungam," saka A. Lakšmanis.

Droši vien, šis devums ir lielāks kā 10 proc., jo raidījums maksā $ 1.900,- gadā.

(Noslēgums 8. lpp.)

RAKSTAMMAŠĪNAS
par visizdevīgākām cen
ALEKSANDRS KĀNBERGS,
65 Ferrier Ave., pie Dan
forth Ave, Tel: 463-2667

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

19. janvārī 1963. g. — Viestura koŗa gadskārtējais koncerts.

20 janvārī — plkst. 5 p.p. DV namā 123 Huron ielā leģionāru izdošanas piemiņas diena. Referēs aculiecinieks atv. vlt. V. Krūmiņš.

26. janvārī — Kolumbus zālē Preses balle.

26. janvārī Sv. Andreja baznīcas sarīk. telpās Draudzīgā aicinājuma atcere. TLTA sestdienas ģimnazija.

27. janvārī — TLB pilnsapulce plkst. 1 pēcpusd. Ungāru namā, 245 College St.

5. februārī — plkst. 8 vak. Sv. Andreja b. zālē TLTA popul. - zinātn. lekc. un diskus. cikls „Sodienas mūzika skaņražu un klausītāju skatījumā. Lektors prof. T. Ķeniņš.

7. februārī — pianista Artūra Ozoliņa koncerts. Koncertapvienības sarīkojums. I Unitarian Church auditorijā, 175 St. Clair W.

9. februārī — Gaujas galdu un Rīgas skautu vienību gada svētki Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.

10. februārī — Elza Ziverte un Alfreds Strombergs mūzicēs Hart House zālē.

13. februārī — Komp. J. Ciruļa piemiņas koncerts Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē pl. 7,30 vakarā.

15. febr. Mākslinieku karnevāls Columbus zālē, Toronto.

17. februārī — Sv. Andreja baznīcā plkst. 7 vakarā Garigs koncerts.

23. februārī — TL Katoļu apvienības balle plkst. 7.30 vakarā Columbus zālē.

2. martā — TLB slēgta kostīmu balle: „Uz plika ķēķa" plkst. 7,30 vakarā, 245 College St., Ungāru namā.

14. martā — dziedones Ritas Dzilnas - Zaprauskas koncerts. Koncertapvienības sarīkojums. I Unitarian Church auditorijā, 175 St. Clair W.

15. martā — Studentu kopas masku balle „Nakts latiņu kvartālā" Regency Towers viesnīcā.

17. martā — Viestura koŗa koncerts skolai par labu Sv. Andreja bazn. sarīkojumu zālē.

23. martā plkst. 7.30 vakarā — Sv. Andreja b-cas zālē - Komp. Jāzepa Vītola piemiņas koncerts.

7. aprīlī — Paulas Brīvkalnes koncerts Unitāriešu b-cas auditorijā St. Clair Ave.

27. aprīlī — Sv. Andreja baznīcā I ev. - lut. draudzes koŗa koncerts.

27. aprīlī — TL Katoļu apvienības sarīkojums ar priekšnesumiem plkst. 7.30 vakarā Lansdowne Assembly Hall.

30. martā — TLB riko teātŗa izrādi.

5. maijā — Ģimenes diena Sv. Andreja bazn. sarīk. zālē.

11. maijā — Maija balle. DV sarīkojums.

HAMILTONĀ

19. janvārī — Hamiltonas DV pilnsapulce.

20. janvārī plkst. 5 p. p. Latviešu namā Dr. V.Jurjāna referāts „Daži psihisko slimību cēloņi".

2. februārī — apvienotā viru koŗa Viesturs koncerts Barton St. E.

10. februārī plkst. 5.00 Latviešu namā inž. G. Liepiņa referāts „Kas ir atomiskie nokrišņi un kā no tiem izsargāties.

16. februārī — 8. karnevāls Pīgbridžā. DV sarīkojums.

30. martā 1963. g. — Prof. J. Vītola 100 gadu dzimšanas dienas atceres koncerts

SV. KATARĪNES

23. martā — koŗa „Kokle" rīkotais koncerts - balle Atlanta Hotel, Geneva St.

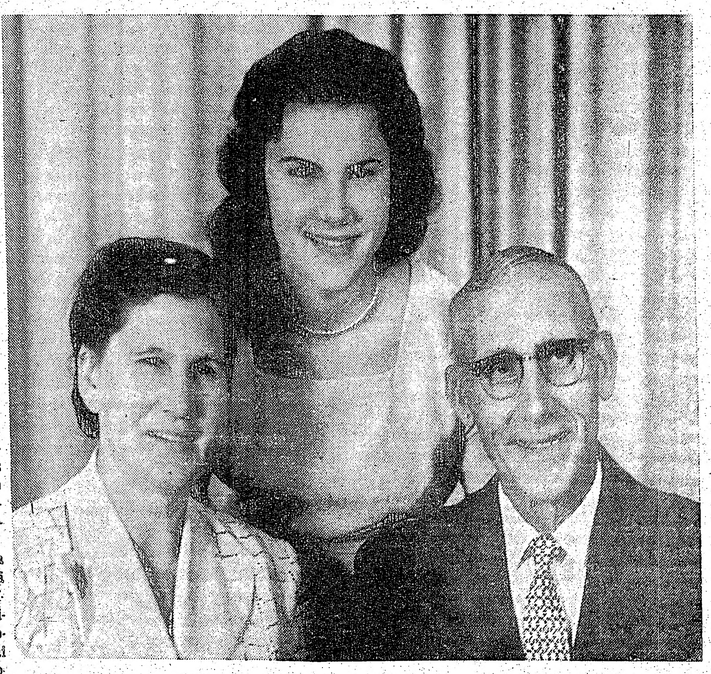

Lakšmaņu ģimene var būt paraugs daudziem tautiešiem.

AMERIKAS LATVIEŠU

Visām ASV latviešu organizācijām un kas Latviešu apvienības dalībniecēm, bi informācijai un tālākai

GATAVOJIETIES AMERIKAS LATVIE GADSKĀRTĒJAM KONGRESAM 26., 2 ŅUJORKĀ!

ALA's 12. gadskārtējais kongress šogad notiks aprīļa beigās Sav. Valstu latviešu lielākajā centrā — Ņujorkā. Gada sākumā ASV latviešu organizācijām un draudzēm ir gada sapulču laiks. Sapulču darba kārtībā ir liekami arī ALA's darbības un delegātu izraudzīšanas jautājumi. Organizāciju un draudžu delegāti iepriekšējā ALA's kongresā, vai arī organizāciju un draudžu nozīmētie ALA's jautājumu referenti ir aicinājuši pilnsapulcēs sniegt informāciju un ziņojumus par ALA's darbību un centieniem. Daļa organizāciju un draudžu to jau ir darījusi un pat pārbauda, kas un cik stāv aiz attiecīgā iesnieguma iesniedzēja. Ja ALA's vadība, attiecīgo iesniegumu nododot, var pateikt un pierādīt, ka aiz iesnieguma stāv v i s a s ASV latviešu organizācijas, draudzes un kopas, kā arī atsevišķi dzīvojošie latvieši un ka ir neapšaubāmi pierādīts, ka iesniegums ir nācis no visiem ASV latviešiem, neatkarīgi no pavalstniecības, bet ne tikai no vienas daļas latviešu, tad iesniegumam pozitīvais virziens un iesniedzēju uzklausīšana daudz labāk nodrošināta. Skaitli rāda, ka vēl daļa latviešu draudžu ASV, dažas organizācijas un dažas Daugavas Vanagu organizācijas vienības centrālā organizācijā — Amerikas Latviešu apvienībā nemaz nav iestājušās un tās centienus nav atbalstījušas, aizbildinoties ar dažādiem iemesliem, kuŗi visu latviešu pamatmērķim un centieniem nevar būt svarīgi. Fakts paliek, ka formāli šīs organizācijas un draudzes nav ALA's organizācijas un ALA savos iesniegumos uz tām nevar atsaukties. Šāda malā stāvēšana šajā nopietnu pārbaudījumu laikmetī var ļoti kaitēt kopīgo un vienoto latviešu centienu demonstrēšanā. Amerikas Latviešu apvienības statūtos ir izteikti šādi galvenie mērķi un uzdevumi: a) veicināt latviešu centienus demokratis-

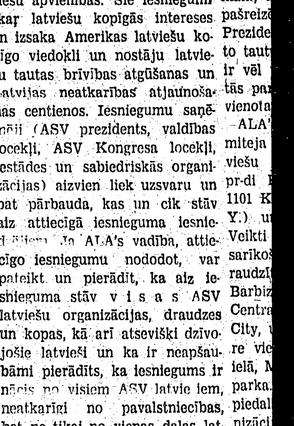

GENERĀLKONSULS
Mr R. N. BRYSON
Toronto, tel. 465-1169,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE. 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

V. BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS
SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.
TORONTO PL. 9-0266.

KRĀSTAMMAŠĪNAS
par visizdevīgākām cenām
ALEKSANDRS KĀNĪBERGS,
65 Ferrier Ave., pie Dan
forth Ave, Tel: 463-2667

Dzīve Savienotās Valstīs

AMERIKAS LATVIEŠU APVIENĪBA

Visām ASV latviešu organizācijām un draudzēm — Amerikas Latviešu apvienības dalībniecēm, biedru organizācijām — informācijai un tālākai rīcībai.

GATAVOJIETIES AMERIKAS LATVIEŠU APVIENĪBAS 12. GADSKĀRTĒJAM KONGRESAM 26., 27. UN 28. APRĪLĪ, ŅUJORKĀ!

ALA's 12. gadskārtējais kongress šogad notiks aprīļa beigās Sav. Valstu latviešu lielākajā centrā — Ņujorkā. Gada sākumā ASV latviešu organizācijām un draudzēm ir gada sapulču laiks. Sapulču darba kārtībā ir liekami arī ALA's darbības un delegātu izraudzīšanas jautājumi. Organizāciju un draudžu delegāti iepriekšējā ALA's kongresā, vai arī organizāciju un draudžu nozīmētie ALA's jautājumu referenti ir aicināmi pilnsapulcēs sniegt informāciju un ziņojumus par ALA's darbību un centieniem. Daļa organizāciju un draudžu to jau ir darījusi un dara, bet ir vietas, kur tautieši sūdzas, ka viņiem par ALA's darbību un centieniem netiek sniegta nekāda informācija. Organizāciju un draudžu jau laikus izvēlētie un izraudzītie delegāti var uz kongresu labi sagatavoties un var lietpratīgi piedalīties darba kārtības apspriešanā kongresā.

ALA's centrālā valde aicina visas latviešu organizācijas un latviešu kopas ASV stiprināt tālāk ALA's darbu un centienus, aicina visus tautiešus, sastāvēt apvienībā un sūtīt savus delegātus uz kongresu. Oficiālā sastāvēšana ALA'ā kā atsevišķiem latviešiem ASV, tā arī visām latviešu organizācijām un draudzēm ir nepieciešama. Šī nepieciešamība parādās it sevišķi svarīgu iesniegumu gadījumos, kas nāk no ASV latviešu centrālās organizācijas — Amerikas Latviešu apvienības. Šie iesniegumi skar latviešu kopīgās intereses un izsaka Amerikas latviešu kopīgo viedokli un nostāju latviešu tautas brīvības atgūšanas un Latvijas neatkarības atjaunošanas centienos. Iesniegumu saņēmēji (ASV prezidents, valdības locekļi, ASV Kongresa locekļi, iestādes un sabiedriskās organizācijas) aizvien liek uzsvaru un pat pārbauda, kas un cik stāv aiz attiecīgā iesnieguma iesniedzēju. Ja ALA's vadība, attiecīgo iesniegumu nododot, var pateikt un pierādīt, ka aiz iesnieguma stāv v i s a s ASV latviešu organizācijas, draudzes un kopas, kā arī atsevišķi dzīvojošie latvieši un ka ir neapšaubāmi pierādīts, ka iesniegums ir nācis no visiem ASV latviešiem, neatkarīgi no pavalstniecības, bet ne tikai no vienas daļas latviešu, tad iesnieguma pozitīvais virziens un iesniedzēju uzklausīšana daudz labāk nodrošināta. Skaitli rāda, ka vēl daļa latviešu draudžu ASV, dažas organizācijas un dažas Daugavas Vanagu organizācijas vienības centrālajā organizācijā — Amerikas Latviešu apvienībā nemaz nav iestājušās un tās centienus nav atbalstījušas, aizbildinoties ar dažādiem iemesliem, kuri visu latviešu pamatmērķim un centieniem nevar būt svarīgi. Fakts paliek, ka formāli š's organizācijas un draudzes nav ALA's organizācijas un ALA savos iesniegumos uz tām nevar atsaukties. Šāda malā stāvēšana šajā nopietnu pārbaudījumu laikmetā var ļoti kaitēt kopīgo un vienoto latviešu centienu demonstrēšanā. Amerikas Latviešu apvienības statūtos ir izteikti šādi galvenie mērķi un uzdevumi: a) veicināt latviešu centienus demokratiskās un neatkarīgās Latvijas republikas atjaunošanai; atbalstīt ASV valdību tās cīņā pret komūnismu un totālitārismu un tās centienus sargāt tautu un cilvēku tiesības un brīvību; b) aizsargāt un veicināt latviešu kultūras mantojumu un veicināt tās uzplaukumu; c) aizstāvēt un veicināt latviešu civilās, politiskās, reliģiskās un saimnieciskās tiesības; d) organizēt un sniegt visu iespējamo atbalstu latviešiem un e) apvienot ASV dzīvojošos latviešus šo mērķu sasniegšanai. — Vai šie mērķi un uzdevumi varētu būt kādam ASV latvietim nepieņemami?

Arī 1963. gadā ASV latviešiem un viņu centrālai organizācijai stāv priekšā lieli un svarīgi uzdevumi. Te nav iespējams pat īsumā visu pieminēt. ASV prezidents un valdība pilnībā jāinformē par apspiesto tautu, tajā skaitā arī Eiropas tautu, it sevišķi latviešu tautas traģisko stāvokli, padomju okupācijai un kolonizācijai ieilgstot. Patlaban valdības grožus ASV tur savās rokās demokratu partija, kuras platforma attiecīgā daļa skan šādi: „Mēs gaidām to dienu, kad viri ūn sievas Albānijā, Bulgārijā, Čechoslovakijā, Austrumvācijā, Igaunijā, Latvijā, Lietuvā, Polijā, Rumānijā un citās apspiestās tautās atkal baudīs brīvību un taisnību. Mēs paātrināsim ar visiem godprātīgiem un atbildīgiem līdzekļiem šīs dienas atnākšanu. Mēs nekad nepiekritīsim nekādam līgumam vai izkārtojumam, kas klusu ciešot akceptēs pašreizējo šo tautu verdzību." Prezidenta izsludinātā Aspiesto tautu nedēļa 1963. gada jūlijā ir vēl vairāk jāizvērš visās vietās par iespaidīgu notikumu Savienotajās Valstīs.

ALA's 12. kongresa rīcības komiteja Ņujorkā ir Ņujorkas Latviešu organizāciju padome ar pr-di K. Stankeviču (Adrese: 1101 Kelly St, New York 59, N. Y.) un sekretāri L. Rumaku. Veikti jau priekšdarbi kongresa sarīkošanai. Kangresam jau izraudzītas piemērotas telpas — Barbizon Plaza viesnīcā — 106 Central Park South, New York City, un sarīkojumi notiks Pierre viesnīcā — 5. avenijā un 61. ielā, Manhatenā, arī pie Centrālparka. Kongresa organizēšanā piedalās Ņujorkas latviešu organizācijas. Rīkotāji gaida aprīļa beigās Ņujorkā latviešu saimē ievērojamu skaitu ASV latviešu pārstāvju — delegātus uz kongresu un arī daudz viesu.

Tuvāka informācija par kongresa darba kārtību, ALA's statūti un delegātu sūtīšanas noteikumi, pagājušā kongresa Milvoukos, Wis., protokola novilkums, valdes sēžu protokolu novilkumi, apkārtraksti un darbības pārskati pieprasāmi ALA's sekretariātam Vašingtonā, D.C., ja tie savlaicīgi nebūtu attiecīgā organizācijā vai draudzē saņemti. Turpat pieprasāmas arī biedru kartes, kas tās vēl nebūtu uz vietām saņēmuši. Biedru nauda 1962. — 63. darbības gadam ir joprojām ļoti zema — tikai $1,- no personas, t. i. tikai 8 ¢ mēnesī!

ALA's statūti nenoliedz par delegātiem kongresā ievēlēt personas, kas nedzīvo vēlētāju dzīves vietā. Piemēram, attālākos ASV

(Nobeigums 8. lpp.)

MAZĀKĀ, BET BAGĀTĀKĀ LATVIEŠU DRAUDZE AMERIKĀ

LATVIEŠU EV. - LUT. KRISTUS DRAUDZEI DETROITĀ DĀVINĀTS ĪPAŠUMS 200.000 DOLARU VĒRTĪBĀ.

Pontiaka (Mich.) Pagājušā gada beigās starp latviešiem Detroitā paklīda valodas, ka vietējā Kristus draudze dāvinājuma ceļā iegūst nekustamu īpašumu, kuŗa vērtība esot milzīgi liela. Tika minēti pat gluži sensacionāli skaitļi, tā ka daži bija pārliecībā, ka tās ir tikai baumas. Izrādījies tomēr, ka iepriekšējie dažādie minējumi atbilst patiesībai, un Kristus draudze pag. gada 28. decembrī saņēmusi kā ziedojumu nekustamu īpašumu 200.000 dolaru vērtībā. Ziedotāju vārdi pagaidām atklātībai nav paziņoti. Īpašums — viesnīca ar 179 istabām un 4 veikaliem — atrodas Pontiakas pilsētā, Mičigenā apm. 25 jūdzes no Detroitas centra. Notikušais fakts radījis zināmu saviļņojumu un pārrunas Detroitas latviešu aprindās, bet mazajā Kristus draudzē sajūsmas vilni. Šī draudze pirms vairākiem gadiem atdalījās no Sv. Pāvila draudzes, un tajā ap 80 draudzes locekļu, ieskaitot bērnus. Sākumā garīgo aprūpes darbu veica prāv. A. Birnbaums, tad māc. Sipols, prāv. A. Skrodelis no Kanadas, bet kopš pag. gada māc. J. Lazda no Grand Rapidiem Draudzes priekšnieka amatā darbojas Verners Treimanis. Liekas, ka šis būs pirmais gadījums, kad kāda draudze vai organizācija saņem dāvinājumu ar tik lielu vērtību. Visā drīzumā draudze apsvērs, kā šo īpašumu racionālāki apsaimniekot un izmantot.

V. Z.

ATGĀDINĀJUMS ASV LATVIEŠU APRŪPES ORGANIZĀCIJĀM

Aprūpes koordinācijas padome, kuŗā ieiet pārstāvji no ALA's Aprūpes biroja, Daugavas Vanagu organizācijas, latviešu ev. - lut., katoļu, baptistu un pareizticīgo baznīcām, kā arī no Latviešu kara invalīdu apvienības, savā 1962. gada 29. decembŗa sēdē Ņujorkā nolēma, ka visām palīdzības līdzekļu vācējām organizācijām līdzīgi iepriekšējiem gadiem pārskati Koordinācijas padomei par iepriekšējo — 1962. gadu — cik pavisam savākts palīdzības līdzekļu un kā tie izlietoti, iesniedzami vēlākais līdz š. g. 1. martam. To ievērojot, ALA's Aprūpes biroja sekretāriāts lūdz un aicina visas palīdzības līdzekļu vācējas organizācijas iesūtīt savus pārskatus uz klāt pievienotām jautājumu lapām līdz iepriekš minētam terminam, adresējot tos: American Latvian Association, Inc. Suite 806-7, Edmonds Bldg., 917 15th Street, N. W., Washington 5, D. C.

Kopīgais pārskats dos ieskatu par palīdzības darbu latviešiem ASV un no ASV uz citām zemēm. Pārskats nodrošina iespējami taisnīgāk sadalīt latviešu sabiedrības saziedotos aprūpes līdzekļus. Tas iespējams pie visu aprūpes organizāciju atsaucības ar pārskatiem. Konfesiju pārstāvji kā līdz šim rūpēsies par savu draudžu pārskatu iesūtīšanu, bet visas pārējās organizācijas lūgtas pārskatus iesūtīt tieši. Pārskatam katrā ziņā pievienojams saraksts par ASV individuāli aprūpētām personām ārpus attiecīgas organizācijas. Pārskatos nav uzrādāmas tās summas, ko individuāli draudzes vai organizācijas locekļi sūtījuši saviem piederīgiem.

Pēc pārskatu saņemšanas Koordinācijas padome sastādīs kopīgu pārskatu pēc iepriekšējo gadu parauga. Tas dos vērtīgu materiālu par ASV latviešu devu 1962. gadu aprūpei, kā arī parādīs vēl neatrisinātās aprūpes vajadzības.

ALA's Aprūpes biroja sekretāriāts.

BURBUĻMĀTE PRESES BALLĒ ČIKĀGĀ

Ja iebraucējs jautā kādam čikāgietim, par ko pašlaik visvairāk runā, tad atbildi, protams, viegli uzminēt: „Preses balli, ko citu?"

Runāšanai iemeslu daudz. Šogad Preses ballē Čikāgā ierādīsoties sen neredzēta, bet ne piemirsta, savā laikā Latvijā tik populārā Burbuļmāte, kuŗu intervēšot jauns reportieris. Tematu netrūkstot — aizvadītais gads pilns visādu notikumu un par katru no tiem Burbuļmātei savs spriedums gatavs. Tas varētu vienam otram nepatikt, bet ar kritikām jau tā mēdz būt. Visur savu degunu (un astīti) bāzīšot Drukas kļūdu velniņš, kuŗam, kā pagājušā gada balles apmeklētāji atceras, ir mazi, balti radziņi, kaut pats melns, kā no drukas krāsas poda izniris. Preses pīļu arī netrūkšot. Viena — drukātā, rodas Augstuma spiestuvē Linkolnā. To rediģē žurnālists Raimunds Čaks, kuŗš pačukst, ka „Pilē" aprakstīti ne tikai rakstnieki, žurnālisti, dzejnieces, ģeniji, diletanti, bet arī visādi aizkulišaini notikumi. Lai „Pili" dabūtu tie, kuŗi dzīvo tālu sniegotos klajumos, tirāžs šogad paaugstināts un „Pile" būs dabūjama pēc balles arī pa pastu par 50 centiem gabalā. Ballē, kā allaž, laimīgs ložu pircējs varēs laimēt ceptu pīli, un turpat uz vietas izmantot kā uzkodu.

Ballē ierodamies gaida literātus un viņu draugus no visām Amerikas kontinenta malām — Ņujorkas, Toronto, Milvokiem, St. Louisas, Leolas (So. Dakotā!) un Meivūdas, kā arī citām ievērojamām un nelevērojamām vietām. Sevišķi nadzīgi ballē braucēji būs tie, kuŗiem vārds Oļģerts, jo plkst. 12 naktī viņi varēs sākt svētīt vārda dienu, un kapelmeistars Jansons viņiem sacerējis īpašu, dailskaņīgu „tušu". Taču tiem, kuŗiem vārds Jānis, Pēteris, Juris, Mikus vai kaut Vilibalds, kuŗām vārds Laima, Daina, Vija vai Lilija (jeb arī citāds), nav ko bēdāt. Lai izdzītu drūmu domu nožēlojamās atliekas galīgā veidā, dzejnieks Kuraž Krišs balleniekiem deklamēs poēmu par Preses balli Piltenē, jeb vismaz zalumballi.

Nākamā dienā, lai netraucētu atpūtu pēc balles, rakstnieku ceļiens nolikts plkst. 2 pēcpusdienā. Tani varēs noklausīties Teodora Zeltiņa, Antona Rupaiņa, Valža Krāslavieša un citu rakstnieku jaunākos darbus autoru lasījumā.

Čikāgas un Milvoku Preses kopa gaida ciemā visus latviešu literātus un preses draugus Preses ballē 19. janvārī plkst. 7.30 vakarā Čikāgas Latviešu namā, 4146 N. Elston Ave., un 20. janvārī Rakstnieku cēlienā plkst. 2 p. p. turpat.

R. S.

Latviešu organizāciju padomes pārstāvju sanāksme Ņujorkā. Foto B. Rozītis

ŅUJORKA

● Ziemsvētku kauju atcere un plkv. P. Liča jubilejas svinības latviešu veterānu atpūtas namā Rota Katskilos 6. janvārī nenotika. Jubilārs saslimis un svinības bija jāatsauc. Kauju atcere un jubileja paredzēta janvāra beigās Ņujorkā.

● Ņujorkas latviešu nama paju dalībnieku skaits pieaudzis uz 200. Paju sabiedrībai ienākuši daži nekustamu īpašumu piedāvājumi, bet tie atziti par nepiemērotiem vai par dārgiem. Īpašuma meklēšanu turpina arī Džamaikā, kas latviešiem būtu apmēram vienādā attālumā no visiem pilsētas un Longailendas rajoniem, bet šo rajonu latvieši sabiedrisku īpašumu iegādi vēl [illegible] sabiedrība ievadījusi inkorporēšanu.

● Džordžs un Benita Lamberti no Bronksas pavadījuši gada noslēgumu Portorikas salās, apmeklējot arī pārējās Vestindijas salas. No pavadītām 18 dienām īsti saulainas bijušas tikai 3, bet arī tad saule atstājusi sejā kaparbrūnu krāsu.

● Bronksas rajona nodibinājies latviešu dzīvokļu izdošanas birojs. Daļa latviešu namziņu un citi tautiešiem brīvos dzīvokļus piedāvā A. Jurenai, telef. FO 7-8234. Turpat tautiešiem var iegūt informāciju par brīviem dzīvokļiem Bronksā un Manhatenas augšdaļā. Tas darīts, lai izpildzētu tiem tautiešiem, kas vēlas dabūt dzīvokļus Bronksā un apkārtnē, bet ierosinājums nācis no draudzes Bronksas rajona pilnvarotā komitejas.

● Kultūras dienu sarīkojumu ietvaros svētdien, 3. februārī, pēc dievkalpojuma Bronksā, Sv. Toma baznīcas apakšējā zālē paredzēts Jāņa Jaunsudrabiņa vakars. Dievkalpojuma sākums pl. 5 p. p. I.

● Dienvidkalifornijas draudze 27. janvārī gatavojas atzīmēt sava mācītāja E. Caunes 25 g. amata svētkus. Svinībās solījuši ierasties māc. A. Ernstsons no Sanfrancisko, māc. R. Aboliņš, māc. O.Kleinbergs, māc. E. Lamberts un māc. A. Grietēns.

M. V.

MILVOKI

● Zvaigžņu dienas priekšvakarā Vanadžu kopa rīkoja eglītes vakaru ar piederīgo un viesu pieaicinājumu. Vakaru ievadīja teoloģijas kand. E. Gusartes svētruna, kuŗā viņa aicināja paturēt par dzīves ceļa mērķi Betlemes zvaigznes gaišumu.

Labi sagatavotus klavieru soļo priekšnesumus sniedza jaunās pianistes Ināra Prūse. Bija arī grupas deklamācija, kuŗā piedalījās māsas A. Andersones, I.Zieriņa un I.Birze. Pēdējā sniedza arī klavieru soļo priekšnesumu.

Vakara viesus uzrunāja DV apvienības pr-ks V. Aparjods, norādot uz Zvaigžņu dienas tradīciju atcerēties latviešu strēlnieku Ziemsvētku kaujas. Viņš tencināja vanadžu veikumus un čaklumu.

Kurzemes Ziemsvētku kauju līdzgaitnieks O. Kļavenieks no Kanadas runāja par leģionāru kaujām un latviešu karaviru trageidiju. Kanadas viesis veltīja atzinīgus vārdus vanadzēm, norādot arī uz Kanadas vanadžu darbu veikumu.

Vakara rīkotājas pr-ces Z. Vilciņas vadībā bija klājušas gaumīgu cienastu galdu Ziemsvētku tradīcijās. Īpašu pārsteigumu sagādāja budeļu ierašanās, un jo daudz smiekļu izraisīja čigāna (K. Šmite) izdarības. Budeļi grieza raitu danci akordeona (I. Gagainis) mūzikas pavadījumā. Vakars noritēja sirsnīgā noskaņā, atskanēja daudz latvisku dziesmu. Viesu vidū redzēja arī dzejnieka Ed. Virzas brāli A. Liekni, DV ASV valdes bij. informācijas daļas vad. Ed. Peniķi, pazīstamo skautu darbinieku žurnālistu R. Čaku u. c.

● Katoļu draudzes eglītes vakars Zvaigžņu dienā pulcināja arī labu skaitu viesu no Čikāgas. Svētrunu teica prāv. B. Baginskis, dziedāja Čikāgas latviešu katoļu draudzes koris. Čikāgas katoļu draudzes jauniešu deju kopa sniedza V. Dzelmes iestudētos tautas deju priekšnesumus. Īpašus eglītes vakara priekšnesumus bija sagatavojuši Čikāgas un Milvoku katoļu draudžu bērni un jaunieši.

● Zvaigžņu dienas vakarā Milvoku Gaujas skautu vienības dižskautu pulciņš amerikāņu skautu lauku īpašumā Camp Journal, krēslai iestājoties, brīvā dabā iededzināja egliti ar astoņām svecītēm, tā simbolizējot strēlnieku 8 kaujas pulkus. Pulciņa vecākais vad. V. Kalnītis iepazīstināja dižskautus ar strēlnieku Ziemsvētku kauju vēsturisko notikumu. Svinīgo brīdi beidzot dižskauti dziedāja Latvijas himnu.

O. K.

AICINĀJUMS LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKIEM

Dziesmu svētku laikā no 30. augusta līdz 2. septembrim Klīvlendā notiks arī latviešu daiļamatniecības izstāde. Izstāde notiks Public Auditorium telpās. Paredzēts arī daiļamatnieku izstrādājumu tirdziņš.

Visi latviešu daiļamatnieki brīvajā pasaulē aicināti minētajā izstādē piedalīties. Katrs daiļamatnieks varēs iesūtīt 5 darbus, kuŗi tiks žūrēti. Žūrijas komisijas sastāvs, kā arī sīkāki noteikumi tiks paziņoti vēlāk.

Darbu sūtīšanu uz dziesmu svētku izstādi sedz daiļamatnieks, bet atpakaļ sūtīšanas izdevumus segs dziesmu svētku rīcības komiteja.

3. Vispārējo latv. dziesmu svētku rīcības komiteja.

ASV BAZNĪCĀS

ČIKAGA

Čikagas latviešu ev. - lut. Cīņas draudze, 5015 W. Ferdinand St

20. janvārī plkst. 10 bērnu dievvārdi un Svētdienas skola; plkst. 11 dievkalpojums, māc. A. Rautenšilds.

Latvijas ev. - lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1649 So. 13th Ave., Meivudā. Mācītājs Pāvils Kirsons, tel. FI 3-2420.

Dievkalpojumi katru svētdienu plkst 11-os. Svētdienas skolē un kora ... Ināj ums plkst 9.30. Visi laipni aicināti!

LOSANDŽELOSĀ, KAL.

Dienvidkalifornijas draudzē, 2450 Griffin Ave, L. A. 31.

20. janvārī plkst. 11 Jauniešu dievkalpojums. Pēc tam sanāksme un vēlēšanas.

27. janvārī plkst. 11 māc. E. Caunes ordinācijas atcere. Piedalās viesu mācītāji un mākslinieki.

AURORA (ILL.)

Mūsu Pestītāja baznīcā, 420 Dawners Place.

BURLINGAME (Kal.)

Burlingamā, Lutheran Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave.

SANTA - ROSA

Santa - Rosā, Betlemes baznīcā, Tupper ielā 733.

SAKRAMENTO

Sacramento, Sv. Krusta ev. lut. baznīcā. 45. un H ielā.

20. janvārī plkst. 11 dienā dievkalpojums.

OKLANDE

Oklandē, Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway avenijā.

27. janvārī plkst. 3 p. p. dievkalpojums.

10. februārī plkst. 3 p. p. dievkalpojums.

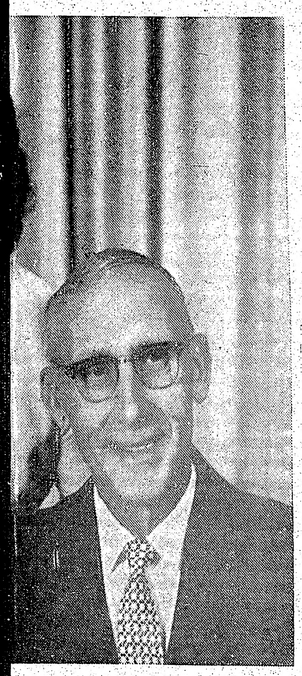

daudziem tautiešiem.

Milvoku DV pr-ks V. Aparjods uzrunā tautiešus eglītes vakarā. Blakus kr.: R. Čaks, O. Kļavenieks, E. Peniķis; pa labi no V. Aparjoda J. Vilciņš.

Foto Arturs Graudiņš

Milvoku Daugavas vanadžu pr-ce Z. Vilciņa pieņem kā atnieku tautiskā eglītes vakarā.

Foto Arturs Graudiņš

Latviešu trimdas literatūras nākotne

II

Tāpat franču rakstnieki — emigranti pēc Lielās franču revolūcijas publicēja savus darbus emigrācijā. Tā, piemēram, Francuā - René de Šatobriāns (1768.—1848.) savu ievērojamo darbu „Le genie du christianisme" (1802.) publicēja emigrācijā. Tur viņš aizstāv katoļu ticību vairāk no aistētiskā, nekā no racionālā viedokļa, un vispārīgi pasvītro kristīgās ticības mācības un ceremonijas skaistumu. Viņš pasvītro arī kristīgās mākslas pārākumu par pagānisko mākslu. Šatobriānam ļoti lieli nopelni romantisma virziena izveidošanā franču literatūrā.

Arī viens no poļu lielākajiem rakstniekiem Adams Mickevičs (1798-1855), kas dzimis Lietuvas territoriā, kur gan toreiz augstmaņi runāja poliski, bet zemnieki — baltrutēņu avlodā, kad viņš studēja Viļņas universitātē klasiskās valodas, viņš piedereja pie illegālās studentu organizācijas — Filomatu sabiedrības. Lai gan šai organizācijai bija tīri ideālistisks raksturs un galvenais mērķis bija morālā un intelektuālā attīstība un literāro interešu veicināšana, tomēr te saskatija poļu nacionālisma tiekšmes. Tāpēc Mickēviču, pēc tam kad viņš jau bija 4 gadus (1819.—1823.) darbojies Kauņā par skolotāju, arestēja, tiesāja un nosūtīja uz Pēterburgu izglītības ministrijas rīcībā, cerībā, ka tas izbeigs viņa nacionālos sapņus. Bet jau šai periodā viņš kļūst pazīstams kā dzejnieks un viņam nodibinājās draudzība ar Puškinu. Bet daudz nozīmīgāks ir viņa emigrācijas posms no 182. līdz 1855. g., kad radušies viņa ievērojamākie darbi. Viņa trimdas gadi pagājuši Vācijā, Itālijā, Francijā un Šveicē. Bet Mickēvičs ir bijis tik liela personība, ka viņa gara ietekme konstatējama arī beļģu, angļu, amerikāņu, skandināvu, lietuvju, ukraiņu, čechoslovaku, serbu-kroātu, ungāru, rumāņu, ebreju un krievu literatūrās.

Arī latviešu literatūrā Raiņa un Aspazijas lielākie darbi radušies viņu 15 gadu ilgajā trimdā. Arī Skalbes un Akurātera, kā arī dažu citu mūsu rakstnieku vērtīgi darbi radušies emigrācijā.

Runājot par galvenajiem faktoriem, kas noteic latviešu literatūras attīstību trimdā, vispirms jāmin mūsu trimdas literatūru kvantitāte un kvalitāte, tad viņu dzīves un darba apstākļi, tematikas izvēles brīvība, beidzot, vides un sabiedrības labvēlīga vai nelabvēlīga ietekme.

Mūsu dzejnieku un rakstnieku skaits trimdā nav pārāk plašs, bet pietiekami liels, lai no viņiem varētu sagaidīt paliekamas vērtības. Mūsu literatūras snējas un kvalitāte, protams, ir dažāda. Nebūdams speciālists šai nozarē, nedomāju šeit sniegt kādu vērtējumu. Protams, mūsu literatūru vidū, varbūt, grūti būtu saskatīt kādu neapstrīdamu kandidātu Nobeļa prēmiai Bet tas fakts, ka daži mūsu rakstnieku darbi jau tulkoti angļu un vācu valodās un izdevniecības pelnītu atzinību, norāda, ka mūsu gargi rosīgie rakstnieki spēj radīt paliekamas vērtības. Liels gandarījums ir, tas, ka mūsu trimdas rakstnieku rindās nerādās jauni autori, kas paliek uzticīgi latviešu kultūras videi un uzrāda itin teicamus panākumus. Tomēr mūsu dzejnieku un rakstnieku dzīves un darba apstākļi parasti ir ļoti neapskaužami. Ļoti bieži praktiskajā dzīvē viņi ir diezgan nevarīgi un maizes darbs tos, varbūt, nogurdina vairāk nekā citus, kas jau pieraduši pie šāda darba, un tāpēc viņiem paliek maz brīva laika un reti rodas vajadzīgais noskaņojums, lai ķertos pie jaunradīšanas darba (V. K.). Tāpēc daudzi mūsu literārie darbi ir it kā nepabeigti, sasteigti un būtu bijuši daudz vērtīgāki, ja tie būtu radušies labvēlīgākos dzīves apstākļos. Ir tomēr gan ļoti nedaudzi — rakstnieki, kas mēģina dzīvot no saviem šauriem honorāriem.

Ļoti pozitīvs faktors mūsu trimdas literatūras attīstībā ir nelielā brīvība tematikas izvēlē. Tomēr arī šeit ir zināmas grūtības. Jūtama atrautība no dzimtās zemes, kuŗas daba un ļaudis vairs nav tik spilgti atmiņā kā toreiz, kad dzīvojām dzimtenē. — Pēdējo gadu smagie pārdzīvojumi vēl ir tik spilgti atmiņā, ka negribas uzplēst jau dažēs gadziņušās brūces un arī lasītāji ne labprāt grib vēlreiz atcerēties pārciestās šausmas. Tāpēc vairāk dominē brīvās Latvijas vai vēl agrāka pagātne.

Tomēr maz ir tādu literāro darbu, kur skarta pašreizējo trimdinieku dzīve. Rakstniekam it kā kauns tēlot deklasētā trimdinieka dzīvi, jo te nāk līdzi smeldze par zaudēto stāvokli Latvijā. Tomēr te gul vēl plašas iespējas, kas gaida uz to izmantošanu. Kas zīmējas uz mūsu sa-

SAPNIS PAR TEĀTRI

(Pārnesums no 3. lpp.)

klausoties kādas vakara lekcijas šeit esošās universitātēs. Kā zināt, šeit tādu iespēju ļoti daudz. Un es jau arī es ar viņiem nodarbojos vairāk kā ar pārējiem."

„Jūs laikam tagad strādājiet tikai teātrī," ieminos.

„Ak, kur nu! Tas gan, liekas, nekad nebūs iespējams. Bet tagad, kad pašam vairs nav jākārto [illegible] techniski un organizatoriski pienākumi, atliek nesalīdzināmi vairāk laika režijas ieteām. Ietaupās arī laiks, ko agrāk pavadīju, baroties par tekstu [illegible]anos un aizmirstajiem [illegible]iumiem," viņš šķelmīgi nobeidza.

„Bet [illegible]as tagad, piemēram, gatavo rekvizītes?" es neatlaidos.

„[illegible]ums ir daudz talcinieku. Teātris jau esot latviešu tautas māksla, un tad nu tauta to arī atbalsta. Ne katrs grib un var rā[illegible] uz skatuves, bet kādu sē[illegible]ganglot, podestu pacilāt vai lokatu apšūt var ikviens. Tā kā palīgos pieteicas daudzi, darbs sadalās, un nav jāapgrūtina vienmēr tie paši cilvēki."

„[illegible]ums trūkst pastāvīgas skatuves," mēģināju vēl cīnīties, iebilstot, ka mēģinājumu telpas grīda nav paaugstināta.

„Vēl nav, bet drīz būs," sirmā runātāja valoda mierīgi ritēja tālāk. „Vai nav diezgan runāts un rakstīts par teātri kā latviskuma saglabātāju un dzīvā vārda paudēju? Gan mūsu biedrības, kas pamazām iegūst namus, rūpēsies arī par piemērotu skatuvi, jo latviskuma saglabāšana taču ir šo biedrību galvenais uzdevums. Pagaidām vēl izrādēm jāīrē sveša skatuve, kas, protams, nav parocīgi. Agrākās grūtības tomēr samazina fakts, ka esam atteikušies no smagajām dekorāciju būvēm. To vietā iegādājamies vairākus komplektus labu drapēriju un prožektoru. Tad nu spēlējām drapērijās, podestos un gaismās, un mūsu jaunie jūsmīgi apgalvo, ka tas esot laikmetīgi un ierosinoši."

„Un repertuārs?"

„Labprāt rādām latviešu autoru darbus, bet, ja tie raksta tikai laika kavēklim, izvēlamies tulkojumu ar vispārcilvēciskām idejām. Tā kā visi esam aizņemti ikdienas darbā, nespējam iestudēt vairāk kā vienu vai divas lugas gadā. Tādēļ gribam šo laiku izmantot lietderīgi, risinot gan drāmatiskas, gan literāras problēmas."

„Bet ko par visu to saka skatītāji?" es saucu, jūtot, ka man sāk trūkt argumentu noraidīt šo lielo optimismu, kas izpaudās dzirdētajos vārdos.

„Mūsu izrādes ir allaž izpārdotas, jo tās jau ir tomēr tik retas. Skatītāji saprot, ka izrāžu apmeklēšana nepieciešama, lai teātris pastāvētu ne tikai materiāli, bet arī morāli. Tāpat tie nesvaidās ar ātru un nepārdomātu kritiku. Konstruktīvu kritiku, bez šaubām, tikai apsveicam."

Apmulsusi klusēju. Tas, ko dzirdēju ,taču bija neiespējams, ūtopisks, tāls un nesasniedzams. Un nu piepeši tas izklausījās vienkāršs un pats par sevi saprotams. „Tā notiek tikai sapņos," man pēkšņi iešāvās prātā, un tai pašā acumirklī telpas un cilvēku asās kontūras sāka izbālēt. It kā no miglas vēl iznira režisora galva.

„Vai es sapņoju? Vai redzēju nākotni? Vai tas patiesi tā būs?" vēl izmisīgi centos noskaidrot.

Bet režisors tikai mīklaini smaidīja :„Tas tā varētu būt."

„Jel teiciet, kā to panākt? Kas ir jūsu lielais noslēpums?" Šoreiz atbildēja kāda jaunekliga balss: „Mēs visi ļoti mīlam latviešu teātri."

Un tad es pamodos.

jaunāko (ieb trešo) paaudzi. Te jau sāk dominēt trimdas zemes valoda. Tomēr mūsu svētdienas skolas, [illegible] bāmu kolonijas, gaidu, skautu, mazpulku, kā arī jaunatnes pulciņi veic ārkārtīgi svarīgu darbu, kas vainagojas un vainagosies neaprēķināmiem panākumiem. Varētu tomēr likties, ka no šīs trešās paaudzes mēs nevarētu vairs sagaidīt latviešu rakstniekus, jo te jau ir nepazūdze, kas pazīst Latviju tikai no nostāstiem, bet nav tiešā savām acīm skatījusi ne Latvijas dabu, ne Latvijas cilvēkus.

Tomēr arī tad, ja viņi nerakstītu par latviskiem tematiem, viņi, apcerot arī svešu vielu, skatīs to ar latviešu acīm. Līdz ar to tas būs sniegums latviešu literatūrai, ja vien viņi vēl tik labi pārzinās šo valodu, ka varēs tanī pilnīgi brīvi izteikties.

Galvenais, kas jāievēro, ir tas, ka cilvēks, kas dzimis kā latvietis, īsti jaunradītājs var būt tikai savā valodā un savu tautiešu vidū, jo ieaugšana svešā mentālitātē prasa ilgāku laiku un arī tad paliek zināmas atskaņas no agrākās mentālitātes.

Tā katrs inteligents emigrants īstenībā ir faustisks cilvēks, kuŗa krūtīs cīnās divas dažādas, pilnīgi pretējas dvēseles.

No kultūras attīstības un veidošanās viedokļa raugoties, varētu sagaidīt, ka arī trimdas zemju interesēs būtu, ka tās kultūras darzā uzplauktu daudz un dažādu ziedu pilnā kuplumā un visā to krāšņumā.

Nikolajs Vīksniņš.

ABSTRAKTĀ MĀKSLA

(Pārnesums no 3. lpp.)

uzdevums — būt brīziem dvēselei atvieglot sos žņaugus. Ja māksla to dod, sabiedrība uz mākslinieki em skatās kā uz personībām un pateicībā tās cildina. Vispār, dzīvē par personībām atzīstam tos sabiedrības locekļus, kas ar autoritātīvām domām un rīcību aktīvi iesaistās dzīves dažādās nozarēs. Tātad, personība cieši saistīta ar visu dzīves plūsmu. Abstraktajā mākslā šīs saites nav ne redzamas, ne jūtamas. Tur nav arī oriģinālitātes, kā lai būtu personība? Krāsu plankumus un svītras var vilkt, kā vien patīkas, būtībā tur nekas nemainās.

Nelīdzēs arī iebildumi, ka „īstā" māksla nemaz nemeklē sakari ne ar dabu, ne reālitāti, un pietiek ar skaistuma pasauli. Par abstraktās mākslas jēgu ļoti labu ieskatu dabūjam no Veltas Tomas sarunas ar Visvaldi Reinholdu (Jaunā Gaita Nr. 23). Uz jautājumu par apkārtnes un dabas iespaidiem R. saka: „Abstrakcijai ir jauna reālitāte, bez sakara ar dabā redzamo. Tā ir būtiski neatkarīga, bet zemapziņas pilnam apzināta reālitāte. Ar krāsu palīdzību es rādu tehniski un mākslinieciski manis atklāto pasauli."

Kas tā ir par reālitāti, ko atradusi (vai atklājusi) abstraktā māksla? Psīchiskā? Bet to jau katrs, kas mazliet skolā gājis, zina, ka visas abstrakcijas ir psīchiska reālitāte. Pie tām pieder krāsas, daudzi matēmatiski termiņi un visas izjūtas. Bet kāds tam sakars ar gleznā skatāmām abstrakcijām? Ka krāsu kombinācijas eksistē gleznotāja apziņā, „vizijā", psīchiskajā reālitātē, tas labi saprotams, bet kā lai saprot to, ka abstrakcijas jaunā reālitāte ir „zemapziņas pilnam apzināta reālitāte"? Ļoti iespējams, ka zemapziņa pati sevi apzinās (tāpat kā apziņa apzinās sevi), bet kā gan mākslinieka apziņa var zināt, kāda izskatās viņa zemapziņas reālitāte? Tāpēc jau tā ir zemapziņa, ka apziņa nekā nezina par tās reālitāti. Ja psīchologi mums stāsta par to, tad mēs to pieņemam tikai intellektuāli apzinātā koncepcijā, kam nav nekāda sakara ar tiešo zemapziņā ritošo „reālitāti". Neiedomājami, ka kāds mākslinieks gleznā varētu parādīt zemapziņas reālitāti. Un ja viņš to mēģinātu (iztēlē), tad nekādā ziņā tā nevarētu būt abstrakta. Abstrakto parādīt fizīski skatāmu — absurds, runā pretī visai loģikai, cilvēka saprātam un psīcholoģiskiem (dabas) likumiem.

Kādā citā vietā tanī pašā sarunā, kad intervētāja iebilst, ka apzīmējums mākslinieks „tomēr aptver mākslu un bezvalnī gu, bērnišķīgu niekošanos", lasām atbildi: „Jā, tāpat kā bērns smiltīs ceļ pilis. Mākslas darbam jābūt kā ziedēšanai, nedomājot par augļiem — vai kādam citam darbs patīks." Ar bērnu ir tā, ka viņš ceļ kāda psīchiska impulsa skubinināts, lai garīgi vingrinātos un atdarinātu dzirdētos un redzētos priekšstatus. Tātad, radošanās notiek, tā sakot, savām vajadzībām. Ja nu mākslinieks arī darbojas tā pat, tad šai „ziedēšanai" nav vairs dabiska mērķa: apmierināt arī skatītāja „vajadzības". Ar to zūd visas mākslas jēga, jo māksla nav dzīves „bērnišķīga rotaļa", bet dziļa psīchiska nepieciešamība. Ja mākslinieks strādā tikai savas patīkas dēļ, kāpēc darbi tiek rādīti skatītājam? Pēc tāda prieka viņš neilgojas.

Skatītājs gan ilgojas rast sasķaņu ar mākslinieka personību. Bet no visa teiktā varam spriest, ka bērnišķīgā rotaļā personība gan nevar parādīties. Arī Jaunsudrabiņš kādā vietā (romānā Augšzemnieki), runājot par mākslinieka darbu, to salīdzina ar rotaļu, bet tai dod pavisam nopietnu apzīmējumu: „likteņu lēmēja". (Rakstnieks ir attēloto personu likteņa lēmējs).

Summējot visu teikto, jāsecina, ka visas mākslas tik cieši saistītas ar visu dzīvi, ar cilvēka psīchiskajām un fiziskajām norisēm un dabas likumībām, ka pēdējo ignorēšana mākslā ir gan psīcholoģiski izskaidrojama, bet ne attaisnojama. Tā ir maldīšanās, pašapmāns, lai neteiktu vairāk. Ja nevar parādīties personība, tad nav jaušama arī iekšējā forma, kas ir tilts starp mākslinieku un skatītāju. Tie abi viens otram nepieciešami. Mākslinieks dvēseles žņaugus atvieglina radošā darbā, skatītājs to uztverē. Šinī psīchiskajā norisē — uz iekšējās formas tilta — viņi abi satiekas. Tas iespējams tā „psīchiskā mechanisma" dēļ, ko minējām, runājot par mākslas būtību. Tāds faktors laikam mājo katrā cilvēkā, tikai ar to starpību, ka mākslinieka tas vienmēr aktīvs, skatītājam pasīvs, vai, labāk sakot, darbojas kā reflektors vai rezonātors. Neapzinātās norises ir kā viena, tā otra stūmēja ,tikai ar to atšķirību, ka mākslinieka tās iet no aizapziņas uz apziņu, bet skatītājam pretēji — no apzinātā uz neapzināto.

VAI LAIKRAKSTU SANEMAT KĀRTĪGI?
Vai esat pakārtojuši [illegible]

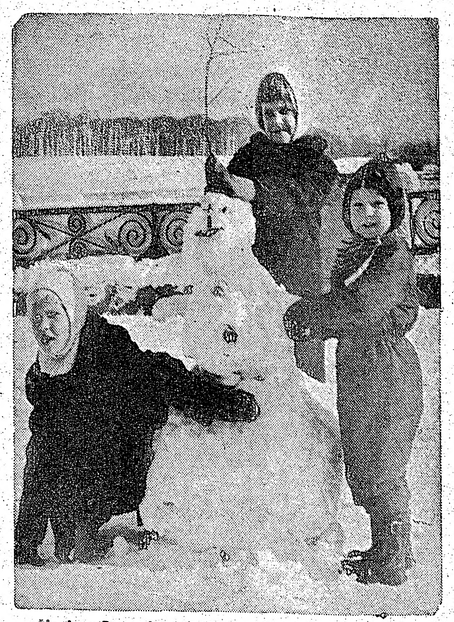

„Šis ir mūsu sniega virsi!" saka mazie skulptori Niagarā.

PAR DAŽIEM LAIKMETĪGIEM NOTIKUMIEM

(VĒSTULE NO ANGLIJAS)

(A. P.) „Pagājušā svētdiena manu nervu pārbaudi sakāpināja līdz „vārīšanās temperātūrai" — biju ielūgusi ciemiņus, cepetis jau sāka krāsni čurkstēt un pudiņš cepties, kad pēkšņi pārtruka elektrības strāva, un tas viss jau notikās plkst 11.30 no rīta," žēlojās kāda namamāte. Bet viņa nebija vienīgais nelaimes putns — viņas likstās dalījās vēl simtiem, ja ne tūkstošiem citu: bargā sala dēļ elektrības enerģijas piegādes tīkls bija pārslogots un lielā patēriņa smagumu nespēja nest.

„Kāpēc gan mums Anglijā bieži vien jāpiedzīvo šāda nelaime?" jautā kāda cita, „ja visā pārējā Eiropā sievietes pašreiz omulīgi pārliecinātas, ka mēs, ja ne pārsēž siltās telpās, kuŗas centrālapkure un dubultlogi aizsargā no aukstuma un caurvēja, kur namos neaizsalst nedz izlietnes, nedz ūdensvadi. Kāpēc? Vai mūsu architekti palikuši iepakaļ šo laiku prasībām?"

Architektiem mērķētos pārmetumus atspēkoja kāds no viņu aroda pārstāvjiem: „Vainīgi nav architekti ,bet gan sūdzētāju lauku iedzīvotāji, kas, vai nu jaunos namus ceļot, vai vecos remontējot, nevēlas izdot naudu par kontinentālām labierīcībām, aizrādot, ka tās būs nepieciešamas tikai dažas dienas gadā."

Par savu un citu mājas iedzīvotāju veselību, mītnes ceļot, piedomā tikai retais, tāpēc nebrīnīsimies par lielo reumatiķu skaitu šinī zemē. Dažas simt mārciņas ziedotas kontinentālām pretsala ierīcēm, ne vien pasargātu no šīm sāpēm, bet dotu iespēju pavadīt īstabās patīkamus un omulīgus brīžus pat vislielākā sala laikā.

Varbūt pašreizējās ieilgušās sala dienas dažu labu uzvedīs uz kontinentālā ceļa.

☆

— Kuŗas tautības piederīgie ir tie labākie strādnieki? — šo jautājumu pie darba devējiem Mančesterā centies noskaidrot kāds ieinteresēts pilsētas pašvaldības ierēdnis, un darba devēji bez izņēmuma par labākiem atzinuši poļus. Kas attiecas uz krāsaino rašu strādniekiem, tad atbilde bijusi, ka tie ir vai nu ļoti labi vai arī pavisam nederīgi. Par labākiem krāsainiem atziti pakistāņi.

— Bet kā tad ar pašiem angļiem? — še atbilde nebūt nav viņiem glaimojoša, jo strādīgums ziņā viņi ierindojušies pēc vāciešiem, italiešiem un īriem. Šai sakarā nāk prātā kāda angļu parlamentārieša atzinums, ka Anglijas lielā traģēdija ir tā, ka tās vīri kaŗa laikā gan gatavi par savu tēvzemi mirt, bet miera laikā ne labprāt vēlas strādāt tās labklājības veicināšanai.

Zēl, ka aptaujas vācējam pa ceļam nav gadījies neviens uzņēmums, kas nodarbina arī latviešus. Ja tāds būtu gadījies, esmu pārliecināts, ka mēs, ja ne pārspētu pat pirmās vietas ieguvējus, tad katrā ziņā cienīgi nostātos viņiem blakus. Savu kārumu uz virsstundām un „raušanu" kārtējās darba stundās esam tomēr mācējuši apvienot ar centību un apzinīgu darbu, kas tā vērtēšanā taču dod augstākos panākumus.

Vai esat mēģinājuši izpētīt, kādu vietu centības tabelē ieņem Kanadas latvieši?

☆

No kāda lasītāja vēstules angļu laikrakstam:„ „Mans brālis ir mēģinājis atrast valsti, kuŗā maksājams viszemākais ienākuma nodoklis. Starp citu viņš ir jau strādājis trīs gadus Austrālijā, divus gadus Dienvidafrikā. Pirms sešiem mēnešiem viņš „noenkurojās" Kanadā, bet viņš man raksta, ka, diemžēl, varot sev atļauties slimot tikai Anglijā."

Esmu dzirdējis, ka arī daži Kanadas latvieši nākuši pie līdzīgas atziņas un daži jau šķērsojis okeanu, lai, piem., tiktu pie jauniem „veseligiem" zobiem. Varbūt dažs uzņēmēs garo ceļu arī kādu citu vainu vai kaišu dēļ, bet par to vēsture klusē, jo nemēdzam visās nelaimēs un likstās dalīties ar atklātību.

☆

Kāds Velsas miertiesnesis nesen lūdza oficiālās personas un policijas pārstāvjus, kas piedalās prāvās, apsūdzētos nesaukt vienkārši viņu uzvārdos, bet gan tiem tulēt viņus par kungiem, jo pretējā gadījumā rodoties iespaids, it kā apsūdzētais jau būtu atzits par vainīgu, kaut gan tiesa savu spriedumu vēl nebūt nav devusi. Likums nosaka, ka apsūdzētais tik ilgi ieskatāms par nevainīgu, kamēr viņa vaina nav pierādīta.

„Vai esat kādreiz bijis iesaukts 10 minūtes pirms plkst. 2 dienā?" — jautā kāds lasītājs un žēlojas, ka divās no autokluba eteiktās viesnīcās pusdienu izsniegšana jau izbeigta plkst. 1.30, bet kādā trešā pateikts, ka pēc plkst 1.45 nekas vairs nav dabūjams. „Vādas vienkāršas maltītes pagatavošana nebūtu nemaz prasījusi lielu piepūli," saka protestētājs, un vēl piebilst: „jāsecina, ka mūsu vēderiem šinī zemē jāpiemērojas zināmām noteiktām stundām ,kurpretim kontinentā tiem pievērš daudz lielāku uzmanību."

Šķiet, ar līdzīga rakstura pretsūdzēm varētu nākt arī izslāpušie gari.

☆

Starp 150 zvanītājiem Līdsas policijai bija arī kāds tēvs. Kas bija noraizējies par savu dēlu, jo lielās miglas dēļ tas, šķiet, bija nomaldījies un nespēja nokļūt mājās. „Cik vecs tad ir jūsu zēns?" — jautāja policijas uzraugs. „58 g. vecs" — sekoja zvanītāja atbilde.

☆

Un beidzot kāda lasītā patiesība, kas patiesa visapkārt zemes lodei:

„Vai ir kādas zāles pret neierašanos darbā?"

„Jā gan, — algas diena!"

ALA's KULTŪRAS . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

biroja stipendiju komisijai, adresējot lūgumu: American Latvian Association, Inc., Suite 803-7, Edmonds Bldg. 917, 15th Street, N. W., Washington 5, D. C., U.S.A. Priekšlikumus par stipendiju piešķiršanu var iesniegt arī organizācijas un to pārstāvji. Stipendijas var pieprasīt arī citu zemju (piem. Rietumvācijas) studējošie latvieši. Lūgumiem un priekšlikumiem pievienojami dzīves apraksti līdz ar apliecinājumiem par studiju gaitu un sekām. Lūgumi iesūtāmi līdz 1963. gada 1. februārim.

ALA's Kultūras biroja stipendiju komisija.

NOTIS —

V. Dārziņa — 200 latviešu tautas dziesmas I-IV a		$ 3.50
" — 200 latviešu tautas dziesmas II d		$ 6.00
" — Sonata No 2	Klavierēm	$ 2.50
" — Treludes	"	$ 2.00
" — Sonatina G	"	$ 2.50
" — Sonatina F	"	$ 2.50
" — Mazās svītas	"	$ 2.50
" — Divas Prelūdes G	"	$ 1.50
" — Tiade de Preludes	"	$ 2.50
" — Trittico Barbaro	"	$ 2.50
" — Suite A	"	$ 2.50
" — Spēlējiet pirkstiņi I-II klavierēm		$ 2.50
" — 25 latviešu tautas dz. vieglā apstrādājumā		$ 1.20
V. Dārziņa Sonāta I		$ 2.50
E. Dārziņa — Melancholiskais valsis — klavierēm		$ 0.70
Jēkabs Poruks — Es dziesmu meklēju I		$ 2.50
Valdemārs Ozoliņš — Sarmotai dvēselei — solo dz.		$ 5.00
A. Jurjāna — Kantāte		$ 2.00
" — Lūgšana un E. Dārziņa Rezignācija		
" — Jel nevaicā		$ 1.20
Arvids Purvs — Zelta Rasa, garīgu dziesmu krājums kopiem		$ 6.00

Dabūjamas

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ,
123 HURON STREET, TORONTO, 2 - B, Ontario.
Lūdzam nošu pasūtinājumiem pa pastu pielikt 10 ¢ pasta izdevumiem.

AMERIKAS BALSIJ JAUNS VADĪTĀJS

Vašingtona (O. A.) Vecā gada beigās Amerikas balss latviešu raidījumu nodaļā mainījās vadītāji. Līdzšinējais nodaļas vaditājs H.Lielnors iecelts par Ziemeļ- un Austrumeiropas nodaļas raidījumu vadītāju, kuŗas pārziņā atrodas: latviešu, lietuviešu, igauņu, armēņu, gruzīnu un ukraiņu valodu raidījumi. Par latviešu raidījumu vadītāju iecelts līdzšinējais raidījumu redaktors E. Freivalds.

H. Lielnors Amerikas balss latviešu raidījumu vadībā atradās kopš raidījumu sākšanās 1951. g., tāpat arī jaunais latviešu nodaļas vadītājs Amerikas balsī strādā kopš tās dibināšanas. Lielnors uz Sav. Valstīm aizbrauca jau 1923. g. un, tātad, ir veclatvietis. Freivalds jau kā spējīgs žurnālists bija pazīstams Latvijā. Viņš sāka strādāt Brīvajā zemē un vēlāk pārgāja uz radiofonu. Arī bēgļu gaitās viņš turpināja žurnālista darbu un kādu laiku Austrijā izdeva Latviešu balsi Austrijā. Izceļojis uz ASV, viņš kādu laiku bija Laika redaktors līdz 1951. g. stājās Amerikas balss darbā.

Amerikas balss ziņas uz Latviju raida pusstundu ilgi, atkārtojot to pašu raidījumu vēl divas reizes. Raidījumus uz īsviļņu raidītāja var dzirdēt arī Eiropā plkst. 12.30 dienā, 13, 16, 19, 31, 41 un 49 metru īsviļņos un plkst. 21 — 31, 41 un 49 m īsviļņos. Paredzēts latviešu raidījumus palielināt un vienā atkārtojuma pusstundā raidīt jaunu programmu. Ja tas īstenosies, tad Amerikas balss raidīs divus latviešu valodas raidījumus dienā.

Bez daļas vaditāja Ev. Freivalda latviešu raidījumus sagatavo redaktora v. i. B. Ābers, I. Karule, A. Lauberts, O. Parnickis, K. Kuzulis, V. Čika, O. Urtāns un Fr. Īgals. Pusi raidījuma laika aizņem ziņas, otra puse komentāriem un reportāžām.

Par spiti traucējumiem, Latvijā Amerikas balsi klausās daudzi, pat komūnistu partijas biedri. Šiem raidījumiem ir [illegible] nozīme, kaut vienā otrā vēstulē Latvijā palicēji ir sūdzējušies, programma stipri amerikāniska. Taču citīgie klausītāji ieguvuši pārskatu par trimdas latviešu dzīvi un panākumiem.

Dziļās sērās paziņojam, ka 1962.
NIKOLAJS
dzimis 19
Ja kādu brāli vest
Uz kapu klusu . . .

GADSKĀRTĒJĀ
PRESES B
Sestdien, 26. janvārī, plks
Columbus zālē Tor
Spēlēs „BLUE BIRD" dej
Vakaru atklās ar Šopēna polonēzi iec
N. SCHWANEBACHA
Speciālizdevums Preses Pile. ● Ce
Boles galds. ● Bufete. ● Little
Puķu meitenes u. t. t. ● V
Deju starpbrīžos ceremoniju meistar
gādās par atjautīgiem priek
Par telpu dekorējumu rūpējas māksl
A. JAUNZEMA izkārt
Iecjas kartes $ 3 no personas iepriekš
veikalā, 802 Bathurst, LE 3-3884, kur
un balles vakarā pie kases n
Laipni lūdz
LPB KANADAS

KAKTI
Velcam visādus transportus ar m
(mebeļu, būvmateriālu u. c.). Ludza
LE 5-6619. 941 Dovere

DĀMU FRIZIERSAL
3 Westmoreland Ave. (Blo
Tel. LE 6-9544, T

SŪTIET UZ LA
NAILONA KA
Pilna garuma, ļoti silts. Vaļēja stil
un lielām pieliekamām aprocēm. S
brūnas stripas „SQUIRR
Mazs ..... US $ 71.40
Vidējs ..... US $ 77.00
Lielš ..... US $ 82.75
„BEAVER LAMB EFFECT"
Mazs ..... US $ 65.60
Vidējs ..... US $ 71.40
Lielš ..... US $ 77.00
Līdz 9 mārc jāpieskaita sūtīšan
Līdz 19 mārc. jāpieskaita $ 8.15
Naudas pārvedumu adresējiet
un līdz ar saņemēja pilnu vārdu un
DV SAINĪŠU NO
123 Huron Stree t, Toronto
Piegāde 4 līdz 6 ned

LATVIJAS
AMERIKĀ
PIEŅEM VISĀDA VE
IESPIEDUMDARBU
● LAULIBU un IESVETIBU IE
● VIZITKARTES,
● DOKUMENTUS BIEDR
● KONCERTU PROGRAM
● SARIKOJUMU BILET
● PLAKATUS, DZIES
● GRĀMATAS un
● VESTULU VEI
u. c.
PASŪTINAJUMUS PIEŅEM
LA BIROJĀ, 123 HURON IE
ONT., CANADA.
Pasūtinājumus lūdzam nodot

AMERIKAS BALSIJ JAUNS VADĪTĀJS

Vašingtona (O. A.) Vecā gada beigās Amerikas balss latviešu raidījumu nodaļā mainījās vaditā ji. Līdzšinējais nodaļas vaditājs H.Lielnors iecelts par Ziemeļ- un Austrumeiropas nodaļas raidījumu vaditāju, kuŗas pārziņā atrodās: latviešu, lietuviešu, igauņu, armēņu, gruzīnu un ukraiņu valodu raidījumi. Par latviešu raidījumu vadītāju iecelts līdzšinējais raidījumu redaktors E. Freivalds.

H. Lielnors Amerikas balss latviešu raidījumu vadībā atradās kopš raidījumu sākšanas 1951. g., tāpat arī jaunais latviešu nodaļas vaditājs Amerikas balsī strādā kopš tās dibināšanas. Lielnors uz Sav. Valstīm aizbrauca jau 1923. g. un, tātad, ir veclatvietis. Freivalds jau kā spējīgs žurnālists bija pazistams Latvijā. Viņš sāka strādāt Brīvajā zemē un vēlāk pārgāja uz radiofonu. Arī bēgļu gaitās viņš turpināja žurnālista darbu un kādu laiku Austrijā izdeva Latviešu balsi Austriiā. Izcelojis uz ASV, viņš kādu laiku bija Laika redaktors līdz 1951. g. stājās Amerikas balss darbā.

Amerikas balss ziņas uz Latviju raida pusstundu ilgi, atkārtojot to pašu raidījumu vēl divas reizes. Raidījumus uz īsviļņu raiditāja var dzirdēt arī Eiropā plkst. 12.30 dienā, 13, 16, 19, 31, 41 un 49 metru īsviļņos un plkst. 21 — 31, 41 un 49 m īsviļņos. Paredzēts latviešu raidījumus palielināt un vienā atkārtojuma pusstundā raidīt jaunu programmu. Ja tas istenosies, tad Amerikas balss raidīs divus latviešu valodas raidījumus dienā.

Bez daļas vaditāja Ev. Freivalda latviešu raidījumus sagatavo redaktora v. i. B. Ābers, I. Karule, A. Lauberts, O. Parnickis, K. Kuzulis, V. Čika, O. Urtein un Fr. Ģals. Pusi raidījuma laika aizņem ziņas, otra puse komentāriem un reportāžām.

Par spiti traucējumiem, Latvijā Amerikas balsi klausās daudzi, pat komūnistu partijas biedri. Šiem raidījumiem ir [illegible] nozīme, kaut vienā otrā vēstulē Latvijā paliecēji ir sūdzēji šies, programma stipri amerikāniska. Taču citīgie klausītāji ieguvuši pārskatu par trimdas latviešu dzīvi un panākumiem.

---

tējā gadījumā rodoties iespaids, it kā apsūdzētais jau būtu atzits par vainīgu, kaut gan tiesa savu spriedumu vēl nebūt nav dev. si. Likums nosaka, ka apsūdzētais tik ilgi ieskatāms par nevainīgu, kamēr viņa vaina nav pierādīta.

„Vai esat kādreiz bijis [illegible] 10 minūtes pirms plkst. 2 dienā?" — jautā kāds lasītājs un žēlojas, ka divās no autokluba ieteiktās viesnīcās pusdienu izsniegšana jau izbeigta plkst. 1.30, bet k dē trešā pateikts, ka pēc plkst 1 45 nekas vairs nav dabūjams. „Kādas vienkāršas maltītes pagatavošana nebūtu nemaz prasīt sī lielu piepūli," saka protestētājs, un vēl piebilst: „jāsecina, ka mūsu vēderiem šinī zemē jāpiemērojas zināmām noteiktām stundām ,kurpretim kontinentā tiem pievērš daudz lielāku uzmanību."

Šķiet, ar līdzīga rakstura prasību varētu nākt arī izsalkuši garī.

*

Starp 150 zvanītājiem Lidzas policijai bija arī kāds tēvs, kas bija noraizējies par savu dēlu, jo lielās miglas dēļ tas, šķiet, bija nomaldījies un nespēja atkļūt mājās. „Cik vecs tad ir jūsu zēns?" — jautāja policijas uzraugs. „58 g. vecs" — sekoja zvanītāja atbilde.

*

Un beidzot kāda lasītā patiesība, kas patiesa visapkārt zemes lodei:

„Vai ir kādas zāles pret neierašanos darbā?"

„Jā gan, — algas diena!"

ALA's KULTŪRAS . . .

Pārnesums no 3. lpp.)

biroja stipendiju komisijai, adresējot lūgumu: American Latvian Association, Inc., Suite 803 -7, Edmonds Bldg. 917, 15th Street, N. W., Washington 5, D. C., U.S.A. Priekšlikumus par stipendiju piešķiršanu var iesniegt arī organizācijas un to pārstāvji. Stipendijas var pieprasīt arī citu zemju (piem. Rietumvācijas) studējošie latvieši. Lūgumiem un priekšlikumiem pievienojami dzīves apraksti līdz ar apliecinājumiem par studiju gaitu un sekām. Lūgumi iesūtāmi līdz 1963. gada 1. februārim.

ALA's Kultūras biroja stipendiju komisija.

Dziļās sērās paziņojam, ka 1962. gada 23. decembrī Ludvigsburgā, Vācijā, miris mūsu

FILISTRS

NIKOLAJS MIKLAŠEVICS

dzimis 1902. gada 14. septembrī.

Ja kādu brāli vest
Uz kapu klusu . . .

Korporācija LATVIA.

FRANK VASS
B.A.
ADVOKĀTS - NOTĀRS
263 College ielā, Toronto,
(pie Spadina Ave.)
Tel. WA 2-6112, 2-6111

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE St., Toronto
WA 1-3924.

Pēc ilgas un grūtas slimības 1962. g. 22. decembrī mūžīgā miegā aizmiga mūsu mīļā māsica un tante

ALVĪNE ERHARDS

dzimusi 1882. gada 20. aprilī Ainažos. Apglabāta Ziemsvētku dienā Rīgā, Meža kapos.

Viņu mīļā piemiņā paturēs

DOMBROVSKU un GRĪNFELDU ĢIMENES.

GADSKĀRTĒJĀ

PRESES BALLE

Sestdien, 26. janvārī, plkst. 8 vakarā
Columbus zālē Toronto.

Spēlēs „BLUE BIRD" deju orķestris.

Vakaru atklās ar Šopēna polonēzi iecienītā deju skolotāja N. SCHWANEBACHA vadībā.

Speciālizdevums Preses Pīle. ● Ceptās pīles izloze. ● Boles galds. ● Bufete. ● Little Riga delikatešu galds. Puķu meitenes u. t. t. ● Vakara tērpi.

Deju starpbrīžos ceremoniju meistars JURIS DZEGUZE gādās par atjautīgiem priekšnesumiem.

Par telpu dekorējumu rūpējas mākslinieku biedrība Latvis A. JAUNZEMA izkārtojumā.

Ieejas kartes $ 3 no personas iepriekšpārdošanā Lotus puķu veikalā, 802 Bathurst, LE 3-3884, kur pieteicami arī galdiņi, un balles vakarā pie kases no plkst. 7.30.

Laipni lūdz

LPB KANADAS KOPAS VALDE.

KAKTIŅŠ

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laika

LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

DĀMU FRIZIERSALONS VENTA'
3 Westmoreland Ave. (Bloor - Dovercourt),
Tel. LE 6-9544, Toronto.

SŪTIET UZ LATVIJU

NAILONA KAŽOKUS

Pilna garuma, ļoti silts. Vaļēja stila ar lielu apaļu apkakli un lielām pieliekamām aprocēm. Satina odere. Pelēkas vai brūnas strīpas „SQUIRREL EFFECT".

Mazs	US	$ 71.40	svars 4 mārc.
Vidējs	US	$ 77.00	svars 4 mārc. 4 unc.
Liels	US	$ 82.75	svars 4 mārc. 12 unc.

„BEAVER LAMB EFFECT"

Mazs	US	$ 65.60	svars 4 mārc.
Vidējs	US	$ 71.40	svars 4 mārc. 4 unc.
Liels	US	$ 77.00	svars 4 mārc. 12 unc.

Līdz 9 mārc jāpieskaita sūtīšanas izdevumi $ 6.85.
Līdz 19 mārc. jāpieskaita $ 8.15

Naudas pārvedumu adresējiet „DAUGAVAS VANAGI" un līdz ar saņēmēja pilnu vārdu un adresi sūtiet

DV SAIMNIEKU NODAĻAI,
123 Huron Street, Toronto 2 - B, Ont., Canada.
Piegāde 4 līdz 6 nedēļu laikā.

LATVIJAS AMERIKĀ

MODERNĀ
SPIESTUVE
TORONTO

PIEŅEM VISADA VEIDA IESPIEDUMDARBU PASŪTINĀJUMUS:

● LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES.
● VIZĪTKARTES.
● DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM.
● KONCERTU PROGRAMMAS.
● SARĪKOJUMU BILETES.
● PLAKĀTUS. DZIESMU LAPIŅAS.
● GRĀMATAS un ŽURNĀLUS.
● VĒSTUĻU VEIDLAPAS. APLOKSNES u. c.

PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM

LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, TORONTO, 2-B, ONT., CANADA. TEL. EM 8-0792

Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus

SASALUŠĀ DRAUDZĪBA

(VĒSTULE NO ANGLIJAS)

(A. P.) Šķiet, ka nav visai aprātīgi aukstā ziemas laikā pieskarties tematam, kam sakars ar salu, bet uz to mani pamudināja kādā laikrakstā ievietotais raksts, kas ļoti interesanti un objektīvi izstirzāja šīs zemes patiesību, ka jo lielāks āra sals, jo vietējo iedzīvotāju sirdis vairāk atkūst draudzībā ne vien pret [illegible], bet arī citiem līdzcilvēkiem.

[illegible] protams, pārsteidz, ja [illegible] kādus 8—10 Celsija gradus [illegible] pulles šeit dažkārt sauc par Sibirijas aukstumu, jo esam sazīmtenē piedzīvojuši daudz bargākas zemas, priecājušies par sniega bagātību, kamanu jautriem zvārgulīšiem, dabas krāšņumu zem baltās segas un ziemas sporta iespējām.

Kad rakstu šīs rindas (un ir jau turpat janvāra vidus), sals te jau ilgst un sniegputeņi plosās no pašiem Ziemsvētkiem un tas ir „kas nepiedzīvots". Sala un sniega dēļ izjuku ši daudzi sporta pasākumi, nācies pārtraukt jau iesāktās vai atlikt uz vēlāku laiku desmitiem futbola sacīkšu, izmest no galvas jebkādu domu par zirgu skriešanas sacīkstēm, samierināties ar auto un vilcienu kavēšanos, auto mašīnu iestrēgšanu sniega kupenās u. c. likstām. Ir piedzīvotas arī dažādas lielākas traģēdijas, kad cilvēki, pārsteigti no negaisa izolētās vietās, atrasti vai nu nosaluši, vai smagi apsaldējušies un tāpēc, varbūt, liekas divaini, ka šajā bargumā, kur nespēj atkust ne sniegi, nedz ledi, tomēr atkūst cilvēku sirdis.

„Tas jau laikam ir britu raksturā — ja pārdzīvojumi lielāki, pārbaudījumu brīži, sirdis un prāti top atsaucīgāki, možāki un dzīvāki. Jo sevišķi spilgti tas izpaudies lielos vēsturiskos brīžos." Pašreizējā dabas spēts nes siržu atkusni, — laudis zudusi parastā noslēgtība un atturība, saīgums. Aukstumam pieņemoties, attieksmes kļuvušas siltākas ,sirsnīgākas, kad, piem., cilvēki, kas nekad agrāk viens otru nav pat pazinuši, ieaicina uz tasīti „nacionāla dzēriena" — tējas, un kaimiņi, kas visu laiku biūši ļoti rezervē tirot savu namu ietves no sniega, arī pēkšņi salauž šo attur bas ledu.

„Nelaime tikai tā, ka tāpat kā reiz nāks atkusnis, tā arī šī pēkšņā sirsnība netu pināsies mūžīgi," piezīmē raksta autors un konstatē, ka līdz ar atkusni britī atkal atkāpsies savā noslēgtības čaulā.

Bet neskumsim par to, par šo mūsu kaimiņu atjaunoto ielīšanu savos gliemežu vākos, jo ir lielas izredzes uz siltāku attieksmju atgriešanos nākamajā gadā un vēl septiņos tam sekojošos, jo šīs zemes Barlotiji pareģo aukstas ziemas vismaz astoņiem nākamiem gadiem. Dzīvosim, redzēsim.

*

„Vai esam atkal atgriezušies atpakaļ pagānu laikos?" — jautā kāda lasītāja laikrakstam pie-sūtītā vēstulē: „Es pārnācu mājās, atsēdos atpūsties un ieslēdzu televīziju, un tieši šajā pievakares stundā, kad raidījumos raugās arī miljoniem bērnu, neiepriecinoša neredzēju, — tikai iedauzītus galvas kausus, šaušanas skatus un bezgala daudz lūku; un viss tas zem laika kavēkļa vai uzjautrinājuma maskas. Arī vēlākā vakara stundā aina nebija labāka, — es vērsos revolveŗu stobros un asinīm aptraipītos dunčos. Vai tāpēc brīnums, ka māgas brūces vairojas un aptiekās strauji pieaudzis pieprasījums pēc miega zālēm?!"

Nedomāju, ka še tēlotās ainas ir sevišķi pārspīlētas un ka tās būtu raksturīgas vienīgi šīs televīzijas raidījumiem. Ir taču nācies lasīt par līdzīgām sūdzībām arī citu zemju laikrakstos, un nedomāju, ka arī Kanada šajā ziņā būs kāds izņēmums. Nav tāpēc nekāds brīnums, ka vēstules rakstītāja pielīdzina še aprakstītos TV raidījumus pagānu laiku izrādēm, kad kristīgos izmeta cirkus arēnā par barību plēsīgiem zvēriem.

Varam jau no šausminošo ainu skatīšanās atturēties un nelaut skatīties arī tiem, kam šāda veida laika kavēklis par labu nenāk, bet mēs arī zinām, ka aizliegtie augļi ir saldi, un ne vienmēr mums būs iespēja izsekot visām bērnu gaitām. Nav noliedzams, ka redzētie asinainie skati paliks jauniešu atmiņā uz visiem laikiem, un ne viens vien no viņiem šo skatu ietekmē nonāks vai arī jau ir nonācis uz slidena ceļa. Nevajadzētu aizmirst, ka mēs taču dzīvojam 1963. gadā, un tāpēc mums vajadzētu būt daudz gudrākiem pieredzē un raidījumu izvēlē par tālo pagānu laiku teātŗu režisoriem, bet piedzīvojumi, diemžēl, liecina, ka daudz gudrāki par viņiem tomēr neesam.

Tautas balss ir Dieva balss un ne vienreiz vien jau tā panākusi, ka daža nevēlamība vai jaunums vai tā vairotājs novērsti. Varbūt šo balsi, skaļāk paceltu un stiprāk paustu, sadzirdēs arī tie, kas pagaidām to vēl ignorē.

Mrs FORNTER
LAIMES ZĪLĒTĀJA

zīlē no rokas un kārtīm, stāsta par pagātni un tagadni. Atbild uz visiem jautājumiem un palīdz visās problēmās.

Bez maksas — mazs ziedojums, ja esat apmierināti.

Pieņem no plkst. 9 r. līdz 9 v.

2978 Danforth Ave.
694-7330, Toronto.

LAIMES ZĪLĒTĀJA

zīlē no rokas un kārtīm, stāsta par pagātni un tagadni. Atbild uz visiem jautājumiem un palīdz visās problēmās.

Bez maksas — mazs ziedojums tiek pieņemts, ja esat apmierināti

Pieņem no plkst. 9 r. līdz 9 v.

Zvaniet 921-4038,
36 Cecil Street, Toronto.

MEKLĒJU

2-3 ISTABU DZĪVOKLI

(daļu) ar virtuvi St. Clair - Eglinton - Bathurst — Mt. Pleasant rajonā.

Zvanīt p. plkst. 6 vak. Vasariņai — WA 2-5735, Toronto.

IZĪRĒJAMA ISTABA ar GARĀŽU.
Zvanīt 536-1506,
Toronto.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.
Tel. LE 4-1403

MŪSU LAIKRAKSTA atsevišķi numuri dabūjami Toronto latviešu veikalos.

Pieprasiet bezmaksas paraugnumurus — Tel. EM 8-0792, Toronto.

Atkal iznāgis Austras Andersones - Plampes Dziesmu un rotaļu krājums skolām

AUGSIM LATVIJAI

Pasūtināms 494 Sammon Ave., Toronto 6, Ont., Canada. Grāmatnīcām atlaide.

Dr. ROMAN PNEWSKY

Ilggadīga prakse ārstniecās Vācijā, Polijā un Šveicē.
Speciālists iekšķigās, sieviešu un venerisķās slimībās.
3537 PARK AVE., MONTREAL, P.Q., tel. VI 5-7623, Montreal.
Runā vaciski un krieviski. Pieņem no pl. 8—9 vakarā.

DAŽĀDAS KRĀSU FILMAS

ATTĪSTĪŠANAI UN APSAIMAI

ĀTRA UN PIRMKLASĪGA APKALPOŠANA DAŽĀDOS LIELUMOS

PIEŅEM:

DV. GRĀMATNICA. 123 HURON ST., TORONTO 2-B.

Darba laiks no pl. 9—6, sestdienās no pl. 9—1 dienā.

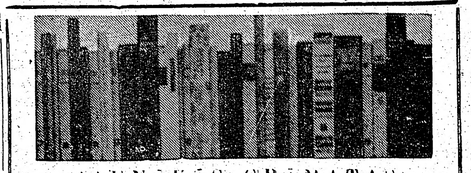

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

A. Gailīte — CEĻINIECE	$ 4.20
Anšl. Eglītis — PANSIJA PILĪ — atmiņu romāns	$ 5.00
A. Dziļums — ZEME DZĪVO — romāns	$ 4.50
V. Kārkliņš — ROMANTISKI IEMESLI — romāns	$ 4.50
J. Veselis — BLĀZMAS STAIGĀTĀJI	$ 3.80
G. Zariņš — CEĻŠ UZ PASAULES GALU — noveles	$ 3.50
M. Barvika — ZIEMASSVĒTKU PASAKAS	$ 2.80
A-A. Milns — Lāčiša Pū briniškīgie piedzīvojumi	$ 2.80
S. Cveigs — DEGOSAIS NOSLĒPUMS — noveles	$ 3.60
H. grāfs von Lendorfs — AUSTRUMPRŪSIJAS DIENAS GRĀMATA	$ 3.60
A. Silgailis — LATVIEŠU LEĢIONS	$ 8.80
A. Dziļums — ZEME DZĪVO — romāns	$ 4.50
I. Gubiņa — PAR SAPŅIEM NEMAKSĀ — noveles	$ 3.80
V. Mobergs — VĒSTĪJUMS NAKTĪ — romāns	$ 4.00
A. Niedra — TAS TRAKAIS KAVALIEŖU GADS, rom.	$ 5.00
LATVIEŠU TAUTAS TEIKAS UN PASAKAS	$ 7.80
J. Street — RITDIENAS PLAUJA — romāns	$ 5.20
Ed. Avota, LATVIEŠU VALODAS PRAKTISKIE VINGRINĀJUMI	$ 1.00
N. Lečmanis — ZVAIGZNE LOGĀ — dzejoļi	$ 1.50
E. Dunsdorfs — LATVIJAS VĒSTURE — 1600 - 1710	$ 12.50
A. Johansons — VĒJU MEZGLI — esejas	$ 2.80
A. Daugule — SADEDZINĀTIE TILTI — romāns	$ 3.00
A. Čika un A. Šmits — — SPORTA SMAIDS — atmiņas	$ 3.00
T. Zeltiņa redakcijā — DZEJAS UN SEJAS — antoloģ.	$ 7.50
J. S. Turģenevs — DŪMI — romāns	$ 3.85
Guntis Zariņš — VARONĪBAS AUGSTĀ DZIESMA — stāsti	$ 3.80
Ilze Šķipsna — VĒJA STABULES — stāsti	$ 3.80
Dr. D. Biskaps — DZĪVES VĒJOS — ārsta dzīves un darba atmiņas	$ 5.50
TILTS Nr. 42./43 — žurnāls	$ 2.00
TILTS Nr. 44./45. — žurnāls	$ 2.00
TILTS 46/47. — žurnāls	$2.00
TILTS 48./49. — žurnāls.	$ 2.00
LATVJU ZELTENE — rokdarbu žurnāls Nr. 41	$ 1.00
LATVJU ZELTENE — rokdarbu žurnāls Nr. 42	$ 1.00
Irma Grebzde — KALNI KAPT DEBESIS — noveles	$ 3.60
Marg. Kovaļevska — POSTA PUĶE — romāns	$ 4.00
F. E. Tamsāre — VELNS AR VILTOTU PASI — romāns	$ 3.40
V. Kārkliņš — VAKARA ZVAIGZNES — romāns	$ 4.80
Francis Molnārs — PĀVILIELAS ZĒNI — jaunatnes romāns	$ 3.00
V. Krāslavietis — AR LAIKA DEGLI — dzejoļi	$ 3.00
S. Lazdiņa — SADEGUSIE SPARNI, II daļa — romāns	$ 3.90
E. Dārziņš — PAVASARA STRAUMES — dienas grām.	$ 3.50
Andr. Eglītis — LĀSTS — dzejoļi	$ 4.25
LATVIJAS ATBRĪVOŠANAS KARA VĒSTURE, II d.	$ 8.00
K. Kurbads — SILU SALKAS — dzejoļi	$ 2.80
A. Irbe — MUMS NAV SVĒTVAKARU — noveles	$ 3.20
E. Čirikova — TRIMDA — II daļa, romāns	$ 5.00
E. Čirikova — JAUNĪBA — I daļa, romāns	$ 4.50
E. Čirikova — ATGRIEŠANĀS — III daļa, romāns	$ 5.00
A. Brigadere — DRĀMA un NOVELES	$ 4.00

123 Huron Street, Toronto 2-B, Ont., Canada.
DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ,
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi:

Adrese: .....

Mr., Mrs., Miss .....

Pievienoju Money Order, čeku vai skaidrā naudā $ .... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai (Nevajadzīgo svītrot).

Paraksts .....

Abonēšanas maksa: $ 1.50 par 1 mēn., $ 4.50 par 3 mēn., $ 8.50 par 6 mēn., $ 16.00 par gadu.

SAV. VALSTĪS sazināties ar:

A. Lāci, 101 Brighthwater Court, Brooklyn 35, N.Y.
J. Lāci, 611 Argyle Rd., Brooklyn 30, N. Y.
V. Zuti, 32 Dayton St., Newark 14, N. J.
A. Libleti, 2528 W Becher St., Milwaukee 15, Wisc
J. Ezergaili, 12102 Miles Ave., Cleveland 5, Ohio.
V. Hermani - Daly, 368 Heine St., Elgin, Ill.
A. Ozoliņu, 1643 N. Orchard St., Chicago 14, Ill.
V. Miķelsonu, 426 N Prairie Ave., Kalamazoo, Mich
V. Zirniti, 138 Barklay N. E., Grand Rapids, Mich
V. Irbi. 87 Ellwood St., New York 40, N. Y.

KANADĀ:

J. Gailīti, 12 Green Meadow Rd., Hamilton, Ont
H. Grebli, 85 Maple St., St. Catharines, Ont.
J. Liģeri, 2325 Dunn St., Niagara Falls, Ont
R. Epneri, 59 Langarth St. E., London, Ont.
J. Roni, 57 David St., Brampton, Ont.,
M. Kiviti, 236 First Ave., Ottawa, Ont.

ANGLIJĀ:

DVF Grāmatnīcu, [illegible]eensborough Terrace, Leeds
J Turciņu, 64 Sholebroke Ave., Leeds.

ZVIEDRIJĀ:

DV Stokholmas nodaļa P. O. 220, Stockholm

✝

Mūsu mīļais tēvocis un krusttēvs, Naukšēnu Skuju māju saimnieks

GERHARDS BROŽE

miris 1962. gada 31. decembrī Rīgā, pēc ilgas slimošanas.

Irbes ģimene Ņujorkā.

SPORTS

Visu sporta nodaļai domāto informāciju lūgums sūtīt šīs nodaļas red. Ž. Zentiņam, 46 Lynd Ave., Toronto 3, Ont. Tālrunis LE 5-1470.

BASKETBOLS KANADĀ

TORONTO LATVIEŠU SPORTA KLUBS UZVAR KODAK VIENĪBU AR 80:70. TIMMERMANIS IEGŪST 40 PUNKTUS.

Toronto Metro basketbola līgā šogad ļoti labi veicas Toronto latviešu sporta kluba vienībai, kas abās pēdējās spēlēs izcīnīja uzvaru, pieveicot Toronto policijas un Kodak vienības. TLSK uzvarēja Policijas vienību ar 72:54. Daudz smagāk par uzvaru bija jācīnās ar Kodaku. Kodaks bija veiksmīgāks pirmajā puslaikā un, kaut arī vairākkārt neieguva grozus lieliskās situācijās, tomēr pirmo spēles posmu nobeidza savā labā ar 31:25. Otrā puslaikā latviešu vienība cīnījās daudz labāk, puslaika vidū pārņēma spēles vadību un uzvarēja ar 80:70 punktiem. Lieliski ar iemetieniem veicās Timmermanim, kas ieguva 40 punktus. Komandā vēl spēlēja: V. Prieditis — 17, M. Groskaufmanis — 11, V. Zvanītājs — 6, E. Skujiņš, V. Mazūrs, B Smith un Bruce Smith.

TLSK uzvar DV otro vienību grupā ar 64:38

TLSK otrā spēļu kārtā guva uzvaru pret DV ar rezultātu — 64:38, puslaiks — 23:15.

TLSK spēlēja: G. Ātrēns — 18, J. Grinbergs — 17, A. Kauliņš — 10, G. Ozoliņš — 8, V. Damanis — 9, un E Skujiņš — 2.

DV: J. Bramanis — 11, N. Vītols — 11, V. Innuss — 5, R. Lukovskis — 2 un O Roze.

Pasaules meistarsacīkstes ledus hokejā

Pasaules meistarsacīkstes ledus hokejā šogad būs Zviedrijā no 7. līdz 17. martam. Spēcīgākajā A grupā iedalītas: pašreizējais pasaules meistars Zviedrija, Kanada, ASV, Pad. Savienība, Čehoslovakija, Somija, Austrumvācija,bet 8. vieniba būs Rietumvācija vai Norvēģija, kas 6. martā spēlēs savā starpā par šīm tiesībām. B grupā iedalītas 13 valstu vienības. Kanadu reprezentēs „Smoke Eater" vienība.

Pasaules meistars smagā svarā boksā — Sonny Liston cīnīsies aprīlī ar Floyd Pattersonu?

Bijušais pasaules meistars boksā — Floyd Pattersons vēlas panākt revanšu pret Sonny Listonu un, balstoties uz iepriekšējās cīņas noteikumiem, kur viņam it kā paredzēta otrreizēja cīņa ar jauno meistaru, paspēj sajaukt laiku. Tā vien liekas, ka Listonu vairāk interesē tikties ar zviedru Johansenu; šī cīņa ienestu vairāk naudas. Speciālisti domā, ka cīņa pret Pattersonu būtu financiālā ziņā pavisam mazsolīša.

PA MŪŽA GADU KAPNĒM

Š. g. 2. janvārī uz 70 mūža gadiem atskatījās karavīrs un audzinātājs LKOK Rūdolfs Vēliņš. Jubilārs ir piebaldzēns, dzimis 1893. g. 2. janvārī lauksaimnieka ģimenē Alauksta krastā. Apmeklējis un beidzis Vecpiebalgas draudzes skolu un mācījies Valmieras skolotāju seminārā, kur staro citiem toreiz par mācības spēku darbojies tagadējais archibīskaps prof. Dr. K. Kundziņš. Nodomus iegūt tiesības strādāt vidusskolā audzinātāja darbu izjaucis pirmais pasaules karš. Beidzis Pēterhofas karaskolu un kara laikā sasniedzis kapteiņa dienesta pakāpi. Latvijas tapšanas sākumā darbojies Veckalniņa Zaļajos partizānos, vēlāk Cēsu rotā, 2. Ventspils pulka sastāvā piedalījies cīņās pret lielinieku Latvānu sektorā, Lubānas ezera iecirknī, Rēzeknes ieņemšanā un citur. Lāčplēša kara ordenis piešķirts par varonību, pārraujot ar savu vienību stipri nocietinātās lielinieku pozicijas Graverišku rajonā 1920. g. 6. janvārī, un ordeni R. Vēliņam 1921. g. Vienības laukumā Rīgā pasniedzis pirmais valsts prezidents Jānis Čakste. Līdz 1934. g. bijis 2. Ventspils kājnieku pulkā, pēc kam pārcelts uz 8. Daugavpils kājnieku pulku, kur sasniedzis pulkveža dienesta pakāpi. Vācu okupācijas laikā strādājis par skolotāju Vecpiebalgā un turpinājis audzinātāja darbu arī trimdas posmā Vācijā. Sav. Valstīs jubilārs darbojies daudzās latviešu organizācijās. Gavilnieks jau kopš dažiem gadiem pensionējies, kopā ar dzīvesbiedri dzīvo pašu iepirktajā mājā.

V. Z.

Veiksmīgs Jaunā gada sākums. Sv. Katarīnes vanadžu rīkotā Jaunā gada sagaidīšanas balle Prudoma dārzu centra hotelī bija pulcinājusi pilnu zāli apmeklētāju un izdevās daudz labāk nekā rīkotājas bija cerējušas. Skaistu sienas dekorējumu zālē bija zīmējis Sv. Katarīnes dekorātors Imans Ķipis. Vakara galveno laimestu — Elm. Damberga glezni laimēja torontietis Juris Tuchts. Sv. Katarīnes vanadzes savas pr-ces Silvijas Kļāsones vadībā ievadīja Jaungadu ļoti veiksmīgi ar prāvu atlikumu trūkumcietējiem un aprūpes darbam. Uzņēmumā vadīja kara rīkotājas. 1. rindā no kreisās: Freimane, Albertiņa un Pavlova. 2. r. no kr.: Andersone, Viksne, Gutfriče, Krasovska, Liģere, Vasariņa, Masīte un kopas pr-ce S. Kļāsone.

J. Liģera uzņ.

MONTREĀLAS LATVIEŠU BIEDRĪBA GAVILNIECE

4. janvārī pagāja 15 gadu, kopš darbojas Montreālas latviešu biedrība. Šo gadījumu jubilāre atzīmē ar vairākiem vērtīgiem sarīkojumiem.

18. janvārī, plkst. 9 vakarā notiks diskusiju vakars, ar temu Mūsu sabiedriskās dzīves problēmas. Aicināti piedalīties visi vietējo latviešu organizāciju un draudžu vaditāji.

19. janvārī, plkst. 1 dienā bērnu un jaunatnes pēcpusdiena. Plkst. 3 tēlotājas, lietiškās mākslas un filatelijas skates atklāšana. Plkst. 8 vakarā svētku saviesīgs vakars, koncerts un balle.

20. janvārī, plkst. 11 Jāņa Jaunsudrabiņa rīts ar Veltas Tomas, Almas Mačas, L. Zandberga un vietējās jaunatnes piedalīšanos. Pēcpusdienā pateicības dievkalpojumi visās draudzēs.

Visos jubilejas sarīkojumos LNAK pārstāvēs valdes priekšsēdis Jānis Niedra.

SAVIENOTĀS VALSTIS

LOSANDŽELOSA, Kal.

● Ziemsvētki Losandželosā bija saulaini un silti. Bija nozudusi t. s. „smoga" jeb smacenis, un cieminī no citām valstīm priecājās par dzidro gaisu. Pašiem losandželosiešiem gan labāk būtu paticis lietus, kas nav bijis kopš aprīļa mēneša.

● Jaukō svētku noskaņu daudzās ģimenēs izjauca nāve, aizsaukdama mūžībā tuviniekus un draugus.

Pirms svētkiem māc. E. Caune izvadīja pēdējā gaitā 74 g. v., agrāko Baldones saimnieci Annu Bišu, dz. Auniņš. Pēdējā ilgāku laiku bija dzīvojusi Ņujorkā. Uz Kaliforniju viņa pārcēlās kopā ar mazmeitu Zintu Ziemeli, kam skatuves vārds Cindy Lindt. Pēdējā ir 1962. g. Hollivudas preses karaliene un viena no oficiālajām debitantēm. Karjeru uz īsu laiku gan pārtrauca laulības ar aktieri Lee Sandu un meitiņas Lizas piedzimšana, bet vecmāmiņa varēja slēgt acis uz mūžu, redzot savus pēcnācējus ceturtā augumā. Nelaikie mira ar sirds kompliācijām. Pēc viņas sēro tuvinieki — aktrise dzedātāja, nelaikes vienīgā meita Alise Ziemele - Eriksone ar vīru Ilmaru un draugi tuvumā un tālumā.

● Dienu vēlāk māc. E. Caune izvadīja pēdējā dusā ūdens ceļu ieženieri, 75 g. v. Ričardu Lāci. Pēdējais, dzimis kā Alūksnes tirgotāja dēls, beidzis ģimnaziju Tērbatā un universitāti Pēterpilī; strādājis atbildīgos amatos Vladivostokā. Neatkarīgajā Latvijā darbojies Dzelzceļu virsvaldē un vadījis Kokneses kieģeļu cepli. Nelaikis atstāja dzīvesbiedri Helēnu un svaini fiziķi Ati Ciri Viskonsinā. Tālumā tēvu piemin dēli.

● Dažas dienas vēlāk vīru zaudēja pianiste - paidagoģe Olga Reichenava - Lakina, kas bija precējusies ar amerikāni Robertu Lakinu Pēdējais, kaut latviešu valodu neprazdams, bija bieži redzams pavadot savu laulāto draudzeni latviešu dievkalpojumos Dienvidkalifornijas draudzē un latviešu sarīkojumos. Nelaikis bija 59 g. v.

● Svētku laikā Dienvidkalifornijas draudzes mācītājs E. Caune salaulāja restorāna īpašnieku Gunaru Franci ar Luliju Bukalderi.

● Dievkalpojumi svētkos bija labi apmeklēti. Svētku vakarā baznīcā pietrūka vietu. Labi apmeklētas bija arī dažādās organizāciju eglītes. Pēdējā notika 6. janvārī Internacionālā institūtā. To rīkoja Studenšu korporāciju kopa. Svētrunu teica māc. E. Caune. Viesus uzrunāja SIKIK! seniore Tamāra Ozoliņa. Bija „ļoti ieinteresu teātris" Maijas Cukures vadībā.

● Dienvidkalifornijas latviešu biedrības rīkotā Jaungada balle rožu pilsētā Pasadenā pulcināja rekorda apmeklētāju skaitu un devo ļoti labu atlikumu.

● Pie Dienvidkalifornijas latviešu biedrības nodibinājies profesionāļu teātris, kas saucas Rietumu krasta ceļojošais teātris režisora Vilja Lapenieka vadībā; pēdējais turpmāk darbosies arī kā aktieris. Viriešu lomas bez Andra Tipāna spēlēs arī Māris Ubāns, teātru fakultātes profesors Pasadenas universitātē. Uzsākti pirmās lugas mēģinājumi. Jācer, ka šo izrādi ar laiku redzēs arī austrumu krastā.

LINKOLNA

● DV apvienības Linkolnā gadskārtējā biedru sapulce svētdien, 20. janvārī, plkst. 1,30 p. p. YM CA's telpās. Valde aicina visus apvienības vanagus un vanadzes piedalīties sapulcē.

● DV rīkotais Jaungada sagaidīšanas vakars Linkolnas viesnīcas zālē bija pulcinājis apvienības biedrus un tautiešus, kas Jauno gadu vēlējās sagaidīt kopīgā DV saimē. Par 1963. g. DV balles karalieni izraudzīja viešņu no Dezmoinas — Marutu Birznieci; tradicionālo Jaungada torti ar šampanieti laimēja A. Zobene. Par dejas mūziku gādāja apvienības deju kapella V. Liniņa vadībā. Vakars norisa labā saskaņā.

● Ziemsvētku ziedojumu akciiā DV apvienība savākusi $ 397,60, par ko valde izsaka sirsnīgu pateicību visiem ziedotājiem.

● Sakarā ar DV organizācijas sienas kalendāra 10 gadu publicēšanu 1964. gadā, apvienības valde lūdz DV apvienības un nodaļu valdes jau laikus piesūtīt DV Linkolnas apvienības rakstura rīgākos darba un dzīves fotouzņēmumus ievietošanai jubilejas izdevumā, kas iznāks paplašinātā veidā. Uzņēmumi piesūtāmi līdz š. g. 1. maijam DV apvienībai Linkolnā, 4335 F. St., Lincoln 10, Nebr. U.S.A.

V. Z.

GRAND RAPIDI (Mič.)

● Daugavas Vanagu apvienības gadskārtējā sapulce notiks 19. janvārī plkst. 7 vakarā 3152 Mc Kee S. W., apvienības locekles R. Bergas mājā. Dienas kārtībā apvienības amatpersonu ziņojumi, budžeta pieņemšana, vēlēšanas un dažādi jautājumi.

● Uldis Pličs beidzis valsts universitāti Lansingā ar bakalaura gradu ķīmijas inženieru zinātnēs.

● 6. janvārī uz 95 mūža gadiem atskatījās vecākā šīs kolonijas tautiete Anna Mūrniece, bet viņas meita Marta Mūrniece uz 65 mūža gadiem Diženā jubilāre ir cesvainiete, jaunības gados bijusi liela dziesmu mīlotāja un sava raibajā mūžā pārlaidusi gan prieka, gan bēdu brīžus. Dzimšanas dienā abas gavilnieces sveica draudzes māc. J. Lazda, skolot. M. Lesniece u. c. draugi un paziņas. Anna Mūrniece Grand Rapidos dzīvo pie savas meitas un znota, baudīdama to sirsnīgo gādību un atbalstu slimības un grūtuma brīžos.

● Latviešu ev. - lut. Vienības draudze š. g. 27. janvārī atzīmēs savu 10 gadu pastāvēšanu. Uz svinībām apsolījies ierasties Amerikas latviešu ev. - lut. draudžu pārvaldes priekšnieks māc. A. Veinbergs, Vidienes angabala garīgās dzīves vadītājs māc. P. Kirsons un latviešu luterānu draudžu mācītāji no Mičigenas.

● Svētdien, 6. janvārī Vienības draudzes baznīcā bija organizēts latviešu veco strēlnieku Ziemsvētku kauju atceres dievkalpojums, kuru vadīja māc. J. Lazda. Pēc dievkalpojuma baznīcas apkšējās telpās notika akts, kurā uzrunu teica strēlnieku kopas priekšnieks A. Eversons, bet vecais strēlnieks Aug. Siliņš pastāstīja interesantus epizodus no strēlnieku dzīves ierakumos kauju pārtraukuma brīžos. Aktu kupliināja jaunais klavierniecks Egils Ozoliņš; Elvīra Brūna deklamēja un nolasīja dažus fragmentus no A. Grīna Dvēseļu putena. Dievkalpojumā un aktā dziedāja vanadžu ansamblis V. Siliņas vadībā.

V. Z.

MUDINĀSIM . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

„Pašu starpā mums jākāpina ideoloģiskā aprūpe, un tajā pašā laikā cieši jāsadarbojas ar pārējiem trimdiniekiem — mūsu likteņa biedriem. Mēs ne brīdi nedrīkstam aizmirst, ka mūsu tēvzeme Latvija atrodas kara stāvoklī ar svešu un varmācīgu spēku. Mums jāmeklē draugi visur, kas varētu runāt mūsu vārdā, un kuru balsi uzklausa brīvā pasaule."

Latviešu jaunatnes aktivitātes ziņā šajā ziņā prāvestam N. Trepšam ir gaišas domas: „Ja vecā paaudze diendienā parādītu, ka ciņa par Latvijas brīvību nav tikai tukša deklarāciia, tad mūsu jaunieši, pat neaicināti, ieslēgsies šajā mums tik svarīgajā nacionālās eksistences uzdevumā. Jaunatnei patīk darbotīes. Mums jādod iespēja, lai jaunā paaudze varētu ar visu sirdsdedzi šo darbu turpināt un novest līdz mūsu iecerētā mērķa īstenošanai. Mūs nekas neskir. Apbrīnosim jaunās paaudzes aktivitāti, mudināsim mūsu dēlus un meitas mērķtiecīgam latviskam darbam, un uzvara būs mūsu pusē."

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Māc. A. Cīrulis, 38 Scarbo[illegible] Toronto, Ont., tel. OX [illegible]
Toronto Sv. Andreja [illegible] Carlton un Jarvis ielu stū[illegible] Wi 4562.

20. janvārī plkst. 3 p. p. dievkalpojums Svētdienas skola.

27. janvārī plkst. 11 dievkalpojums Svētdienas skola.

Mācītājs Ūdris [illegible] Dewson St. Toronto, Ont., tel. LE 6-2[illegible]
Sv. Jāņa draudze Toronto:

20. janvārī plkst. 2 p.p. Trīsvienības baznīcā dievkalpojums. Svētdienas skola Jauniešu grupa.

27. janvārī plkst. 2 p. p. Jāņa baznīcā dievkalpojums. Svētdienas skola. Vecākā konfirmandu grupa.

Māc. R. Kaupe, [illegible] Toronto, Ont., tel. [illegible]

Toronto Vanagu [illegible] ev. lut. [illegible] dievkalpojums [illegible]

27. janvārī plkst. 2,30 p. p. dievkalpojums un svētdienas skola

Bramptonā: 20. janvārī plkst. 1,30 p. p. dievkalpojums Grace United baznīcā.

HAMILTONA

Māc. P. Paulāns

Hamiltonā, Latviešu ev. lut. Krisps draudze, 76 Victoria Ave South.

20. janvārī, plkst. 10.30 dievkalpojums bērniem ar sekojošu svētdienas skolu un plkst. 11 pr. p. dievkalpojums pieaugušiem.

St., Apt. 3, St. Catharine[illegible] tel. [illegible]

[illegible] draudzes [illegible] Trīsvienības [illegible] Oxford un Osborne St. [illegible] Katarīnes latviešu [illegible] draudzes [illegible] 110 Russell Ave.

20. janvārī plkst. 3,30 p. p. dievkalpojums ar dievgaldu; māc. J. Prauliņš.

Pēc dievkalpojuma baznīcas apakšējā zālē draudzes gada sapulce.

Niagara Falls, Ont.: Latviešu ev. lut. draudzes angliķāņu Jāņa baznīca, 580 Portag

3. februārī plkst 2 p.p. dievkalpojums; māc. J. Prauliņš

VANKUVERA

Māc. R Kaupe 1425 W 12th Ave., Vancouver 9, B. C. tel. RE 8-8797. Vankuveras ev. [illegible] latviešu draudze.

27. janvārī plkst. 3 p. p. dievkalpojums Kitsilano baznīcā.

TORONTO LATVIEŠU

Māc. A. Vaitkus, 438 Roncesvalles Ave., Montreal 28, P.Q. Tel. HU 9-3224

Montreālas Latviešu ev. lut. Trīsvienības draudze, [illegible] baznīcā, 4345 Marcil Ave

20. janvārī plkst. 1,30 p. p. dievkalpojums un Svētdienas skola. Pēc dievkalpojuma Jaunatnes pulciņa jaunākās grupas sanāksme.

23. janvārī plkst. 8,00 vakarā Bībeles stunda.

27. janvārī plkst. 1,30 p. p. dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma draudzes gada sapulce.

Māc Viesturs Sēlers, [illegible] Coolbrook Ave., Montreal [illegible] P. Q. Telef. 484-8394.

Sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudzes Montreālā dievkalpojumi notiek Presbiteriāņu baznīcā Hutchison un Viateur ielu stūrī

27. janvārī plkst. 2 p. p. dievkalpojums.

Otavas latviešu ev. - lut. Miera draudze: māc. Edg. Lange 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE 3-3906.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 4 p. p. un trešdienās pl. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās plkst. 8 vakarā — 106 Dorset Road, Scarboro, Stop 19.

PĪRSONS PRASA ATOMIEROČUS KANADAI

(Pārnesums no 1. lpp.)

Sav. Valstu militārie lietotāji ir tā pārliecināti par atomzemūdeņu un Polaris rakešu kaujas spējām, ka uz to gribētu balstīt gandrīz visas Ziemeļatlantijas organizācijas atmaksas spējas. Anglija Polaris plānu jau akceptējusi. Amerikāni dos angliem raķetes, kamēr angli paši gādās par atomzemūdenēm un atomlādiņiem. Viena amerikāņu atomzemūdene, apmācības nolūkiem, Anglijas karaliskai kara flotei tiks nodota jau vistuvākā nākotnē. Anglija paredzējusi būvēt duci šādu zemūdeņu, kas, gan angļu pārraudzītas un apkalpotas, tiks nodotas Ziemeļatlantijas organizācijai. Francijas nostāja šai jautājumā vēl nav pilnīgi skaidra, lai gan prezidents ģen. de Gollam apsolījis ne tikai kā Polaris raketes, bet arī atomzemūdenes. Ja franči šādu piedāvājumu kavējas akceptēt, tad tikai tādēļ, ka Parīze to iztulko kā Vašingtonas mēģinājumu apturēt pašu franču atomieroču attīstības progresu.

ATOMSARUNAS ŅUJORKĀ

Septiņpadsmit valstu atbruņošanās konferences pārtraukuma laikā Ženēvā — darbība tiks atsākta šī gada 12. februārī — Sav. Valstis un Pad. Savienība nolēmušas sarunas turpināt divatā.

Sagaida, ka amerikāņu un krievu sarunās debates koncentrēsies tieši ap atomieroču mēģinājumu pārtraukšanu, visvārējam atbruņošanās jautājumam pieskaroties vienīgi garāmejot. Anglija, kas Ženēvas konferencē kopā ar Pad. Savienību un Sav. Valstīm veido atomieroču mēģinājumu pārtraukšanas apakškomiteju, uz Nujorku savus pārstāvjus nesūtīs. Angļus par sarunu gaitu solījušies informēt amerikāņi.

Spriežot pēc delegāciju sastāva, Pad. Savienība Nujorkas sarunām pieiet ar lielāku nopietnību nekā Sav. Valstis. Kamēr amerikāņus pārstāvēs atbruņošanās aģentūras direktors Fosters, Maskavu reprezentēs Ženēvas konferences delegācijas vadītājs Tsarapkins un jaunais padomju Apvienoto Nāciju sūtnis Fedorenko.

ČOMBE NEGRIB PADOTIES

Apvienoto Nāciju bruņoto spēku vadība ziņo no Kongo, ka Katangas provinces prezidents Čombe aizbēdzis uz raktuvju un spēkstaciju pilsētu Kolveri un nolēmis visiem atlikušiem spēkiem pretoties provinces iesaistīšanai Kongo federācijā.

Kolveri vēl vienmēr atrodas zināmas Čombes žandarmērijas vienības un bejīgu algotņi, kuriem prezidents uzdevis iznīcināt raktuvju mašīnēriju, spēkstacijas un fabrikas. Pašreiz vēl nav zināms, vai Apvienoto Nāciju spēkiem to izdosies aizkavēt, vai ne. Ģenerālsekretāra U Tanta pārstāvji atrodas ceļā uz Kolveri, lai mēģinātu pierunāt prezidentu Čombi atgriezties uz Elizabetvilli. Tomēr jāšaubās, vai prezidents to darīs, jo viņam bailes, ka viņa paša galvaspilsētā viņu nekavējoties apcietinās centrālās valdības policija, apvainojot viņu nodevībā. Bet arī Apvienoto Nāciju pārstāvji pie viņa nebrauc ar palsmas zaru rokā. U Tants deklarējis, ka Čombem izpildot demolicijas draudus, viņš tāpat tiks apcietināts un tiesāts kā sabotieris un kara noziedznieks. Citiem vārdiem, runāt ar Čombi neviens vairs negrib. Anglijas un Beļģijas ieiaukšanās mēģinājumiem un tālāku sarunu brasībām nedz Apvienotās Nācijas, nedz Sav. Valstis vairs neklausa.

CHRUŠČEVS AUSTRUMBERLINĒ

Šī gada 15. janvārī Austrumberlīnē sākās Austrumvācijas komūnistu partijas sestais kongress, ko ievadīja no Maskavas atbraukušais Hruščevs.

Cik var spriest no kongresa sākuma brīžiem, tas tiks veltīts Pad. Savienības un komūnistu Ķīnas naidam un Vācijas nākotnei.

Ar Hruščeva un Pekingas delegācijas klātieni vācu komūnistu kongress pieņem daudz svarīgāku nokrāsu nekā sākumā domāts. Vispirms, ķīniešu acu priekšā Hruščevs nolēmis nozvērināt visus savus Austrumeiropas satelītus mūžīgai uzticībai Maskavai. Otrkārt, Austrumvācijai ar atsevišķo miera līgumu būs vēl jāpagaida. Spiediens par sabiedroto izvākšanos no Rietumberlīnes tiks mazināts, lai, kā to saka Hruščevs, radītu piemērotu atmosfairu vispārējās Vācijas problēmas atrisināšanai resp. sarunām ar Rietumu lielvalstīm.

INDIJAS UN KOMŪNISTU ĶĪNAS ROBEŽSARUNAS VĒL TĀLU

Pēc 21. janvāra, kad darbību atsāks Indijas parlaments, tam būs jāizšķir viens no visnopietnākiem jautājumiem neatkarīgās Indijas pastāvēšanas vēsturē.

Nedēļas nogalē noskaidrojās, ka komūnistu Ķīna, beigu beigās, tomēr nepiekrīt Indijas robežsarunu noteikumiem. Komūnistiem tāpat nav bijis izdevīgi akceptēt sešu Āzijas un Āfrikas valstu — Ceilonas, Indonēzijas, Apvienotās Arabu Republikas, Gānas, Burmas un Kambodžas — priekšlikumus.

Spriežot pēc līdzšinējās Indijas parlamenta nostājas — atbrīvot katru nēdu komūnistu Ķīnas okupētās zemes — var sagaidīt, ka parlaments noraidīs robežsarunas ar Pekingu uz pēdējās noteikumiem.

Saspīlējums starp Indiju un komūnistu Ķīnu atkal strauji pieaug. Kamēr Nēru uztraucas par komūnistu spēku koncentrēšanu Tibetā, Pekinga savukārt kliedz par indiešu robežnārkāpumiem un gatavošanos agresijai. Līdz ar pavasara iestāšanos kara darbības atsāksšana abu milžu starpā ir ļoti iespējama varbūtība.

ALA's . . .

(Pārnesums no 5. lpp.)

apgabalos esošās latviešu kolonijas, organizācijas, draudzes un kopas var par saviem delegātiem izraudzīt kongresa vietai tuvāk esošo organizāciju vai draudžu locekļus u. t. t., dodot viņiem pilnvaras un instrukcijas par darbību kongresā. Tādējādi ir nodrošināta plaša ASV latviešu pārstāvība kongresā, ja vien pienācīgi tiek izmantotas šīs tiesības un ja paši latvieši uz vietām ir aktīvi. Viss atkarājas no vietējo latviešu un to organizāciju vaditāju interesēm un aktivitātes. Nepielaidīsim stāvokli, kas novērots dažreiz iepriekšējos gados, ka dažu organizāciju vaditāji nebija parūpējušies laikus par biedru karšu izplatīšanu un delegātu izraudzīšanu uz kongresu, par kādiem gadījumiem ALA's sekretariātam jāprojām bija ienākušas dažu aktīvāku biedru sūdzības. Saskaņā ar ALA's statūtiem balss tiesības bauda tie delegāti kongresā, kas statūtu 9. p. kārtībā reprezentē tādus ALA's biedrus, kas izpēmuši tekošā (1962.-63. darbības gada) biedru kartes. Tekošā, t. i. 1962.-63. darbības gada biedru kartes ir derīgas izsniegšanai un saņemšanai līdz š. g. gadskārtējam kongresam — aprīļa beigās. Būsim visi aktīvi! Sūtiet savus delegātus 1963. gada kongresam Ņujorkā!

ALA's centrālās valdes uzdevumā: **Apvienības sekretariāts.**

FADING PAGES